

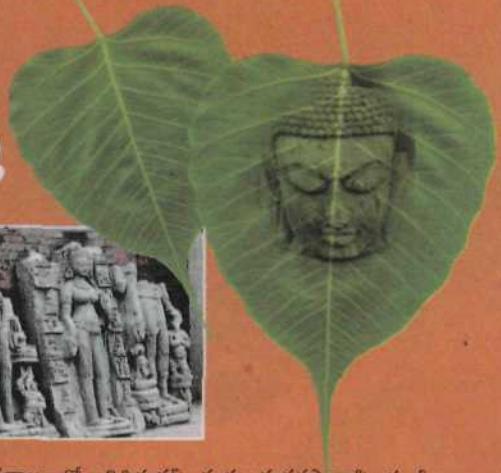
నవంబర్ 2001 Rs. 10/-

చందులు

పిల్లల ప్రత్యేక సంచిక

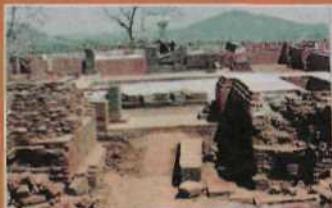
Remnants of Buddhist Heritage

భువనేశ్వర్ సమీప దయానదీ తీరాన క్రీ.పూ. 3వ శతాబ్దింలో జరిగిన కళింగయుద్ధ రక్తవాతాస్మి చూసి, 'చండ్లోకుడైన' మౌర్యుడు కపాతుడు 'ధర్మకుడు'గా మార్పుచెందాడు. బౌద్ధమతం స్వీకరించాడు. ఒరిస్సాలోనొక, దేశమంతట; ఘైనా, జపాను, శ్రీలంక వంటి ఇతరదేశాలలోనూ బౌద్ధమతం వ్యాపించింది. దానికి అదే కారణమయింది. అశోకవర్షాల్లో పచ్చిన ఈ మానసికపరివర్తనకు--భువనేశ్వర్కు 8 కి.మీ. దూరంలో ధారీలో ఉన్న శిలాశాసనాలు ఈనాటికి మౌన సాక్షాత్కారులుగా నిలిచి ఉన్నాయి. ఆ సంఘటనకు స్ఫూర్తి చిహ్నంగా ఇంధియా-జపాను దేశాల సహకారంతో ఇక్కడ ఒక శాంతి స్నాచుం నిర్మించబడి ఉన్నది.

కటుకు 70 కి.మీ. దూరంలో ఉన్న ఉదయగిరి, రత్నగిరి, లలితగిరిపర్వత సానుపురులలోనూ; వాటికి సమీపంలోని లంగూడి, కోయామా కొండ ప్రాంతాలలోనూ ఇటివల జరిగిన త్రప్యకాలలో అత్యధిమృతమైన అవశేషాలు వెలుగులోకి వచ్చాయి. ఈ పర్వత పరిసరప్రాంతాలలోనే ఒకప్పుడు సువిశాల బౌద్ధవిహారాలు వెలికాయి. ఇక్కడ బయటపడిన శిథిలాలు చీనా యూతికుడు పూయాన్త్యాంగ్ తన యాత్రాగ్రంథాల్లో ప్రస్తావించిన ఆనాటి పుష్పిగిరి బౌద్ధ విశ్వవిద్యాలయ శథిల అవశేషాలయి ఉండవచ్చు!

Orissa
The Soul of India

For more information contact: Director, Tourism; Paryatan Bhawan; Bhubaneswar-751014, Orissa, India
Tel: (0674) 432177, Fax: (0674) 430887, e-mail: ortour@sancharnet.in, website: www.orissa-tourism.com
Tourist Offices at: Chennai: Govt. of Orissa, Tourist Office, Tamilnadu Tourism Complex,
Ground Floor, Near Kalavoorai Arangam, Wallajah Road, Chennai-600002, Tel: 8360891
Calcutta: Utkal Bhawan, 55, Lenin Sarani, Pin-700013, Tel: (033) 2443653
New Delhi: Utkalika, B/4 Baba Kharak Singh Marg, Pin - 110001, Telefax (011) 3364580

A

ACTIVE

B

BUZZ

C

CADET DX

E

ELEPHANT

F

FISH

G

GIRAFFE

I

INSECT

K

KIDD DX

H

HEN

LIT L'ANGEL

M

MISS INDIA Jr.

P

ORANGE

R

ROBO COP

O

NEST

S

Q

QUEEN Jr.

T

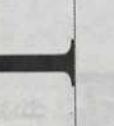
SALSA

S

SPARKY

W

TERMINATOR

HERO CYCLES
The largest range of kids bikes

HERO CYCLES
THE ABC OF CYCLING

47

భారత సంస్కృతి-చరిత్ర

విశ్వసేనుడి దిగ్రాంతి
(బే.క)

19

యత్పుష్ట్యతం

11

మాయావేణువు

38

- ★ కాలంవిలువ .. 7 ★ యక్కపర్యతం- 11..11 ★ చీకటికొట్టు
అనుభవం.. 18 ★ విశ్వసేనుడి దిగ్రాంతి (బే.క)... 19
- ★ కుందేలు ప్రతీకారం... 25 ★ పామువరాలు... 28
- ★ గాడిదకు గుణారం... 30 ★ ఒంటరిచెట్టు... 32
- ★ రంగుల హారివిల్లులు .. 34 ★ చెరపురా చెడేవు!... 36
- ★ మాయావేణువు... 38 ★ స్నేహం... 40 ★ మత్య
పర్యతం .. 44 ★ భారత సంస్కృతి-
చరిత్ర- 22...47 ★ దేవిభాగవత కథలు- 4... 51
- ★ నిత్యసంతోషి.. 56 ★ కనకయ్య కలల
పందెం... 59 ★ అజేయుడు
గరుడుడు- 10...62
- ★ ఫోల్ వ్యాఖ్యల పోటీ... 66

SUBSCRIPTION

For USA and Canada

Single copy \$2

Annual subscription \$20

Remittances in favour of
Chandamama India Ltd.

to

Subscription Division

CHANDAMAMA INDIA LIMITED
No. 82, Defence Officers Colony
Ekkatuthangal, Chennai - 600 097
E-mail : subscription@chandamama.org

చంద

ఎయిర మెయిల్ ద్వారా అన్నిదేశాలకు
పన్నెందు సంచికలు రూ: 9 00
ఇండియాలో బుక్సోస్ట్ ద్వారా రూ. 120లు
చంద డబ్బు దిమాండ్ లైట్ ద్వారా
గానీ, మనిష్కర్ ద్వారాగానీ
'చందమామ ఇండియా లిమిటెడ'
పెరిచ పంపండి':

ట్రై

మొబాయిల్ ఫోన్
ఫోన్: 044-234 7384,
234 7399

ట్రై

మొబాయిల్ ఫోన్
ఫోన్: 011-651 5111/
656 5513/656 5516

ట్రై

మొబాయిల్ ఫోన్
ఫోన్: 98203-02880
ఫోన్: 022-266 1599/266 1946/
265 3057

నవ్యే పుప్పుల ప్రత్యేక సంచిక!

నవంబర్ అనగానే మనకు గురుకువచ్చేది బాలలదినోత్సవం. మన తోలి ప్రథాని జపహరీలాల్ సెప్టెంబర్ నవంబర్ 14వ తేదీన బాలలదినోత్సవం జరుపుకుంటున్నాము.

అయితే, ఇది ఆచరణలోకి రాకముండే అంటే 1954 లో ఐక్యరాజ్యసమితి సాధారణపభ-బాలల సంక్షేమ పథకాలను చేపట్టడానికి అన్నిదేశాలూ ప్రపంచవ్యాప్తంగా బాలలదినోత్సవం జరపాలని పెలుపునిచ్చింది. ఆ తరవాత 1959 నవంబర్ 20 వ తేదీ బాలల హక్కులు ప్రకటనను వెలువరించింది. ఈ ప్రకటన వెలువడిన నవంబర్ 20 వ తేదీని ప్రపంచ బాలలదినంగా జరుపుకోవాలని కూడా ఆడేశించింది. ఆవిధంగా నవంబర్-నవ్యే పుప్పులైన బాలబాలికలకు సంబంధించిన నెలగా నిలిచిపోయింది.

పిల్లలకూ, పెద్దలకూ ఆనందం కలిగించే దీపావళిపండుగ కూడా ఈనెలలోనే ముస్తాకి. అపాయకమ్మెన్ బాణాసంచా తయారీ పరిశ్రమలలో ఇకమీదట పిల్లలను పనిలోకి తీసుకోకూడదని బాణాసంచా తయారీదారుల సంఘ నిర్ణయించింది. బాలల హక్కులకేసం కృషి చేస్తున్నవారికి ఇది కాస్త ఊరటు కలిగించే వార్త!

యువపాతకుల హృదయాలను విజ్ఞాన వినోదాలతో అలరింపచేయాలన్న లక్ష్యంతోనే చందమామ పయనిస్తున్నది. గత యేడాదిలాగే ఈ సంవత్సరంకూడా బాలరచయితల రచనలతో, బాలచిత్రకారుల చిత్రాలతో నవంబర్ చందమామ పిల్లల ప్రత్యేక సంచికగా వెలువడుతున్నది.

పిల్లల పరిపూర్వ వికాసానికి తిండి, బట్టలీడ, ప్రేమ, విద్య మొదలైనవాటికి హక్కులు ఉన్నట్టే, వారి స్మఱనాత్మక శక్తులను వ్యక్తికరించడానికి కూడా అవకాశం కల్పించాలని చందమామ భావిస్తోంది. అలాంటి అవకాశం కల్పించడానికి చేసిన ప్రయత్నఫలితమే ఈ చందమామ నవంబర్ సంచిక. పిల్లలు తమ ప్రతిభను వ్యక్తికరించడానికి ఉపకరించిన ఒక వేదికగా ఇది పాతకుల ఆదరాభిమానాలను చూరగొసగలదని విశ్వాసిస్తున్నాము!

హీరోన్ అఫ్ ఇండియా క్రీడల్స్ పాల్టొని ఆక్రమీయమైన బహుమతులు గెలుచుకోండి!

హీరోన్ అఫ్

ఇండియా - 2

1

ఆయన 1932 లో లాన్ ఎంజలెన్‌లో జరిగిన ఒలింపిక్స్‌లో భారత హోకీజట్టుకు నాయకత్వం వచ్చించి, ఒలింపిక్ గోల్స్‌సాధించేలా చేశాడు. 1926 - '48 మధ్య జరిగిన అంతర్జాతీయ క్రీడాబోలీలలో ఆయన పెయ్యకి పైగా గోల్స్ స్కోర్ చేసినట్టు చెబుతారు. ఆయన ఎవరు?

2

ఒకప్పుడు ఆయన జూనియర్ ఎంబ్లూన్ ఛాంపియన్. ఈనాడు ఆయన మనదేశంలో మెచ్చుదగిన 'డిన్స్నెన్ డ్రైమం' ఆటగాళ్లలో ఒకడు. ఆయన ఎవరు?

3

10,000 రఘ్యకు పైగా స్క్రోచేసిన తెలి బ్యాట్స్‌మేన్ లిటిల్‌మాస్టర్ ఎవరు?

4

ఆయనచెచ్ (చదువుగు)లో వర్ష్ట్ర్చాంపియన్. ఇవాళ ప్రతి భారతీయుడికి ఆయన్ను గురించి తెలుసు. మీకూ త్వుక తెలిసే ఉంటుంది. ఎవరాయన?

5

ఆయన 1980 లో ఆల్ ఇంగ్లాండ్ బ్యాడ్మింటన్ ఛాంపియన్‌షిప్ సాధించి భారత్కు వరల్ బ్యాడ్మింటన్ మ్యాప్‌లో స్థానం కల్పించాడు. వరసగా తెచ్చిది సంపత్తురాలు నేపసల్ బ్యాడ్మింటన్ ఛాంపియన్‌గా ఉన్నాడు. ఆయన ఎవరో మీకు తెలుసా?

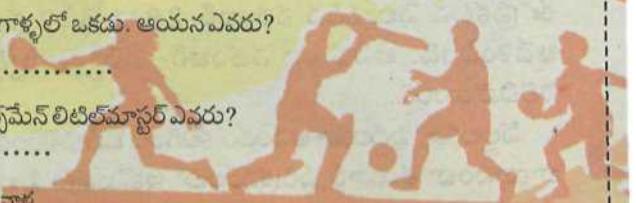
మీకు క్రీడలంచే దాలా ఇష్టం, అపునా? అందుకే మీకోసం మీ అభిమాన భారత క్రీడాకారుల గురించిన రాః క్రీడ!

అన్నీ స్టైన

సమాధానాలుగల

మూడు ఎంత్రీలు సైకిల్ఫూను
బహుమతులుగా అందు
కుంటాయి! *

బహుమతులను
మీకు అందజేస్తున్నవారు

ప్రతి ప్రత్యుత్తు దిగువ చుక్కలతో చూపిన కేట మీ సమాధానాలను స్పష్టంగా రాయించి. ఈ పాదుపరిలో మీకు దాలా ఇష్టమైన హీరో ఎవరు? ఎందుకు అన్న మెచ్చయాలను పడిపడాలకు ముంచుండా రాయించి.

క్రీడలలో నా అభిమాన హీరో:

పాల్టొనేవారి పేరు:

వయసు:

థియో:

తరగతి:

చిరునామా:

పిన్:

పాల్టొనేవారి సంతక:

తల్లి/తండ్రి సంతక:

విహాలల్లో పూర్తిగా నింపాక, ఈ పేజీ కతిరించి 2001 డిసెంబర్ 5వ తేదీలో అందేలా ఈ చిరునామాకు పంచంది:

పోర్స్ అఫ్ ఇండియా క్రీడ-

చందులు ఇండియా లిమిటెడ

82, రిఫ్హన్ ఆఫ్స్ న్యూ కాలసీ

షెక్ట్యూల్యూంగ్ర, చెన్నెయి-600 097.

ప్రాచుర్యాలు:

1. 8-14 ఏళ్ల వోట్ల వయసు పిల్లలందరూ ఈ పోలీటో పాల్టొనుచూ.

2. ★ కాంపెనీకి వ్యౌగిక ల్యాఫ్టుల ఎంత్రీల సుంచి ముళ్లలు విచేటు ఎంటిక చేయబడతారు. విచేటులు వారికి తగిన సైమ సైకిల్ఫూ అందుకుండారు. సుచె సమాధానాలుగల ఎంత్రీలు ఒకప్పుకూ ఎక్కువ పచిప్పులుమై, నా అభిమాన హీరో మిసిగా అధారంగా విచేటు వీటి చేయబడతారు.

3. న్యాయమ్మర్తులలే తుది స్ట్రోము.

4. ఈ మెధియంగా ఎలాంట ఉత్తర స్ట్రోమ్మాలూ జిరుబడుతు.

5. విచేటలకు ముఖ్యమైన పోస్టుల్యూరా తెలియజ్ఞుము.

కాలం విలువ

దీక్షితులు ఆ ఊరిలో పేరుగాంచిన వైద్యుడు. చాలా తెలివైనవాడనీ, వైద్యం చేయడంలో ఆరితేరిన వాడనీ అందరూ అంటూంటారు. ఇరుగు పారుగు గ్రామాల నుంచి కూడా రోగులు చికిత్సకోసం ఆయన దగ్గరకు వస్తూ ఉంటారు. ఒక రోజు ఆ ఊళ్ళని కన్సుయ్య అనే వడ్డి వ్యాపారి ఆయన్ను చూడడానికి వెళ్ళాడు.

ఏవో మాత్రులు పాట్లాలు కడుతున్న దీక్షితులు, కన్సుయ్యను చూస్తునే, “కుర్చోండి! ఒక్క నిమిషం,” అంటూ మందు పాట్లాలను బల్ల సారుగులో భద్రపరచి, “ఆ, ఇప్పుడు చెప్పండి!” అన్నాడు.

ఆ మరుక్కణం, “అయ్య, కుంటివాళ్ళి నడవలేను. రెండుకళ్ళ లేపు. చూడలేను. పుణ్యం ఉంటుంది. ఏదైనా ధర్మం చేయండి, బాబయ్యా!” అంటూ బయట నుంచి బిచ్చ గాడికడు అడిగాడు.

దీక్షితులు వెళ్ళిపో అన్నట్లు సైగచేశాడు. వాడు వెళ్ళిపోయాడు.

కన్సుయ్య ఏదో చెప్పేందుకు గొంతు సవరించుకుంటూండగా, మళ్ళీ బయటినుంచి బిచ్చగాడికడు, “అయ్య, ముసలి వాళ్ళి. ఏపనీ చేయలేను. ఇంత ధర్మంచేసి పుణ్యం కట్టుకోండి, బాబూ!” అంటూ కేక పెట్టాడు.

దీక్షితులు కాస్త కటువుగా, “ఏమీ లేదు పో!” అనగానే, ఆ ముసలివాడు వెళ్ళి పోయాడు.

అప్పుడు కన్సుయ్య, “దీక్షితులు గారూ! నేనెచ్చిన పనేమంటే...” అని మొదలుపెట్ట బోతూండగా, బయట ఒక భయంకరమైన డోలు శబ్దం వినిపించింది.

ఒక బాగా బలిసినవాడు ముఖానికి రంగులు పూసుకుని, కొరడాతో వంటిపై చరుచుకుంటూండగా, అతడి పక్కన వున్న శ్రీ, రెండు పుల్లలతో డోలునోకదాన్ని కిర్రు

కిర్పా అనిపిస్తూ, ఆగకుండా వాయుస్తున్నది. వాళ్ళను చూస్తునే దీక్షితులు చప్పున లేచి గబగబావెళ్లి, జేబులోపున్న రూపాయి నాటేన్ని తీసి ఆ శ్రీకిచ్చాదు. వెంటనే వాళ్ళు అక్కడినుంచి వెళ్లిపోయారు. దీక్షితులు తిరిగి వచ్చి తన కుర్చీలో కూర్చుంటూ, “సరి, ఇప్పుడుచెప్పండి, కన్నయ్యగారూ!” అన్నాడు.

ఈ జరిగినదానికి కన్నయ్య ఆశ్చర్య పోతూ, “అయ్య! ఒక చిన్న సందేహం,” అన్నాడు.

“సందేహం అంటే సందేహమే! వాటిల్లో చిన్నాపెద్దా అంటూ వుండవు. సరే, చెప్పండి, కన్నయ్యగారూ!” అంటూ దీక్షితులు చిన్నగా నవ్వాడు.

“మీరు ముందు వచ్చిన ఇద్దరు బిచ్చు గాళ్ళకూ డుబ్బులు మేయకుండా, వచ్చిరాగానే ఆ కొరడా, డేలూవాళ్ళకు రూపాయి దానం చేసి వచ్చారు. ముందు వచ్చిన కుంటివాడూ, ముసలివాడూ అశక్తులు, బక్కచిక్కి వున్న వాళ్ళు. వేళ్ళమో కాలూచేయి బాగానే వండి, దావద్దుల్లా పున్నారు. అషురులో పున్నవాళ్ళను వదిలి, ఆశ్చర్యితేనివాళ్ళకు బిచ్చుంచేయడంలో, మీ అంతర్యం ఏమిటో సెలవిస్తారా?” అని అడిగాడు క్షుయ్య.

“మంచి ప్రశ్న అడిగారు, క్షుయ్యగారూ! అసలు బిచ్చుం వేయడమే అనవసరం. ఇప్పుడు నేనెవరికి బిచ్చుం వేయనే లేదు. ఇకపోతే, కుంటివాడూ, ముసలివాడూ నేను బిచ్చుం వేయకపోతే చచ్చిపోయేంత దీన

ష్టీతిలో తేరు. మరి కాస్తముందుకు వెళ్లి వేరే ఎవరినైనా అడుకుగ్గంటారు. చివరగా వచ్చిన తోలువాళ్ళకు నే వేసింది బిచ్చం కానేకాదు,” అన్నాడు దీక్షితులు.

“మరి, దాన్నేమంటారు?” అన్నాడు కన్నయ్య.

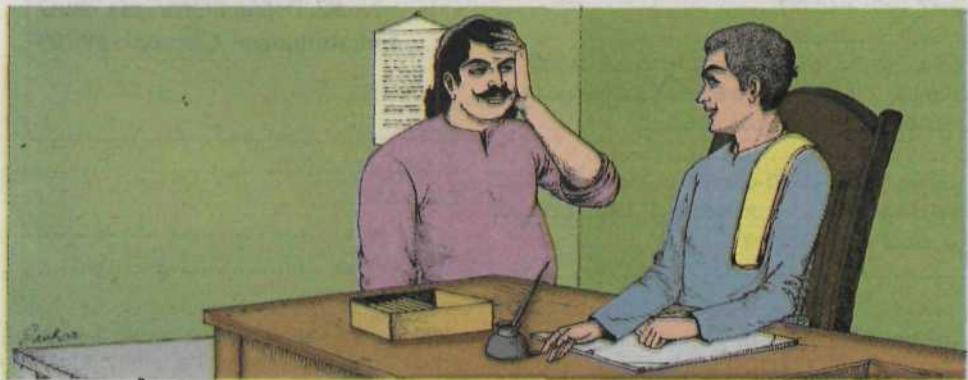
“వినంది! ఆఖరుగా వచ్చిన ఇద్దరూ మొండి బిచ్చగాళ్ళు. అలా మనం వినలేని విధంగా వుండే సంగీతాన్ని మోగిస్తూ, చూడలేని విధంగా కొరడాతో కొట్టు కున్నట్టు చేస్తారు. ఉబ్బు ఇవ్వకపోతే కనీసం ఒక పావుగంట ఇబ్బంది పెడతారు. చివరకు అసభ్య పదాలతో మన తలవాచి పోయేలా తిడుతూ పెళ్లారు. అందుకే, వాళ్ళ రాగానే వెళ్లి రూపాయి వాళ్ళమొహనోట్టి, ఒక పావు గంట కాలాన్ని, మనశ్శాంతిని కాపాడు కున్నాను,” అని విమించాడు దీక్షితులు.

వెంటనే కన్నయ్యకు ఏదో స్ఫురించి, తనజేయులు వెదికి ఒకరూపాయి బిట్టను బయటికి తీసి, దీక్షితులు ముందుంచి, “నా ప్రశ్నకు జవాబు ఇచ్చేందుకు, మీ విలువైన కాలాన్ని వాడారుకదా!” అన్నాడు వినయంగా.

దీక్షితులు రూపాయిని తీసుకోకుండా కన్నయ్య ముందుకు తోస్తా నవ్వి, “చూడండి, కన్నయ్యగారూ, మీరు పార బడ్డారు. నేను కొనుకున్నది బిచ్చగాడి కాలాన్ని. వాడు పావు గంటసేపు గంజు కున్నాక, చివరకు నేను ఒక రూపాయి కంటే ఎక్కువ ఇవ్వను; కాబట్టి రూపాయే ఖర్చు పెట్టాను. కానీ మీరు కొన్నది పైద్యం చేయడంలో ఆరితేరిన వాడని పేరుగాంచిన పైద్యాడి సైననా కాలాన్ని! కాబట్టి రూపాయి సరిపోదు. దాని ఖరీదు ఎంతో మీరోచ్చినపని చెప్పాక నిర్ణయించి మీవద్ద తీసుకుంటాను,” అన్నాడు.

అప్పుడు కన్నయ్య తను వచ్చిన పనే మిటో మరిచిపోయినవాడిలా, దీక్షితుల కేసి క్రణకాలం చూసి, వేళ్ళతో నుదురు రుద్దుకోసాగాడు.

దీక్షితులు పెద్దగా నవ్వి, “మీరు వచ్చింది మతిమరుపుకు మందుకోసం, అవునా?” అని ప్రశ్నించాడు. కన్నయ్య సంతోషంగా, “హో, బాగా గుర్తుచేశారు, దీక్షితులుగారూ! ఈమధ్య కొంత కాలంగా నాకు మతిమరుపు ఎక్కుపైంది,” అన్నాడు.

ପୂର୍ଣ୍ଣ ! ପଟ୍ଟଳଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟାଟକ ଲକୁ ବିଭିନ୍ନମୌନ ଆକର୍ଷଣାଳାନୁ କିମି ଉଠିଦି. ମୀରୁ ମତ ସଂବନ୍ଧମୌନ ମିଷ୍ଟଯାଲପଟ୍ଟଳ ଅନ୍ତକ୍ରିଗଲବାର ଯୁନଟ୍ଟିଯୁତେ ଜଗନ୍ନାଥ ଆଲଯାନ୍ତିର ତପ୍ତିକ ଦର୍ଶିଂଚାଲିଗାନ୍ତିର. ମୀକୁ ସମୁଦ୍ରତିରଂ ଅଂଟି ଜଫ୍ଟମା? ଗୋଲ୍ଫନ୍ ବିଚନି ମିନିକାକଂଦି. ମୀରୁ ଆହୋର ପ୍ରିୟମୁଲା? ମୀ କୋଣମେ ଉଠିଦି ପୂର୍ଣ୍ଣ ! ପୁର୍ଣ୍ଣ ମାର୍ଗେଟ୍!

ମନଦେଶଙ୍କରେ ନିରାଳା ଅଂଦେଶନ ସମୁଦ୍ରତିରାଳା ମୁଖ୍ୟମୌନଦି ପୂର୍ଣ୍ଣ ! ସମୁଦ୍ରତିରଂ. ଉଦାନାନିକି, ସର୍ବିଂଗିର୍କା ଇହି ଅନୁକୁଳମୌନ ଫ୍ରଲଂ.

ଦେଵାଲଯାଲକୁ ପ୍ରସିଦ୍ଧିଗାଂଚିନ ପଟ୍ଟଳଙ୍କ ପୂର୍ଣ୍ଣ. ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କା ମୁଂଦରମୌନ ଜଗନ୍ନାଥ ଦେଵାଲଯଂ ଗୁରିଂଚି ଜକ୍ରିଦ ଚେପ୍ଚିକେ ହାଲି. ଇହି 12 ପଶତାଜ୍ଞଙ୍କ ନିର୍ମିତ ବଢିଂଦି. 6.5 ମୀ. ଏତ୍ତିମୌନ ଜଜ୍ଞାକାର ଗୋପରଂ ଦିନି ବିଶିଷ୍ଟ ଆକର୍ଷଣାଳା ବକଟି. ନୀଳାଚଲ ପର୍ଯ୍ୟତଂ ମୀଦ ନିର୍ମିତ ଚବଦି ମୁନ୍ଦୁ ଉ ଦେଵାଲଯାଂ ସୁପ୍ରସିଦ୍ଧ ମିଷ୍ଟମୁକ୍ତେ ତ୍ରେ.

ଆଲଯ ପ୍ରବେଶଦ୍ୱାରାନ୍ତିର ଅଲଂକରିମୁନ୍ଦୁ 8 ମୀ.

ଏତ୍ତିମୌନ ଅଂଦମୌନ ମୂର୍ଗସ୍ତଂଭଂ, ବକପ୍ରାଦୁ କୋଣାର୍କ ମୂର୍ଗ୍ଯଦେଵାଲଯଂଲୋ ଉଠିଦେଦି.

ଏହା ଜରିଗେ ରଥ୍ରତ୍ରପଂ; ପ୍ରପଂଚଙ୍କରେ ଅତି ପେଦ୍ଧଦେନ ଆନଂଦବଜାର ପୁର୍ଦ୍ଧ ମାର୍ଗେଟ୍ - ଜଗନ୍ନାଥ ମଂଦିରଂ ରେଂଦୁ ପ୍ରଧାନ ଅଂଶାଲୁ. ଈ ଦେଵାଲଯଂ ଦାର୍ପା 20,000 ମଂଦିକି ଜମନ୍ତିପାଧିନି କଲ୍ପିତ୍ତେବେଳି.

ବିଧି ମସ୍ତକୁଲନୁ କୋନାଲମ୍ବନନେବାରିକି ଅନ୍ତକ୍ରି ରେକଟିଂଚି, ଆନଂଦଂ କଲିଗିଂଚେ ପଟ୍ଟଳଙ୍କ ପୂର୍ଣ୍ଣ. ମୀନି ଯେତର ରାତିଶିଳ୍ପୀଲୁ, କୋଯିଶ୍ଚମ୍ବୁଲୁ, ଗପ୍ତାଲତ୍ ତଯାରୁଚେନି ଅଂଦମୌନ ମସ୍ତକୁଲୁ, ବଟ୍ଟଳ ମୀଦ ନେନେ 'ପଟ୍ଟଳ' ଚିତ୍ରାଲୁ, ଅପ୍ଲିକ ପର୍କ୍ ନିଂଦିନ ମସ୍ତକୁଲୁ ଇକ୍କାଦିଵାରି ହାସ୍ତକଳା ନୈପୁଣ୍ୟନ୍ତି ହେନେଛୁ ଚାଟୁ ତନ୍ମାୟି.

ଇକ୍କାଦିକି ଚେରୁକେବଦଂ ଏହା? ଭୁବନେଶ୍ୱରକୁ 6.0 କି.ମୀ; କୋଣାର୍କ ମୁଂଚି 3.5 କି.ମୀ. ଦୂରଂଳୀ ପୂର୍ଣ୍ଣ ! ପଟ୍ଟଳଙ୍କ ଉଠିଦି. ରୋଷ୍ଟରମାର୍ଗଂ ଗୁଂଡା ଇକ୍କାଦିକି ଚେରୁକେବଚ୍ଚୁ.

ମୀକୁ ଒କ କ୍ଷେତ୍ର

14- ଏହା ଲୋକୁ ପିଲ୍ଲାଲକୁ
ହୋଟ୍ - 3

1. ରଥଯାତ୍ରାରେ ଜଗନ୍ନାଥକିତେବେଟୁ ହୋର୍କେ ଚେଲ୍ଲେଲୁ, ଅନ୍ତଯ୍ୟ ପେଟ୍ଟେମିଟ୍ ମୀକୁ ତେଲୁସା?

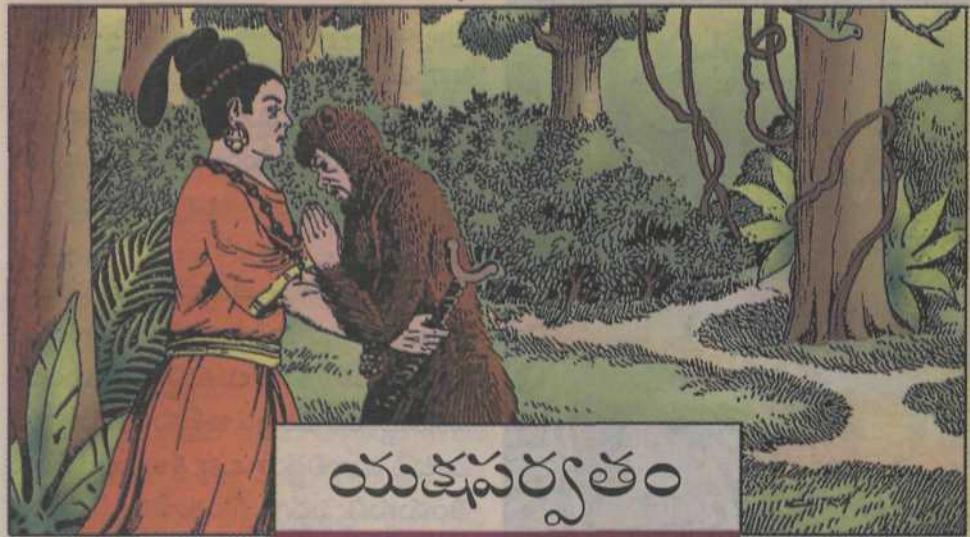
2. ରଥଯାତ୍ରା ସମୟରେ, ବିଶ୍ଵାସ ଲାଗୁ ବକ ବାରଂପାଟୁ ଉଠିଦାନାନିକି 2 କି.ମୀ. ଦୂରଂଳୀ ଉନ୍ନ ଚିନ୍ତା ଆଲଯାନିକି ତୀମୁକୁ ଦେଖାରୁ. ଆ ଦେଵାଲଯଂ ପେରିମିଟି?

3. ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କା 6.4 ମଂଦି ଯୋଗିମୁଲକେସଂ ଭାରତଦେଶଙ୍କ ନିର୍ମିତ ଚବଦିନ ନାଲୁଗୁ ଦେଵାଲଯାଲା ବକଟି ବରିନ୍ଗାର୍ ଇକ୍କାଦି ଉଠିଦି ମୀକୁ ତେଲୁସା?

ମୀ ସମାଧାନାଲାନୁ ଚନ୍ଦ୍ରଲତ୍ ମୁହିନଦେବ ପ୍ରପ୍ତଂଗା ରାସି, କୁନ୍ଦନନ୍ଦ ନିଂଦି ଏଂତ୍ରୀଲନୁ କିଂଦି ଚିରନାମାକୁ ପଂପଂଦି:

Orissa Tourism Quiz Contest
Chandamama India Limited
No.82, Defence Officers Colony
Ekkatuthangal, Chennai - 600 097.

ପେଟି	:	.....
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ	:	.....
ଚିରନାମା	:	.....
ପିନ୍	:	.....
		ଫିନ୍

యక్షపర్వతం

11

[కొండకోటవద్ద వీరపుర ఆశ్వికులచేత బిడింపబడిన స్వర్గాచారి, కొద్దిమంది ఉప్పయోధులతో అరణ్యంలోకి పారిపోయాడు. అక్కడ అతడికి ఖడ్జజీవదత్తులూ, సమరబాహు కనిపించారు. గురుభల్లాకుడు తన శిష్యుల గురుభక్తిని రుజువుచేసేందుకు, వాళ్లలో ఒకటి చెట్టుమీది నుంచి కిందికి దూకమన్నాడు. గురుభల్లాకుడి మాట ముగియకముందే వాడి శిష్యుడోకడు పరుగు పరుగున పోయి, దాపుల గల ఎత్తు చెట్టుపైకి, కిందికి దూకాడు. — తరవాత]

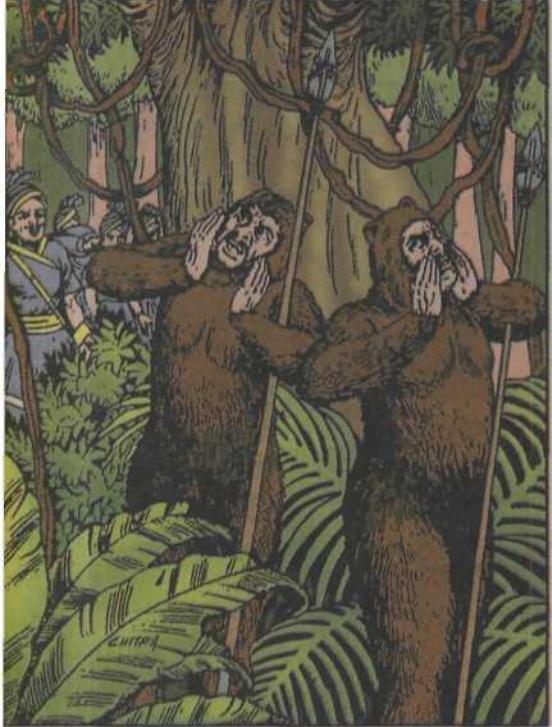
గురుభల్లాకుడి శిష్యుడు నూరాడుగుల ఎత్తుస్తు చెట్టుమీదినుంచి దూకటం చూస్తూనే జీవదత్తుడు పరిగెత్తుకుంటూ పోయి, వాడికా సేలకుపదీపస్వంండుగుల దూరులో వుండగా, తన దండం అడ్డు పెట్టాడు. ఎలుగ్గొట్టు వాడు తన గురువు పేరును స్మరిస్తూ, వేగంగా వచ్చి దానిమీదపడగానే, జీవదత్తుడు వాళ్లి బడుపుగా పట్టుకుని భూమిమీద నిలబెట్టాడు.

ఎలుగ్గొట్టువాడు తన గురుభక్తిని రుజువు చేసుకునే అవకాశం పోయినందుకు ఎంతగానో దిగులు పడిపోతూ, “మీరు నన్ను నేల

తాకి ప్రాణం పోకుండా కాపాడారేమాగాని, నేను చచ్చి స్వర్గంచేరే అవకాశాన్ని చెడ గొట్టారు!” అన్నాడు.

ఆ మాటలకు జీవదత్తుడు నవ్యి, “ఒరే, నువ్వు స్వర్గం చేరేవాడివో లేక సరకానికి పోయేవాడివో ఎవరు చూశారు? ఎలాగోచావు తప్పించుకుని బతికి బయటపడ్డావు. ఇప్పుడు నువ్వు, నీ గురువుకూ, అతడిద్వారా సమరబాహుకూ చేయవలసిన సాయం చాలా వుంది,” అన్నాడు.

ఆ సరికి అక్కడికి గురుభల్లాకుడూ, సమరబాహు, ఖడ్జవర్గా వచ్చారు. గురు

భల్లాకుడు ఆనందం పట్టలేక ఖర్చుజీవ దత్తులతో, “అయ్యలారా, నా శిష్యుల గురు భక్తి ఎలాంటిదోస్యయంగా చూశారు గదా?” అన్నాడు.

“అవును, తిరుగులేని గురుభక్తి! వీడూ, నీ శిష్యుల్లో మరొకడూ కలిసి, నే చెప్పబోయే కార్యం సాధించుకు రావాలి,” అన్నాడు జీవ దత్తుడు.

గురుభల్లాకుడు మరొక శిష్యుణ్ణి దగ్గరకు పెలిచాడు. అప్పుడు జీవదత్తుడు వాళ్ళతో, “చుట్టుపక్కల ఎక్కడో వీరపుర ఆశ్వికులు వుంటారు. మీరు అజాగ్రత్తవల్ల దొరికి పోయినట్టు నటించి వాళ్ళను కలుసుకోవాలి. తరవాత వాళ్ళతో—కొండకోటునుంచి పోరి పోయిన సమరభాషు అనుచరులందరూ, మీ గురువురైన బిలదుర్గంలో దాక్కుని

వున్నట్టు నమ్మబలకాలి. అర్థమైందా?” అన్నాడు.

“అయ్యా, అర్థమైంది. ఇది గురుకార్యం, రాచకార్యంకూడా! మీరు చెప్పినవిధంగా చేసి పని నెరవేర్చుతాం,” అన్నారు భల్లాకుడి శిష్యులిద్దరూ.

తర్వాత వాళ్ళ అక్కణ్ణించి బయల్దేరి, అరణ్యంలో చాలాసేపు తిరిగి, సూర్యుడు పడమటి దిక్కును వాలుతున్న సమయంలో, ఒకచెట్టుకింద వీరపుర ఆశ్వికుల్ని చూశారు. వెంటనే శిష్యులిద్దరూ ఒక్క క్షణకాలం సంప్రతించుకుని పెద్దగా గొంతులెత్తి, “గురుభల్లాకా, తమరెక్కడ? మేం ఇక్కడున్నాం!” అంటూ నాలుగైదుసార్లు గట్టిగా కేకలు వేశారు.

ఆ కేకలు విని వీరపుర ఆశ్వికులు అదిరి పడ్డారు. వాళ్ళ దశనాయకుడు చప్పున కత్తి దూసి, తన అనుచరులతో, “ఎవరా కేకలు పెట్టేది? మనం ఆ మధ్య విన్న ఎలుగైడ్డు ముతావాళ్ళలా వున్నారు. మన ప్రాణాలకు ఇదిక కొత్త బెడద! రండి,” అంటూ గుర్రం ఎక్కు భల్లాకుడి శిష్యులున్న వైపుకు పరిగెత్తించాడు.

ఆశ్వికుల్ని చూసుకే భల్లాకుడి శిష్యులు ఈటెలను కిందుడామేసి, “అయ్యా, మమ్మల్ని చంపకండి, లొంగిపోతున్నాం. మా గురువును శత్రువులు పట్టుకున్నట్టున్నది. ఇంక మేం ఎవరికోసం బతకటం!” అన్నారు.

దానికి దశనాయకుడు ఆశ్చర్యపడిపోతూ, “మీ గురువును శత్రువులు పట్టుకున్నారా? ఎప్పుడు పట్టుకున్నారు? ఎవరా శత్రువులు?” అని అడిగాడు.

ఆ ప్రత్యకు భల్లాకుడి జిమ్యల్లో ఒకడు, “అయ్యా, ఈ ఉదయం, ఒంటెలమీద స్వారీచేసేవాళ్ళు హాత్తుగా వచ్చి మా బిల దుర్గంలో జొరబడ్డారు. ఆ సమయంలో అందరం దేవిపూజలో ఉన్నందున, వాళ్ళను ఎదిరించి పోరాడలేకపోయాం. ఆ దుర్గ ర్షులు చంపగా మిగిలినవాళ్ళం, మా గురువుతోపాటు అరణ్యంలోకి పారిపోయి వచ్చాం,” అన్నాడు.

దశనాయకుడు ఇద్దరు ఆశ్చీకుల్ని కొండ కోటకు పొమ్మని ఆజ్ఞాపించి, “శత్రువులు ఈ ప్రాంతాల ఉన్న బిలదుర్గంలో ఉన్నారని చెప్పండి!” అని, భల్లాకుడిజిమ్యలతో, “మీరు మా శత్రువులక్కడ ఉన్నది చెప్పి మాకు చాలా గొప్పసాయం చేశారు. సేనాని రాగానే మీకు తగిన బహుమతి ఇప్పిస్తాను,” అన్నాడు.

భల్లాకుడి జిమ్యలు అయిష్టంగా తల లాడించి, “దేవి ఉపాసకులమైన మాకు, మీ బహుమతులెందుకు! సెలవు, వస్తాం!” అంటూ బయలుదేరారు.

దశనాయకుడు, వాళ్ళకే కోపంగా చూసి, “ఆగండి! ఆ బిలదుర్గాన్ని చూపించే బాధ్యత మీది, తెలిసిందా? మీరీ చెట్టుకిందే నిల బడండి,” అని ఆజ్ఞాపించాడు.

ఈ లోపల దశనాయకుడు పంపిన ఇద్దరు ఆశ్చీకులూ, సేనానికి ఒంటెలవాళ్ళు ఒకానోక బిలదుర్గంలో దాకున్ని ఉన్నారని చెప్పగానే, సేనాని ఎక్కడలేని ఆనందంతో, “ఆ రాజు ద్రోహులందరూ కట్టకట్టుకుని ఒకేచోటు వున్నారన్నమాట!” అని, కొందరు ఆశ్చీకుల్ని, కాల్పల సైనికులనూ పెంటబెట్టుకుని ఉత్సాగాల్సో దశనాయకుడున్న చోటుకు వచ్చాడు.

దశనాయకుడు, సేనానికి జరిగినదంతా చెప్పాడు. ఆ పెంటనే సేనాని, భల్లాకుడి జిమ్యలిద్దర్నీ ముందుండి బిలదుర్గానికి దారి తీయమన్నాడు. పాపగంట కాలం గడిచిగుపక ముందే అందరూ బిలదుర్గాన్ని చేరారు.

సేనాని గుర్రం దిగి బిలదుర్గం ముందుకు పోయి, దిగువకు తెంగిచూస్తూ పెద్దగొంతుతో, “ఒరే, నేను వీరుర సేనానిని, పెద్దసైన్యంతో వచ్చి వున్నాను. మీరందరూ ఆయుధాలను బిలంలోనే వదిలి పైకి వచ్చి, రెండుమూడు నిమిషాల్లో లొంగిపోకపోతే, నేనే స్వయంగా బిలంలోకి దిగి మిమ్యల్ని చిత్రవథచేస్తాను,” అని కేపట్టాడు.

పాపగంట గడిచినా బిలంలోంచి ఎలాంటి జవాబూ రాలేదు. సేనాని కోపంతో పశుపి కొరుకుతూ, తన గుర్రపురోతులందరినీ,

గుర్రాలను చెట్టుకిందమందవేసి కాపలాపెట్టి,
తన దగరకు రమ్మన్నాడు. వాళ్ళులా చేసి
రాగానే, వాళ్ళతోపాటు కాల్పల సైనికుల్ని
కూడా వెంటబెట్టుకుని జాగ్రత్తగా బిలంలోకి
దిగుతూ, భల్లకుడి శమ్యులను ముందు
నడవమన్నాడు.

వాళ్ళంతా బిలంలోకి దిగగానే, హరాత్తుగా
పాదలచాటునుంచి నలుగురు ఎలుగ్గొట్టు
వాట్టు బయటికి వచ్చి, గుర్రాలకు కాపలా
వున్న ఇద్దరు వీరపుర సైనికులను పట్టుకుని
కాట్టా చేతులూ కట్టి, దూరంగావున్న గష్ట
పాదల్లోకి విసిరివేశారు. ఆ సమయంలో
అక్కడికి ఖడ్డజివదత్తులు, సమరబాహూ,
గురుభల్లకుడితో పాటు వచ్చారు. జీవ
దత్తుడు, గురుభల్లకుడితో, “ఇప్పుడు
వీరపుర సేనానిని ప్రాణాలతో ఎలా పట్టుకోవా
లన్నదే గట్టసమస్య. బిలంలో వున్నవాళ్ళను
హఱలగొట్టేందుకు, దాని ద్వారందగ్గర ఎందు
కట్టిలూ ఎందు పుల్లలను కాల్పి, ఆ పాగ
కొంత లోపలికిపోయేలా చేద్దాం. ఆ పని నీ

శిమ్యులకూ, సమరబాహూ అనుచరులకూ
అప్పగించాను,” అన్నాడు.

గురుభల్లకుడు సంగతి చెప్పగానే, వాళ్ళు, ఆ చుట్టుపక్కల దొరికిన ఎందు
పుల్లల్ని పొగుచేసి, బిలద్వారం అంచున వేసి
నిప్పు ముట్టిపూండగా, జీవదత్తుడు బిలం
లోకి తెంగిచూస్తూ, “ఓ, వీరపురసేనానీ!
సువ్యా, నీ సైనికులూ ఆయుధాలను బిలం
లోనే వదిలి రెండు మూడు నిమిషాల్లో
బయటికి రావాలి. అలా చేయకపోయావో,
బిలానికి నిప్పుపెట్టి, మరికొన్ని క్షణాల్లో మీ
అందరీ అగ్గికి ఆహాతి చేస్తాం!” అని
కేకెప్పాడు.

బిలదుర్గంలో శత్రువులకోసం వెతుకు
తున్న వీరపురసేనానికి, పైనుంచి జీవదత్తుడు
చేసిన హాచ్చురిక వినిపించింది. అతడు బిలం
లోని ఎన్నిగదులు వెతికినా, ఒక్కగానేక్క
మనిషైనా కనిపించలేదు. గురుభల్లకుడి
శిమ్యులు తనను తేలిగ్గా మోసంచేశారని
గ్రహించాడు.

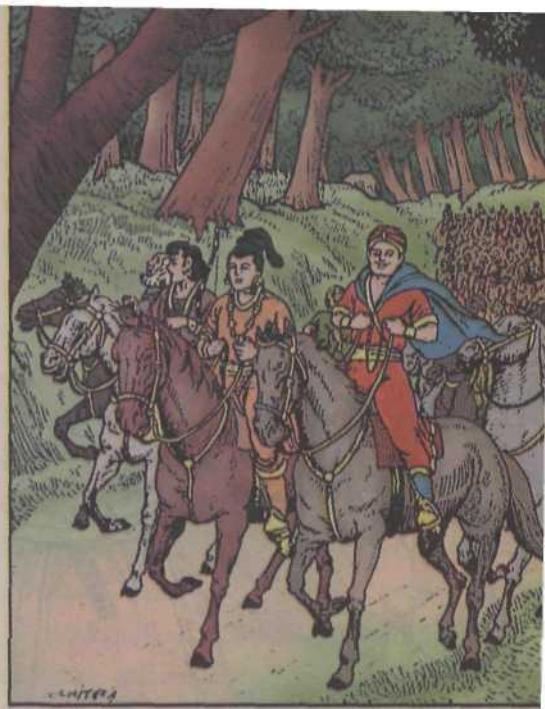
ఇప్పుడేంచెయడుమా అని అతడు ఆలోచి స్తున్సుంతలో, పైనుంచి కాలుతున్న కట్టిలూ, భగబగమంటూ మంటలు రగులుతున్న పుల్లలూ, ఎండుటాకులూ వాళ్ళన్న పొంతాన పడసాగినె. అది చూసిన సేనానికి తానెంత గడ్డచిక్కులో పడింది అర్థమొంది. అతడు కత్తిని నేలమీద పడవేసి, సైనికులందరికి ఆయుధాలు కిందపెట్టమని ఆజ్ఞ ఇచ్చి, బిలద్వారంకేసి తలెత్తి, “వీరపుర సేనానినైన నేను, నా సైనికులతోపాటు లొంగిపోతున్నాను. ఆయుధాలు లేకుండా బిలంపైకి రాబోతున్నాను,” అని కేకపెట్టాడు.

“ఖద్దా, సేనాని అన్నమాటల్లో మోసం ఏమీ వున్నట్టు లేదు. ఇక వాళ్ళందర్నీ బిలం పైకి రమ్మందామా?” అన్నాడు జీవదత్తుడు.

ఖద్దవర్క జవాబు చెప్పేలోపలే గురుభల్లాకుడు, “అయ్యా! రాజులూ, వాళ్ళబంట్లూ నమ్మదగిన మనుషుల లెక్కలోకి రారు. ముందుగా నా శిష్ముల్ని పైకి రమ్మని, సంగతి తెలుసుకుందాం,” అన్నాడు.

“కుటిలుడికి, కుటిలుడే సర్నా ఉణ్ణి!” అంటూ జీవదత్తుడు నవ్వి, “భల్లాకా! నీ శిష్ముల్ని ముందుగా పైకి రమ్మనికేకపెయ్యా,” అన్నాడు.

గురుభల్లాకుడు ఈటెను ప్రకెత్తి, “వ్యక్త శ్వరీమాతకూ, జ్ఞా!” అంటూ బిలద్వారం దద్దరిల్లేలా కేకపెట్టి, “ఒరే, శిష్ముల్లారా! ముందుగా మీయిద్దరూ పైకి రండి. అంత వరకూ ఆ రాజభృత్యల్ని ఉన్నచేటనే ఆగమనండి,” అని సమరచాహాకు కనుస్తేగచేసి, “ఇది, కొండకోటు సమరచాహా మహారాజుగారి ఆజ్ఞ!” అన్నాడు.

గురువు ఆజ్ఞ వింటూనే శిష్ములిద్దరూ బిలం పైకి వచ్చారు.

లోపలవన్న వీరపుర సేనానికి, తను ఒక రాజుకూ, ఇద్దరు యువక్కులు యోధులకూ, భయంకరులైన ఎలుగ్గాడ్డములా వాళ్ళకూ బందీసైయానన్న భయంతో ముచ్చేమటలు పోశాయి.

భల్లాకుడి శిష్మలు బిలంలో జరిగిన దంతా చెప్పారు. అప్పుడు ఖద్దజీవదత్తులు, వీరపుసేనానిని బయటికి రావలసిందిగా ఆజ్ఞాపించారు. వీరపురసేనాని బిలంపైకి వస్తూనే ఖద్దజీవదత్తులకు నమస్కరించబోయేంతలో, జీవదత్తుడు అతడికి సమరచాహను చూపించి, “ఈయన ఈ ప్రాంతాలకు రాజు, ఉత్తమ చంద్రవంశస్త్రాడు. మీరు లొంగిపోవలసింది, ఈ మహారాజుకు!” అన్నాడు.

వీర్పురసేనాని తలవంచి సమరభాషులు నమస్కరించాడు. అంతలో సైనికులందరూ నిరాయుధులుగా చిలంపెకి వచ్చారు. సమర భాషు, స్వర్ణాచారితో, “మహామంత్రి! ఈశత్రు పుల్లి ఎలా శిక్షించమంటారు?” అని అడిగాడు.

స్వర్ణాచారి, ఖద్దజీవదత్తులతో చిన్నగా ఏదో సంప్రతింపులుచేసి, “మహారాజా! వీళ్ళను ఎలా శిక్షించాలన్నది, వీరపురరాజు మనపట్ల అనుసరించబోయే విధానాన్నిబట్టి పుట్టుంది. ముందు వీళ్ళందర్నే మన కొండ కోట కారాగారంలో బంధిద్దాం,” అన్నాడు.

“సరి, సరి, యుక్తియుక్తమైన ఆలోచన!” అన్నాడు సమరభాషు.

ఆ క్షణంవరకూ కేవలం బందిపోట్ల నాయకుడైన సమరభాషు మాటల్లోనూ, హవభావాల్లోనూ వచ్చిన రాజోచితమైన లక్ష

ణాలుచూసి, ఖద్దజీవదత్తులు ఆశ్చర్యపోయారు. “చిన్న విజయం, పిసరంత అధికారం, క్షణాలమీద బందిపోటు సమర భాషులో ఎంత మార్పు తెచ్చింది!” అన్నాడు ఖద్దవర్షు జీవదత్తుడితో మెల్లిగా.

అంతలో సమరభాషు, ఖద్దజీవదతులతో, “క్షత్రియయోధుల్లారా! ఇక మన కోటకు బయల్దేరిపోదామంటారా?” అన్నాడు.

“రాజాజ్ఞకు తిరుగేముంది! అలాగే బయలుదేరదాం,” అన్నాడు జీవదతుడు.

ఒంటెలమీదా, గుర్రాలమీదా ఎక్కిన సమరభాషు అనుషులు, బంద్లేసెన వీష్పుర సైనికుల్ని కొండకోటచేసి నడిపించారు.

అందరూ కొంతసేపటికి కొండకోటను చేరేసరికి, పర్వతం దిగువనున్న చెట్లకింద ఒక చిన్న గుడారమూ, దానిముందు ఎత్తయిన ఆసనంమీద కూర్చునివున్న ఒక వృద్ధుడూ, అతడి చుట్టూ చిన్నపురివారమూ ఖద్దజీవదతుల కంటపడింది.

ఎవరి వృద్ధుడు అని ఖద్దజీవదతులు ఆశ్చర్యపడేంతలో, ఇద్దరు సేవకులు వెంట రాగా వృద్ధుడు, వాళ్ళను సమీపించి, “నేను వీరపురరాజుగారి ప్రధానమంత్రిని. మాచారులు వర్లించినట్టు, మీరు మహాయోద్ధులెన ఖద్దజీవదత్త నామధేయులయి ఉంటారనుకుంటాను!” అన్నాడు.

అపునన్నట్టు తల ఊపి ఖద్దజీవదత్తులు, ఆ వృద్ధుమంత్రికి సమస్కరించారు. అంతలో గుర్రాలు దిగి అక్కడికి వచ్చిన సమర భాషునూ, స్వర్ణాచారినీ ఆయనకు పరిచయం చేస్తూ, “వీరు కొండకోట రాజుగారు సమరభాషు, ఆయన వారి మహామంత్రి స్వర్ణాచారిగారు!” అన్నాడు జీవత్తుడు.

వృద్ధమంత్రి తలాపించి, “స్వశక్తితో
జయించుకున్న ఈ ప్రాంతాలను సమర
బాహురాజుగారు నిఖింతగా ఏలుకోవచ్చు.
ఈ మాట మా మహారాజుగారి పరంగా, వారి
ప్రధానమంత్రినేనేను చెబుతున్నాను. కానీ,
నేను వచ్చింది మీ ఇధరికోసం.. ఎకాంతంగా
మాట్లాడాలి, ” అన్నాడు.

తాను ఇంత సులువుగా రాజైనందుకు
తన్నయుడెపోతూ సమరబాహు, వీరపుర
నేనానితే, “మీరూ, మీ సైనికులూ-అందరూ
ఈరోజు నాకు అతిథులు! యెఱ ఉదయాన్నే
బయల్సేరి మీ రాజధానీ నగరానికి వెళ్లిపో
వచ్చు, ” అన్నాడు.

వీరపుర ప్రధానమంత్రి, సమరబాహు
కేసి చూసి చిరువప్యవిన్యా, ఖద్దజీవదత్తులను
వెంటబెట్టుకుని కొంచెం దూరంగా పోయి,
“ఖద్దజీవదత్తుల్లారా! మిమ్మల్నిగురించిన
సమాచారం, మా చారులనుంచి విన్నదానిక్కు,
అనుకోకుండా ఒకానోక యక్కుడిష్టల్ గడచిన
రాత్రి ఇంకా ఎంతగానే తెలుసుకున్నాము, ”
అన్నాడు.

“యక్కుడా! ఎవరా యక్కుడు? ” అంటూ
జీవదత్తుడు ఎక్కుడలేని ఆశ్చర్యంపాంది,

ఖద్దజీవర్యతో, “ఖద్దా! మంత్రిగారు చెప్పే ఈ
యక్కుడు, పద్మపురం రాకుమార్తె పద్మావతిని
అపహరించుకు పోయినవాడు కాదుగదా? ”
అన్నాడు.

ఖద్దజీవర్యకూడా ఆశ్చర్యంతో తలమున
కల్పె ఉన్నాడు. వీరపుర మంత్రి వాళ్ళిభ్రంతికి
ఎలాంటిసమాధానం చెప్పుకుండా ముందుకు
నడుస్తూ పోయి, ఎదురైన ఒక చిన్న గుట్ట
మీద నిలబడి, దిగువనున్న నదికేసి చేయి
చూపుతూ, “ఖద్దజీవదత్తుల్లారా! రథాకారంలో
నదిలో కనిపించే ఆ పడవను పరిశీలనగా
చూడండి! ” అన్నాడు.

ఖద్దజీవదత్తులు, మంత్రిచెప్పిన పడవకేసి
చూశారు. అది తాము పద్మపురంలో విన్నది,
అరణ్యపురంలో చూసినది అయిన రాతిరథ
ఆకారంలో వున్నది.

జీవదత్తుడు ఉత్సాహంగా తన చేతిలోని
దండాన్ని ప్రైకెత్తి పట్టుకుని, “అహా, ఇన్న
ళ్ళకు ఆ దుర్మార్గాల్ని యక్కుడు మనతో
ముఖాముఖి పోరాటానికి సన్నయ్యడై వచ్చా
డన్నమాట! బాపుంది. మనశక్తి ఎలాంటిదో
వాడికి చూపెడదాం, ” అంటూ నదికేసి
బయలుదేరాడు.

—(ఇంకావుంది)

చీకటికొట్టు అనుభవం

దొంగ ఒకడు, ఒక రాత్రి రాజుభవనంలో దొంగతనానికిపోయి, భటులకు చిక్కిపోయాడు. అయితే, ఈలోపల వాడు ఒక భటుత్థి బాగా గాయపరిచాడు. భటులు వాళ్ళి అప్పటిక్కుప్పాడు రాజుదగ్గరకు లాక్కుపోయి సంగతి చెప్పారు.

రాజు ఆగ్రహించి, “పీణిఅయిదేళ్ళపోటు చీకటికొట్టోపడేయంది. ఒకమేళ పీడు అయిదేళ్ళ తర్వాత ఇంకా బతికిపుంటే, విడుదల రోజున నా దగ్గరకు తీసుకురండి,” అని ఆజ్ఞాపీంచాడు.

అయిదేళ్ళకాలం ఇట్టే గడిచిపోయింది, భటులు వాళ్ళి రాజుదగ్గరకు తీసుకుపోయారు. బక్కుచిక్కిపోయి రోగిస్తుడిలాపున్న దొంగసు చూడగానే, రాజుకు ఎంతో జాలి కలిగింది. అయిన వాడితో, “చీకటికొట్టో చాలా కష్టాలనుభవించినట్టున్నది. సరే, ఈరోజుతో నిన్ను విడుదల చేస్తున్నాం,” అన్నాడు.

అందుకు దొంగరెండుచేతులూ జోడించి, “మహారాజా! చీకటికొట్టోమొదట బాధగావున్నా, తర్వాత తర్వాత అంతా సుఖంగానే జరిగిపోయింది. తెల్లువారుతూనే నిప్రమాదం, ఆకలిబాధకు ఎక్కడ ఏది ఎలా దొంగిలించడమా అని, నాలుగు వీధులూ తిరిగే బాధత్వీంది. అస్త్రిటికొన్నా-పెలుగునూ, చల్లచల్లగా వీస్తున్న పిల్లగాలుల్ని సేను భరించలేను. దయతలచి నస్తుమళ్ళీ ఆ చీకటికొట్టోకి పంపండి,” అన్నాడు.

ఆ జవాబుతో రాజుకు, మనుషులు ఎంత కష్టాన్నికొచ్చి పరిస్థితులకు క్రమంగా ఎలా అలవాటు పడిపోతారో అర్థమౌంది. అయిన వాడికి నాలుగు ఓదార్పు మాటలు చెప్పి, “భయపడకు, క్రమంగా నువ్వుస్వేచ్ఛ జీవితానికి కూడా అలవడిపోతావు,” అని, వాళ్ళి తన తేటమాలి పెంట వుంటూ, తేచిన పనేదో చేస్తూండుని పంపేశాడు.

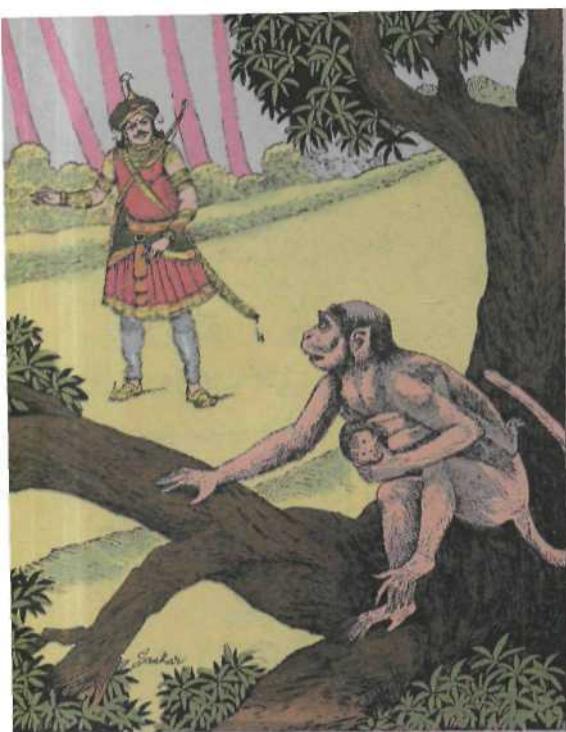
బేతాళ
కథలు

విశ్వనేనుడి దిగ్రాంతి!

అధికారి:
పి.వెన్కటేశ్వరాన్
రచన

పట్టమండలిని విక్రమార్యాదు చెట్టుమ్మకు తిరిగిపెళ్ళి, చెట్టువైనుంచి శహనీ దించి భుజాన్నేసుకుని, ఎప్పటిలాగే మౌనగా శృంగానంకేసి నడవసాగాడు. అప్పుడు శవంలోని బేతాళుడు, “రాజు, ఇంత అర్థరాత్రివేళ, భూతప్రేతాలకు ఆవాస మైనకశ్శానులో, నువ్వునానాణక్కట్టుకూ లోనుషుత్తాతిరుగుతూండడం, ఏమాత్రం క్షత్రియాచితు అనిపించుకోదు. అయితే, నువ్వు రాజ్యవిస్తరణ కాంక్షతే సైనిక

బలాలను సమకూర్చుకునేందుకు, వ్యవైనా
మంత్రతంత్ర విద్యలసాయంతో అపారమైన
ధనసంపాదన చేయవచ్చునన్న నమ్మకం
కలిగిపుండేమాత్రం, తగు పొట్టారికగా పుండుం
మంచిది. పూర్వం విశ్వసేనుడనే రాజు, తన
కోరికలనీ ఘలించనున్న శుభ తరుణంలో,
అవేకంకొద్దీ చపల చిత్తుడిలా ప్రవర్తించి,
లభ్యవైన సదవకాశాన్ని చేజేతులా
జారవిదుచుకున్నాడు. నువ్వుకూడా తుది
క్రణంలో అతడిలా ప్రవర్తించకుండా తగు
జాగ్రత్తలో వుండెందుకు, ఆ రాజు కథ చెబు
తాను, త్రమ తెలియకుండా విను,” అంటూ
ఇలా చెప్పసాగాడు:

మైథిలీ రాజ్యాన్ని పాలించేరాజు విశ్వ
సేనుడికి వేట అంటే మహావ్యసనం. రాజ్య
నికి సంబంధించిన ఎన్ని ముఖ్యకార్యాలున్నా,
అయనవాటిపక్షమైట్లి అప్పుడ్పుడు మేమకు
పెళ్ళాండేవాడు. ఒకసారి ఆయన కొందరు
పపంబెర్ 2001

సైనికులను పెంటబెట్టుకుని, అరణ్యానికి
వెళ్ళి, రెండు రోజులపాటు రకరకాల జంతువు
లను వేటాడడంలో ఉత్సాహంగా కాలం
గడిపాడు.

మూడుమాడు తిరిగి రాజుధానికి బయలు
దేరబోతూండగా, సైనికుల్లో ఒకడు మరొక
సైనికుడితో, ఆ చుట్టుపక్కలగల బుమ్మాత్ర
మాల గురించి చెప్పడం విని, తాను ఆ ఆత్ర
మాలను దర్శించాలనుకున్నాడు. ఆయన
పెంటమీను సైనికులతో, “నా పెంట మీరెవరూ
రానవసరం లేదు. నేను ఈ ప్రాంతాలగల
బుములను దర్శించి, సూర్యాస్తమయంలోపల
తిరిగిపుస్తును,” అని బయలుదేరాడు.

గతరెండు సంవత్సరాలుగా స్థాన వర్రాలు
లేక, పంటలు పండక కరువు పరిస్థితులకు
గురికానున్న తన రాజ్యాన్ని గురించి ఆలో
చిస్తూ, రాజు నడుస్తూండగా, ఒక చెట్టు
కొమ్మపై నుంచి కోతిపిల్ల ఒకటి దభీమంటూ
కిందపిచి బాధతో కీచుకీచుమనసాగింది.

“పాపం, తల్లిని పోగొట్టుకుని, ఇంత చిన్న
వయసులో చెట్ల కొమ్మలమీద తిరగడం
అంతగా అలవడక జారి కిందపడి పుంటుంది!
దీన్ని ఇప్పుడు పెంట తీసుకుపోయి ఏ సైనికు
దీకో ఇచ్చి సాకునడం మేలవుతుంది,” అని
విశ్వసేనుడు జాలిపడుతూ, కోతిపిల్లను పట్టుకో
బోయాడు. అంతలో కొమ్మల్లోంచి తల్లికోతి
కుప్పించి కిందికిదూకి, కిచకిచమంటూ రాజు
చేతిని గోళ్ళతో గీరి పిల్లను పాదివి పట్టుకుని
చెట్టు కొమ్మల్లోకి పారిపోయింది.

ఈ జరిగినది రాజు మనుసు చాలా
కలతపరిచింది. ఆయన మరికొంత దూరం
నడిచి ఒక బుమ్మాత్రమాన్ని చేరుకున్నాడు.

బుమి, రాజును సాదుంగా ఆహ్వానించి, “రాజు, రాజధానినుంచి వేటకైజంతదూరు వచ్చిన మీ ముఖంలో ఆసందమేమీ కనిపించడంలేదు. కారణమేమైప్పంటుంది!” అన్నాడు.

అందుకు విశ్వసేనుడు పెద్దగా నిట్టుర్చి, కోతిపిల్లలను రక్కించబోతే, దాని తల్లికోతి తన చేతులను రక్కడం గురించి చెప్పి, “బుమి వర్యా! లోకంలో, మనిషి దయాదాక్షిణ్యాలు కుబరచడానికూడా జంకులసినపరిస్థితులు దాపురించినట్టు కుబడుతున్నది,” అన్నాడు.

ఆ మాటలకు బుమి మందహసంచేసి, “రాజు, నువ్వు దేనిని గురించి కొంత లోతుగా తర్పించే స్వభావంకులవాడివిగా కనిపించడం లేదు. నువ్వు వేటలో ఎన్నో లేళ్ళనూ, దుప్పులనూ ఇతర అమాయక జంతువులనూ హత మార్పివుంటావు. అప్పట్లో వాటి పిల్లలను గురించిన ఆలోచన నీకేమాత్రం రాలేదు. ఇప్పుడీ కోతిపిల్లలను గురించి అంతగా మన స్మృతిను వికలంచేసుకోవడం ఆశ్చర్యంగా వున్నది. సరే, గత రెండెళ్ళగా వర్షాభావంవల్ల దేశంలో కరువుకాలకాలు ఏర్పడేపరిస్థితులు ఎదురుకాబోతున్నవి. అందుకు తగిన నివారణ టోపాయం చూడడం, రాజుగా నీ బాధ్యత,” అన్నాడు.

బుమి ఇలా అనేసరికి విశ్వసేనుడు పెలపెలపోయి, “బుమివర్యా! ప్రతి నాలుగై దేళ్ళకొసారి తరుణంలో వర్షాలు కురవక దేశం కాటకం పాలవడం, మా పూర్వులకాలం నుంచి జరుగుతున్నదే!” అన్నాడు.

“ఐతే దీనికేమీ తరుణపాయంలేదా?”
అన్నాడు బుమి కాస్త కటువుగా.

విశ్వసేనుడు ఒకటిరెండు క్షణాలు వేసుంగా

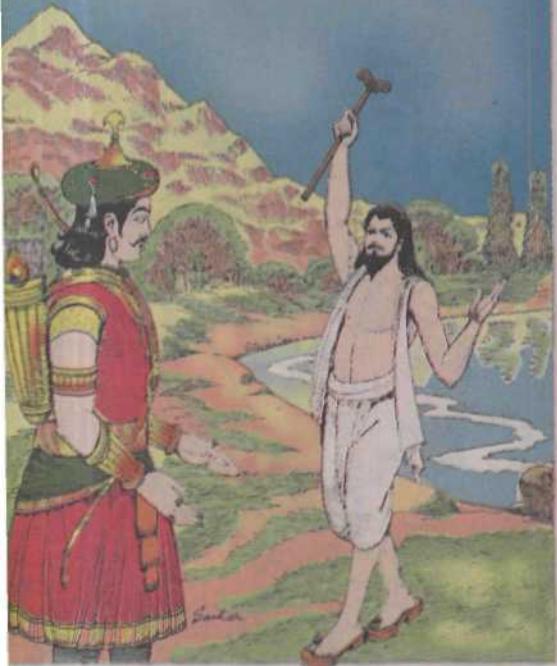
వందమామ

వూరుకుని, తర్వాత బుమికి తలవంచి నమస్కరిస్తూ, “ ఇందుకు తరుణపాయం లేకేం, ఉన్నది మహర్షి! తగు ధనం ఆర్జించి, దానితో సైనికబలాలను సమకూర్చుకుని, ఇతర రాజ్యాలను జయించడం. అది సాధ్య మయ్యాక, ఆయాప్రాంతాల గల ధాన్యం, ఇతర వస్తుసామగ్రిని కొవడిన ప్రాంతాలకు తరలించడం!” అన్నాడు.

“చాలా గిప్పు అలోచన రాజు! ధన సైనిక బలంతో చక్రవర్తివి కావాలన్నది, నీ ఆకాంక్ష! అలా అయితే, ఇక్కడినుంచి నాలుగు కోసుల దూరం ఉత్తరంగా ప్రయాణించావంటే, నీకు వెండికొండలు కనిపించగలవు. అప్పుడు నీక్కాపులసినంత పెండిని నీ రాజ్యానికి తరలించుకుపోచుచ్చు,” అన్నాడు బుమి నువ్వుతూ.

విశ్వసేనుడు, బుమి చెప్పినవిధంగానే నాలుగు కోసులదూరు పోయేసరికి, ఎదురుగా

మార్యకాంతిలో మీలమిలా మెరిసిపోతున్న వెండికొండలు కనిపించినే. వాటిని చూస్తూనే మైమరచిపోయి, “ఆహా, ఎంతవెండి! ఎంత వెండి! దీనిని రాజధానికి తరలించేందుకు ఎన్నిపండల వాహనాల అవసరం కలుగు తుందోగదా!” అంటూ వెనుదిరిగేందుకు తలతిప్పాడు విశ్వసేనుడు.

ఆ సమయంలో అతడికి దాపులవున్న ఒక ముని ప్రభుతాల కనిపించింది. ముని రెండు లేడిఫిల్లలకు పచ్చికపురకలూ, లేత అకులూ తినిపిస్తున్నాడు. కొంచెం దూరంలో రెండు లేట్లు తమ పిల్లలకేసి చూస్తూ తల లాడిస్తున్నవి. ఆ దృశ్యం చూసిన విశ్వసేనుడి మనస్సు చివుక్కుమనగా, “అయ్యా! ఈ అమాయకజీవుల్ని వేటాడేందుకానేను, రాజ ధానినుంచి మందీ మార్పులంతో ఆరణ్యానికి వచ్చింది!” అనుకుని, ముందుకుగేసేందుకు

సంశయిస్తాండగా, ముని అతణ్ణి చూసి, “రాజు, సంశయిస్తున్నావెందుకు, రా! వెంట అంగరక్కులు లేకుండా ఇంతదూరువెందుకు మైప్పిన్నప్పు?” అని అడిగాడు ప్రశాంతమడుతే.

విశ్వసేనుడు, అయినకు ప్రణామంచేసి, మహామునుల దగ్గర దాపరికం కార్యహానికి దారితీస్తుందని భావించి, అంతకు ముందు బుయిపై వెండికొండల గురించి చెప్పిన సంగతి వివరించాడు.

అంతా విన్న ముని, విశ్వసేనుడికేసి పరీక్షగా చూసి, “రాజు, ఈ వెండికొండలకే అంతగా తచ్చిబ్బవకు. ఉత్తరంగా మరొక నాలుగు కోసుల దూరం వెళ్ళావంటే, నీకు బంగారు కొండలు లభ్యం కాగలవు!” అన్నాడు.

బంగారు కొండలమాట విన్టూనే విశ్వసేనుడు మహాదానందంచెంది, మునికి నమ స్ఫురించి, అక్కడిముంచి కదలి కాలిబాటువెంట నడిచి కొంతసేపటికి బంగారుకొండలున్న ప్రదేశాన్ని చేరాడు.

బంగారు కొండలు పచ్చని కాంతులు వెద జల్లుతూ ధగ్గధగ్గలాడుతున్నవి. విశ్వసేనుడు ఆశ్చర్యానందాలలో మునిగిపోయి, ప్రెష్టగా, “అహా, నా జీవితం ధన్యం. ఈ బంగారు కొండలన్నే నా సాంతసాత్తు!” అంటూ చిన్నగా కేకవేశాడు.

అల్లంతదూరంలోగల ఒక సరస్సులో స్నానచేసి బయటికి ముట్టున్న ఒకయోగి, రాజు మాటలు విని, చేతిలోని దుడువైపైతెల్తి, “రాజు, ఈ బంగారుకొండలు కంటబడిన మాత్రానే, అంతగా మైమరచిపోకు. మరొక్క నాలుగే నాలుగు కోసులు ఉత్తరంగా వెళ్ళావంటే, నీకు వజ్రాల గసులు దర్శనమిస్తాయి,” అన్నాడు.

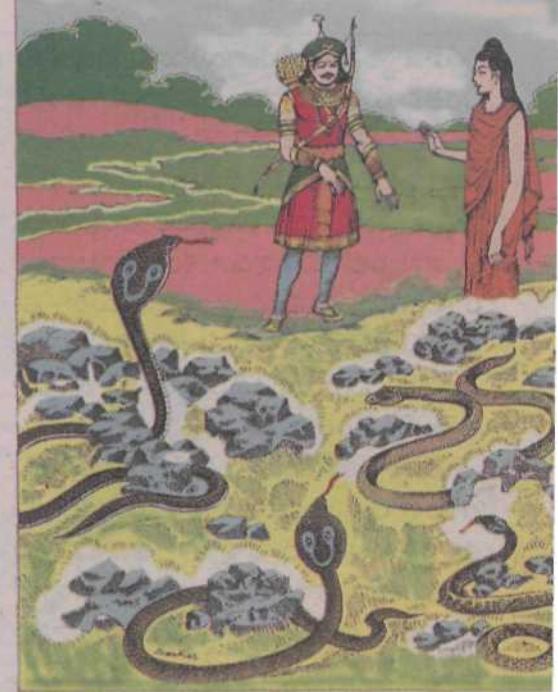
“నిజమా, మహాయోగింద్రా!” అంటూ విశ్వసేనుడు, ఆయనకు రెండు చేతులూ ఎత్తి నమస్కరించి, క్షణంకూడా అక్కడ నిలవతేక వేగంగా ఉత్తరదిశకేసి పోయాడు.

యోగి చెప్పినట్టుగానే, విశ్వసేనుడికి వజ్రాల గనులు దర్శనమిచ్చినే. ఆ వజ్రాలపై సూర్యకాంతి ప్రతిఫలించి రంగురంగుల కాంతిరేఖలు చుట్టూ అలముకుంటున్నవి. ఆ వజ్రాలమీద అక్కడక్కడా పడగలు విప్పిన మహాసర్పాలు తిరుగాడుతున్నవి.

విశ్వసేనుడు, ఆ వజ్రాల గనులను చూస్తూనే భరించలేనంతగా ఆనందంతో ఉక్కిరి బిక్కిదొతూ, వణుకుతున్న గొంతుతో, “సుశిక్షతులైన నా సైనికులు ఒక్కుక్క బాణంతో రెండు, మూడు మహాసర్పాలను చంపగలరు. ఈ వజ్రాలన్నీ నా రాజ్యానికి ఏమగులమీదా, రథాలమీదా తరలించి, రాజ్యాన్ని సుభిక్తం, సుసంపన్నం చేస్తాను. సైనికులాన్ని అపారంగా పెంచి చుట్టుపక్కల గల రాజ్యాలన్నిటినీ జయిస్తాను. మొత్తం దేశానికి చక్రవర్తినే, ఏకచ్ఛుత్రాధిపతిగా పాలిస్తాను. నా కలలన్నీ నిజమయ్యాయి. నాకంటే గొప్పవాడు, ఈ ప్రపంచంలోనే లేదు!” అంటూ అరవసాగాడు.

ఉన్నట్టుండి అప్పుడు, ఒక కంచు కంఠం మార్గింది: “రాజు, నీకంటే సంపన్నులు, నీకంటే అదృష్టవంతులు, నీకంటే గొప్ప వాళ్ళు ప్రపంచంలో ఎంతోమంది వున్నారు. వాళ్ళల్లో నేనెకట్టి!” అన్నమాటలు వినిపించి, విశ్వసేనుడు ఉలికిపడ్డాడు.

ఆ మరుక్షణం దివ్యతేజస్సుతో వెలిగిపోతున్న, ఒక ఆకారం విశ్వసేనుడి ముందు ప్రత్యు

క్షమ్మంది. రాజు, దిగ్రాంతిచెంది, స్థాణవులా నిలబడిపోయాడు.

అప్పుడు తేజస్సుతోప్పురంతో, “నీ కలలు పలించినైగా! పెండి, బంగారం, వజ్రాలు- అపారథనాన్ని నీ రాజధానికి తరలించి, గొప్ప సైన్యాన్ని సమకూర్చుకుని, ఎక్కడెక్కడి రాజులనూ యుద్ధంలో ఓడించి చక్రవర్తివి కావాలనుకుంటున్నావు. మరి, యుద్ధాలమ్మలు ఎంతో ధనప్పమే కాక, జనక్కయం కూడా కలుగుతుందన్న సత్యాన్ని నువ్వు గ్రహించలేదా?” అని అడిగాడు.

దానికి విశ్వసేనుడు నిబ్బరంగా, “మహాపురుషా! రాజ్యకాంక్ష కూత్రథర్మమనేది తమకు తెలియందికాదు!” అన్నాడు.

అందుకా తేజస్సు చిరుస్త్య నవ్వు, “ప్రజా క్షేమానికి హనికిలిగించేదేదీ ధర్యం అనిపించుకోదు. ప్రతి రాజ్యపాలకుడూ కూత్రథర్మమ వేరుతో

పరరాజ్యాలనుకబింబాలనిచూస్తే ప్రజలస్థితి ఎంతదారుణమెనస్తాయికిదిగజారిపోతుందో, నువ్వు ఊహించలేవా? పైగా, యుద్ధంలో గెలుపోటములనేవి, పుట్టుగుడ్డి చేతిలోని పాశులు. సరి, రాజా! యుద్ధంలో అయినా లేక నీ రాజ్యంలో మరేనాడూ కరువుకాటకాలు రాకుండాచేసేనీ ప్రయత్నంలో అయినా— ఈ రెంటిలో ఏదో ఒకదానిలో మాత్రం నువ్వు పూర్ణ విజయించికాగలవి దీవిస్తున్నాను,” అంటూ ఆతేజస్వి అంతర్భాసమయ్యాడు.

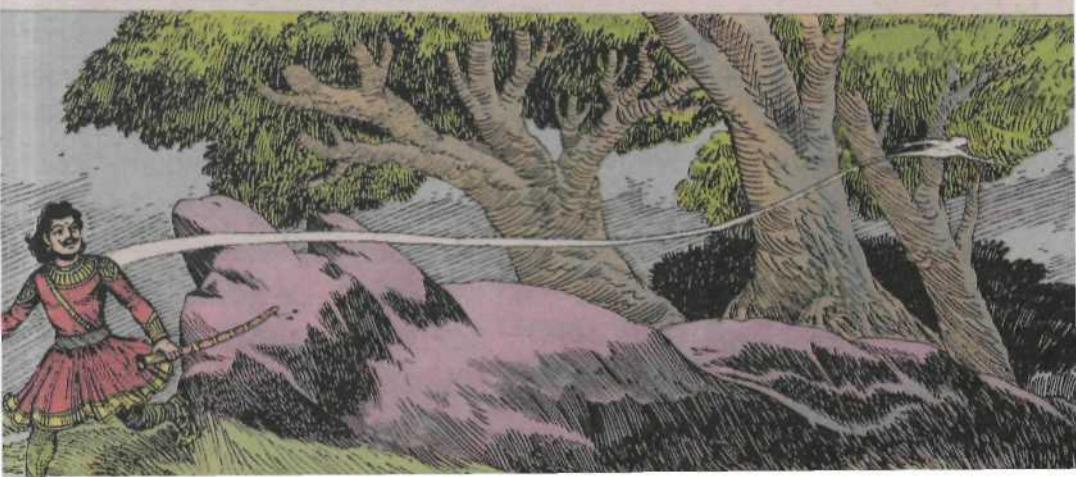
రాజు విశ్వసేనుడు మరుక్కణం ఘేనుదిరిగి, తాను పూర్ణంపుచ్చిన మార్గస్కాకమరొకమార్గాను తుసెనికులనుచేరి, వాళ్ళతో, “ఈనాటిసుంచీ మీరు అన్నిరకాల అయ్యాలను ఇళ్ళల్లో భద్రుపరిచి, ప్రతిఒక్కరూ రాజ్యంలోని గ్రామాలకుపోయి, అక్కడి పరిస్థితులెలావున్నావీ, నాకు వర్షమానం పంపుతూండాలి; ఇక రాజు ధానికి బయలుదేయండి,” అన్నాడు.

బేతాళుడు ఈ కథచెప్పి, “రాజు, విశ్వసేనుడు ఎంతోకాలంగా అపారథనం సంపోదించి, సైనికబలాన్ని కూడగట్టుకుని రాజ్యాలన్నిటినీ జయించాలన్న అలోచనలో వున్నాడు గదా? అలాంటివాడికి గొప్ప సంపదాలు లభ్యమయినై. అంతేకాక, ఆ తేజస్వి, అతణ్ణి

యుద్ధంలోగాని, రాజ్యంలో కరువుకాటకాలను రూపుమాపటంలోగాని, ఏదోఒకదానిలో మాత్రం పూర్ణవిజయుడిని కాగలవని దీవించాడు. అలాంటప్పుడు విశ్వసేనుడు తన చిరకాల వాంఛ అయిన యుద్ధంలో విజయాన్ని ఎందుకు కోరుకోలేదు? ఈ సందేహాలకు సమాధానం తెలిసికూడా చెప్పుక పోయావే, నీ తలపగిలిపోతుంది,” అన్నాడు.

దానికి విక్రమార్యాడు, “ధన కీర్తి కాంక్షలతో పరితపించే ప్రతిమనిషిలోనూ, మానవత్వం, దయాదాక్షిణ్యాలూ మృగ్యమను కోవడం సర్వత్రా సరికాదు. కోతీపిల్లలను రక్కించే ప్రయత్నంలో, బుషిసాకుతున్న లేడి పిల్లలను చూసినప్పుడు, అతనిలో కలిగిన మనేవ్యధనుబట్టి, విశ్వసేనుడిలో మానవత్వం ఎక్కడో దాగివున్నదని మనం గ్రహించచ్చు. అంతేకాక, తేజస్వి యుద్ధంలో గెలుపోటముల గురించి చెప్పిన అనుభవేకితో సత్యం అతడు గ్రహించాడు. ఆ కార్ణంగానే అతడు రాజ్యక్కేమానికి అంకితం కాదలించాడు,” అన్నాడు.

రాజుకు ఈవిధంగా మౌనభంగం కలగానే, బేతాళుడు శవంతోసహి మాయమై, తిరిగి చెట్టిక్కాడు. — (కల్పితం)

కుండేలు ప్రతికారం

కథ: ఎం.శంకరరావు
విజయనగరం

మస్తరలోని కుందెలు మల్లు, తెల్లవారగానే నిదలేచింది.
ఆకలతే కదుపు నకనకలాదుతేంది!

ఉదయం ఫలహారానికి క్యారట్లు
మాత్రమే ఉన్నాయి...

మల్లు మరింత రుచికరంగా ఏడైనా
తినాలనుకున్నది.

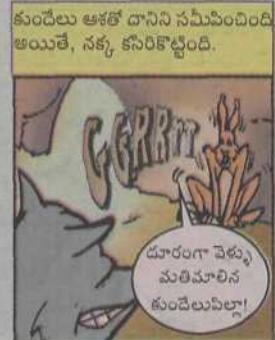
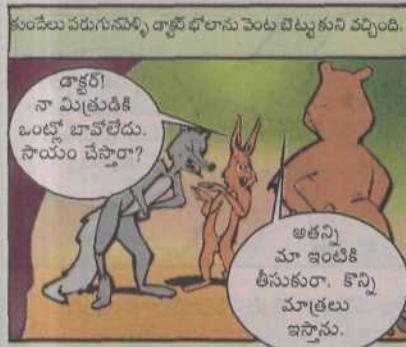
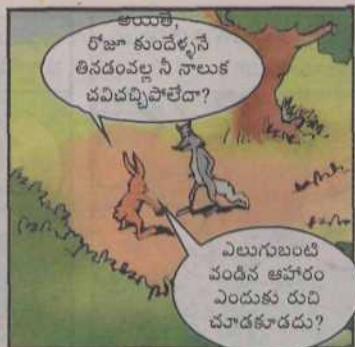

... ఎదురుగా వస్తున్న తుంటరి నక్కను
చూడకుండా థీకొట్టింది!

కుండేలు భయంతో గడగడా వలికి
చేయింది. క్రమావటలు చెప్పుకున్నది.

తినదం పూర్వయ్యక, నక్క చిగ్గగా
లేన్నింది!

ఎలుగుబంటి డ్రైకర్ భోలా, దాని భార్యా కలిసి నక్కను తుక్కగా లాంధాయి.

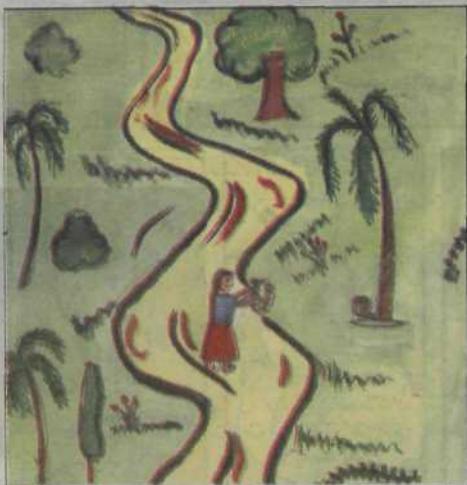

పాము వరాలు

ఉత్తరప్రదేశ్‌లోని రాంపూర్ అనే చిన్న గ్రామంలో రమ అనే ఒక అమ్మయి ఉండేది. ఆమెకు చిన్నప్పుడే తల్లి చనిపోయింది. సవతి తల్లి అమెను రాబి రంపాన పెట్టేది. సవతి చెత్తెలు క్యాముల కూడా రమను చిట్టికీ హొటికీ తిట్టి పోసేది. ఇంటిదుపనీ రమ ఒక్కతే చేయవలసి వచ్చేది.

“ఎమే సోమరిపోతుదానా! బట్టలు తకమంటే ఏమిటా కునుకుపాటు? తెందరగాకానీ.. అవతల అంట్లుతోమాలీ, వంట చేయాలి, మీ అయ్యకు పాలానికి తిండి తీసుకుఫోవాలి, మహోరాణిలా కూర్చోవద్దు!” అంటూ సవతి తల్లి పెట్టి చీవాటు వినడం రమకు అలవాటి పోయింది. అయితే రమ మాత్రం ఎదురుతీరిగి పటలత్తుమాట అనేదికాదు.

ఒకనాడు రమ తండ్రికి భోజనం తీసుకుని పాలాలగుండా వెళుతున్నది. దారిలో వున్న చెట్టుపై నుంచి ఏదో ఉన్నట్టుండి ఆమెపై పడింది. బాధతో ఏడుసూపైకి దూసింది రమ. అప్పుడే అటుగా వచ్చిన ఒక పాము అక్కడే

ఆగి, “ఎందుకమ్మావిడు స్తున్నావు?” అని అడిగింది.

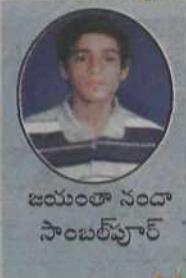
రమ కట్టు తుడుమ కుంటూ జరిగింది చెప్పింది. ఆ మాటలిన్న పాము, “నరే. దానిని అలా ఉంచు. నువ్వు నాకాక సాయంచేసే నీ కష్టాలు పోగొడుతాను,” అన్నది.

రమ “ఏమిటి?” అన్నట్టు చూసింది.

“మా చెత్తెలు యేపు ఒక పూజకు వెళ్లాలి. అందు కామెకు ఒక పూలమాల కావాలి. నువ్వేక్కూలమాల కట్టి ఇస్తే బాపుంటుంది!” అన్నది పాము.

రమ సరేనని, చుట్టుపక్కల పొలంగట్ల మీదఉన్న పూలనుకోసి, అందమేన పూలమాల కట్టి తీసుకువచ్చింది. దానిని చూడగానే పాము చాలా సంతోషించింది. “పామునెనప్పటికీ నా మాట నువ్వు గారవించావు. చాలా సంతోషం! నీకు నేను రెండు వరాలు ఇసాను. నువ్వు ఇల్లు చేరేలోగా చాలా అందంగా మారిపోతావు. నీకు మృదు మధురమైన కంతస్వరం వస్తుంది, కానీ నేను వరాలు ఇచ్చినసంగతి ఎవరికి చెప్పవద్దు,” అని చెప్పి, పాము మాల తీసుకుని వెళ్లి పోయింది.

ఇంటికి చేరగానే రమ అందంలోనూ, కంఠ స్వరంలోనూ వచ్చిన మార్పును చూసి సవతి తల్లి అమితాశ్రూర్యం చెంది ఏం జరిగిందని అడిగింది. రమ, పాము తన సంగతి ఎవరికి చెప్పవద్దని పాచ్చరించిందిగన్క, దాని ఊసెతకుండా చెట్టు మీది భూతం సాయంచేసినట్టు చెప్పి, మిగిలిన దంతా పూసగుచ్చినట్టు ఎవరించింది.

మరునాదు, సమతి తల్లి తపుకూతురు శ్యామల చేతికి భోజనం ఇచ్చి, పాలంలో పనిచేస్తున్న తండ్రికి తీసుకువెళ్లమని చెప్పింది. దారిలో శ్యామలకు కూడా పాము కనిపించింది. రమకు వరాలిచ్చిన పాము అదేనని శ్యామలకు తెలియదు. చెట్టుపైనున్న ఏ భూమొ, దయ్యమో ఆ వరాలు ఇచ్చి ఉంటుండని శ్యామల అనుకున్నది. అందుపల్ల పాము పూలమాల కావాలని అడిగి నప్పుడు, శ్యామల కోపంగా తిరుతూ దానిని అవటలికి తోసి ముందుకు వెళ్లింది.

పాముకు కోపం వచ్చి, “ప్రపంచంలోనే అతి వికారమెనముఖం కలిగి ఉంటాపు! ప్రతి ఒక్కరూ నిన్ను తీట్టిపోస్తారు!” అని జీపించింది.

ఇంటికి తెరిగి వచ్చిన శ్యామల వికారముఖం

చూసి తల్లి దిగ్ర్యాంతిచెందింది. ఏం చేయాలో అపెంకు పాలుపోలేదు. వాళ్ళ బాధ చూసి, రఘుకూడా బాధపడింది. మళ్ళీ వెళ్లి పామును కలుసుకుని శ్యామలకిచ్చిన శాపాన్ని తోల గించమని ప్రార్థించింది. “తల్లి కూతుర్క చేత నానాబాధలు అనుభవిస్తూ కూడా వాళ్ళ మంచి కోరుకుంటూన్న నీ మనము చాలా దౌర్ధది. అలాగే నీ కోరిక నెరవేరుస్తాను,” అని పాము కొంతసేపు అగి మళ్ళీ ఇలా అన్నది: “నీ కుఱికు మెచ్చి

ఇంకొక కానుక ఇసాను. వచ్చేవారం ఈ రాజ్యాన్నేలే రాజు, మీ గ్రామంగుండా వెళ్లునున్నాడు. నీ మధురమైన కంఠస్వరంతో ఒక పాటపాడి విసిపించావంటే, నిన్ను రాజు ఆదరించగలడు. త్వరలో నువ్వు యువరాణివి కాగలవు!”

రమ ఇంటికి తెరిగి వచ్చింది. శ్యామలకు పూర్వురూపం వచ్చింది. అంతేదు; పాము చెమ్మిస్తే వారు తెరిగేసరికి, ఆ దేశపురాజు ఏదో పనిమీద ఆ గ్రామం గుండా వెళ్లు వలసి వచ్చింది. రాజుగారి రాక గురించి తెలియ గానే గ్రామ పెద్దలు అయినకు స్వాగతం పలక డానికి సుభ ఏర్పాటుచేశారు. కార్యక్రమం ప్రారంభంకావడానికి ముందు రమను ప్రార్థనాగీతం పాడమన్నారు. రమ ఆలపించిన మృదు మధురమైన ప్రార్థనాగీతాన్ని విన్న రాజు మనము పరయించింది. రాజు రమను ఆప్యాయంగా దృశ్యికి పెలిచాడు. ఆమెను తనమెట తీసుకుపోయి ద్వత్త చేసుకుంటానని రమ తండ్రికి చెప్పాడు. అయిన సంతోషించాడు. అయితే రమ మాత్రం అందుకు ఒప్పుకోకుండా, “మా తల్లిపే, తల్లినీ, చెల్లిలిసి ఇక్కడే వదిలి నేనుమాత్రం రాజధానికి రాలేను, క్షమించండి,” అన్నది వినయంగా.

అందుకు రాజు చిన్నగా నప్పు, “మీ కుటుంబమే రాజధానికి రావచ్చు. మీ తల్లి తండ్రులు రాజభవనంలోనే చేతునెన పనులు చేసుకుంటూ నీ కళ్ళ ఎదుటే కాలం గడువచ్చు. త్వరలో నువ్వు ఈ రాజ్యానికి యువరాణివి అవుతాపు!” అన్నాడు రమతే.

ఆమె అందుకు అంగీకరించింది. రమ సమతి తల్లి, కూతురు శ్యామలా అన్ని రోజులు రమను హాసించినందుకు పశ్చాత్తపం చెంది క్షమించమని ఆమెను వేడుకున్నారు.

కరుణ, కలిన
పూర్వయాలను
కూడా
జయిస్తుంది!

గాడిదకు గుణపారం!

వాసు ఒక కోడీలు, కుక్కపిల్లలు, గాడిదను ఎంచేవాడు. గాడిదను ఇంటివెనక ఉన్న దావడిలో గుంజకు కట్టి, అక్కడ మేత వేసేవాడు. కుక్కను వాకిట్టోకట్టి ఉంచే వాడు.

వాసు తన పనంతా ముగించుకుని ఇంటికి రాగానే, కుక్క తేక ఆడిస్తూ, కిందామీదా దూకుతూ వచ్చి అతనికి స్వాగతం పలికేది. వాసు కూడా కుక్క పిల్లను ఎంతే ఆప్యాయంగా ఎత్తుకుని, సుతారంగా పీపు నిమిరి దాంతో కంతుస్పు అడుకునేవాడు. దానికి రొష్టముక్కలు వేసేవాడు. కుక్కపిల్ల వాటిని తిని ఉత్సహంతో ఇల్లంతా తీరిగివచ్చేది.

గాడిద రోజంతా కష్టపడేది. ఇంటినుంచి పాలాలకు వ్యవసాయ పనిమటును మోసుకు పోయేది. అడవినుంచి ఇంటికి కట్టేలు మోసుకు వచ్చేది. యజమాని అప్పుడప్పుడూ గాడిదను నూనె గానుగకు కట్టేవాడు.

తన పరిస్థితిని తలుచుకుని గాడిద ఒకనాడు ఏపాదంలో మునిగిపోయింది. తనకు ఎన్ని కష్టాలు! పాధ్యన లేస్తే క్షణం తీరిక లేదు. ఒశ్శు

పూర్వం అయ్యేలా కష్ట పదాలి. అయినా ఏ ఒక్క పనీ చేయకుండానే కుక్క పిల్ల, యజమాని చేతిలో ఎంతగానే సుఖపడి పోతున్నదని ఆసూయ పడింది. సాయంకాలం కుక్కను దగ్గరికి పిలిచి గాడిద తన అక్కము వెళ్ళ బోసుకుంది: “నువ్వు ఒక్కపనికూడా చేయవు. అయినా, నీకుమంచితిండి దొరుకుతోంది. నేనేమో బండచుమోతలు మోసును. అయినా మన యజమాని రుచిపీచేనే గ్రిపెడతాడు. ఈ అన్యాయానికి అంతం అంటూ తేడా?”

“నా బతుకు నువ్వునుకునేటంత సులువు కాదు. నేను రాత్రి తెలవారూ మేలుకుని ఇల్లు కాపులా కాయాలి. అప్పుడే నన్ను వదిలిపెతతారు. పగలంతా వాకిట్టో కష్టు భానిసలా పడి ఉంటాను. నువ్వేమో పగలంతా స్వాధ్వరగా తిరుగుతావు. ప్రపంచాన్నంతా చూసావు. పెగా మన యజమాని పాద్మసమేనం నీన్ను కనిపెట్టుకునే ఉంటాడు కదా? ఆ భాగ్యం నాకుందా? ఈ దిగులెందుకు మరి!” అన్నది కుక్క.

అయినా గాడిదకు మనసొపు లేదు. వాళ్ళ మాటలను విన్న కోడి వీకవికానవ్యి, “మిత్రులారా! మనం మన పనులుసక్కమంగా నెరవేర్చాలే గానీ, ఇతరులతో పోల్చుకుని కుమిలి పోకూడదు. నేను గుడ్లు పెడతాను. వాటిని యజమాని తీసుకు వెళతాడు. గుడ్లు పెట్టడం వరకే నా బాధ్యత. ఆ బాధ్యతను నేను సంతోషంగా

ప్రావీన్ సి. పటిల్ భాసుర్, ముంబై

ఏష్చిచ. పటేల్
ముంబై

నెరవేరుసున్నాను. నేనెందుకు వుర్కరిలా ఉండడానికి ఉబలాట పడాలి? నేను గుడ్ల పెట్టడం మానేసే కోసుకు తిసేసారని నాకు తెలుసు. అయినా, ఎదుచ్చిపారిని చూసి ఈర్చు పడడంవల్ల ఒరిగే దేమిటి?" అన్నది.

ఆ మాటలు గాడిదకు ఏమాత్రం రుచించ లేదు. దానికి కుక్కపట్ల రోజు రోజుకూ అసూయ పెరిగిపోయింది. పెచ్చుపెరిగిపోయిన ఈర్చుతో కుదురుగా ఒకచోట ఉండలేకపోయింది. ఒకనాడు ఉన్నట్టుండి తోక అడిసూ యజమాని ఇంట్టుకి జీరబడింది. కూర్చునీ ఉన్న యజమాని చుట్టూ కొంతసేపు గెంతింది. అతడికాళ్ళు నాకడానికి ప్రయత్నించింది. అంతేకాదు, యజమాని ఒక్కో కూర్చే పడానికి ప్రయత్నించి పెల్లకిలా పడిపోయింది. లేచి నిలబడి మళ్ళీ మామూలుగా కుక్కపట్ల చేసే పనులన్నీటిని చేసి, యజమాని ప్రేమను సంపోయించాలని రకరకాలుగా తంటాలు పడసాగింది.

అయితే, దాని చెప్పలు చూస్తూంటే యజమానికి అరికాలిమంటు నెత్తికెక్కింది. గాడిద ఇల్లంతా గెంతడంమూలాన ఇంట్టో వస్తువులు చిందరందరయాగ్యాయి; పగిలిపోయాయి. కుర్చీలు, మేజాలు తల్లికిందులయ్యాయి. గాడిద

కాళ్ళ మీది మురికితో యజమాని దుస్తులన్నో మురికయాగ్యాయి. ఈ గందర గోళంలో యజమానికి చిన్నదెబ్బ కూడా తగిలింది. గాడిద చెప్పలనూ, యజమాని అవస్థనూ మాసి ఇంద్రరు పనివాళ్ళు ఆయనకు సాయంగా పరిగెత్తుకు వచ్చారు. దుష్టకర్తలతో గాడిదను నాలుగు బాది బయటకు తరిమారు. దానిని దావడిలో గుంజకు కట్టిసే నాలుగు తగిలించారు.

గాడిద బాధతో ఓండ్రపెట్టి, ఆ తరవాత అరవలేక కడలూ మెదలక ఉండిపోయింది.

బాగా చీకటిపడ్డాక, పక్కన ఎదో రెక్కల చప్పుడు విని, గాడిద అటుకేసి చూసింది. కేడి దానిని సమిపించి, “అసూయ పనికిరాదనినేను ఎప్పుడే చెప్పాను. నామాట వినిపించుకున్నావు కావు. ఇప్పుడు బాగా అనుభవించావు. ఇతరులను చూసి హాళ్ళలా అంయపోవాలని ఉబలాట పడడం ప్రమాదకరం. మనం మన పనులను స్కరమంగా చేద్దాం. అదే మనకు క్షేమం!” అన్నది.

కోడి మాటల్ని నిజాన్ని ఇప్పటికి అర్థం చేసుకున్న గాడిద, అవునన్నట్టు మౌనంగా తల ఆడించింది!

అసూయ
అనర్థాలకు
మూలం!

ఒంటరి చెట్టు!

అది 2999 వసంతపురం. తేదీ డిసెంబర్ 31. సమయం సాయంకాలం 8గంటలు. రేపే నవసహస్రాబ్ది నూతన సంవత్సరారంభం. లండన్ రాత్రి ఆకాశం మిరమిట్లు గొలిపే బాణాసందాత వెలిగిపోతున్నది. రాకీ కిటికీ దగ్గర కూర్చుని ఏదో తీవ్రంగా ఆలోచిస్తున్నాడు. దానిని గమనించిన వాడి తల్లి, “రాకీ దేన్ని గురించి ఆలోచిస్తున్నావు?” అని అడిగింది.

“అమ్మా మా ఆర్ట్స్ టీచర్ కంప్యూటర్లో చెట్టు బోమ్మను గీయమన్నది. చెట్టు అంట ఏమిటమ్మా? అది ఎలా ఉంటుందో నాకు తెలియదు,” అన్నాడు రాకీ.

“రాకీ, నువ్వు ముందు ప్రోటీన్, విటమిన్ మాత్రలు వేసుకుని రా. ఆ తరవాత చెబుతాను,” అన్నది తల్లి.

రాకీ అలాగే వెళ్లి రెండు మాత్రలు వేసుకుని తల్లి ఎదుట వచ్చి కూర్చుంటూ, “ఇప్పుడు చెప్పమ్మాచెట్టు గురించి,” అన్నాడు.

“బాబు, మీ ముత్తాత చెట్టును గురించిన విషయాలు నాకు చెప్పాడు. అయితే, నేనెప్పుడూ నాజీవితకాలంలో ఒక్కచెట్టును కూడా చూడలేదు. ఆ మాటకొస్తే మీ ముత్తాత కూడా చూడలేదేమో!

అయితే, ఇప్పుడు లండన్ మూర్ఖజియంలో ఒక చెట్టు ఉంది. చాలాకాలం కిందట దానికి కాండం, కొమ్మలు, రెమ్మలు, ఆకులు ఉండేవి.

ఆకులు పచ్చరంగుతోనూ, కాండం ఊదారంగుతోనూ ఉండేవి. వేల సంవత్సరాలకు పూర్వం ప్రపంచమంతూరాకరకాలచెట్లు ఉండేవి. దురధ్వమశాత్ముఇప్పుడు చెట్లు అన్నదే లేకుండా పోయింది. మూర్ఖజియంలోని చెట్లు మాత్రమే మిగిలింది. నిజానికి చెట్లు లేకుంటే వర్షాలు పడవు. అయితే, ఇవాళ

కార్తిక
రామస్వామీ
చెట్లు

ప్రభుత్వ చెట్లు

విజ్ఞానవేత్తలు కృతిమంగా వర్ణాలు కురిపించ దానికి నూతన మార్గాలు కనుగొన్నారు. నీళ్ళు లేకుండా మనిషి బతకలేడని నీకు తెలుసు కదా?" అన్నది తల్లి.

"అపునూ, పూర్వ్యాలంలో మనుషుల్లో శాకాహారులు, మాంసాహారులు అని రెండు రకాలు ఉండేవారని ఒకపాతుస్తకంలో చదివాను. ఎవరువాళ్ళు?" అని అడిగాడు రాకీ.

"అపును బాబూ, నిజమే. శాకాహారులంటే వృక్ష సంబంధమైన ఆహారాన్ని మాత్రమే తీసుకునేవాళ్ళు. తమ ఆహారానికి జంతువుల మీద ఆధారపడేవాళ్ళు మాంసాహారులు," అన్నది తల్లి.

"అలాగా!" అన్నాడు రాకీ ఆశ్చర్యంగా.

"ఇక్కడనీకు మరొకమిషయం చెప్పాలి. లండు మూర్ఖజియంలో ఉన్న చెట్టుపూయడు, కాయడు లేదు. అంటే, పునరుత్సుత్తి ఆగి పోయిందన్నమాట. ఎందుకోతెలుసా? ఆ చెట్టుకు వయస్సోయింది. పైగా ఒకే ఒక్క చెట్టు మాత్రమే ఉండే పునరుత్సుత్తి

సాధ్యం కాదు. ఆ చెట్టు పూయాలి. పుష్టులు కాయలుగా మారాలంటే, గాలి లేదా కీటకాలు పరపరాగ సంపర్గానికి దోహదం చేయాలి. కాచినకాయలు పండాలి. ఆ పండు విత్తనాలను పక్కలు దూరంగా తీసుకు వెళ్ళాలి. అక్కడ విత్తనాలు మొలకెత్తాలి. పునరుత్సుత్తి జరగా లంటే ఇన్ని ఉన్నాయి. ఒంటరి చెట్టుతో అది సాధ్యమయ్యే పని కాదు," అన్నది తల్లి.

"అలాగా! మరి చెట్లవల్ల ఇతర ప్రయోజనాలు ఏమిటమ్మా?" అని అడిగాడు రాకీ.

"సకాలంలో వర్షాలు కురుస్తాయి. ప్రవాహానికి మన్ను కొట్టుకుపోకుండా కాపాడుతాయి. పర్యావరణ రక్షణకు దోహదపడతాయి. పక్కులకూ, జంతువులకూ చెట్లు ఆశ్రయమిస్తాయి. చెట్లు కలపను మనం రకరకాలుగా ఉపయోగించుకోవచ్చు," అంటూ తల్లి చెట్లు ఉపయోగాలను వివరించింది.

అంతవరకు ఉత్సాహంగా విన్న రాకీ, "అమ్మా, చాలా ఏపయాలు తెలుసుకున్నాను. నువ్వుప్పుడు నాకు ల్యాప్ టాప్లో చెట్టుబోమ్ము వేసి పెట్టమ్మా!" అని అడిగాడు.

"అలాగేబాబూ! ఇప్పుడే వేసి ఇస్తాను. అంతెకాదు, రేపే నీన్ను లండన్ మూర్ఖజియంకు తీసుకు పోయిచెట్టును చూపిస్తాను, సరేనా?" అన్నది తల్లి.

"అహ్మాలూగా!" అంటూ అసందుతో చెట్లను ఎగిరి గంతేశాడు రాకీ.

చెట్లను
కాపాడుదాం!
భావితరాలకు
భద్రత కల్పిద్దాం!!

తాళంచెవి కనుకోసండి

వృత్తంలోని తాళం చెవి పెట్టిను తెరవగలదు. మరి మీరు మారుతాళం చెవి కనుగొనగలరా?

సమాధానం - జి
ఎ.అనితారాటి,
ఫానే.

8 : ANSWERS

రంగుల హారివిల్లులు

విల్లుల ప్రత్యేక సంచికలో ప్రమరించే కథలకు చిత్రాలు వేయడానికి బాలచిత్రకారులను ఎంపికచేయడంకోసం చిత్రాలను అహ్వానించిందే తడవుగా దేశం నాలుగు చెరగులనుంచీ అసంఖ్యాకంగా ఎంటీలు వద్దాయి. ఇవి మేము ఎదురుచూసినవాటికన్నా చాలా ఎక్కువ. బాలచిత్రకారుల ఉత్సాహం మాకు అనందాశ్రూర్యాలు కలిగించాయి. వచ్చిన ఎంటీలనుంచి ఉత్తమమైనవాటిని ఎంపికచేయడం కూడా కష్టమనిపించింది. అతికష్టంమీద వేరువేరు ప్రాంతాలనుంచి ఐదుగురిని చెస్తుయ్యకి అహ్వానించాం. అనివార్యకారణాలవల్ల వారిలో ఇద్దరు రాలేకపోయారు. అయినా, వారు పంపిన చిత్రాలను ఈ పేజీలలో చూడవచ్చు!

మన కార్యాలయానికి వచ్చినప్పుడు తీసిన బాలచిత్రకారుల ఫోటోలతోపాటు, వాళ్ళ పోటీకి పంపిన చిత్రాలనూ మీ కోసం ఇక్కడ ప్రమరిస్తున్నాం!

అభిషేక పి.
ప్రారూబాద్

అతడు పంపిన చిత్రం

అంజుల్ లూసియా
ముంబై

ఆమె పంపిన ఎంటీ

అప్పెవ్ షెట్టి
ముంబై

అతడి చిత్రం

(వీరిద్దరూచెన్నయకి
రాలేకపోయారు)

రాప్పి రంజన దేవత
కటక

ఈ పోటీలో పాల్గొన్న అతిపిన్న
వయసు చిత్రకారులను
ప్రత్యేకంగా ప్రశంసిస్తున్నాము.

ఎస్.వి.ఎస్. భీమేశ్వర్ ముంబై
(7 సం.)

శ్రుతి చౌదరి (10 సం.)
ప్రాదరాబాద్

ప్రీతమదాన్

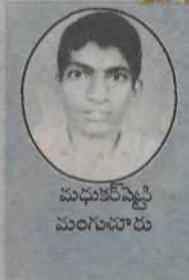
నార్ 24 పరగణాన్

ప్రత్యేక ప్రశంసలు!

అందరికీ
అ భి
నందనలు!

చెరపకురా చెడేవు!

చొలకాలం కిందట ఒక అడవి ప్రాంతం లోని పెద్దచెట్టుమీద పాపురాల జంట ఒకటి గూడుకట్టుకుని నివసిస్తూ ఉండేది. పాపురాలు రెండూ కలిసి పశియాట ఆహారం కొన్నం వెళ్లి వచ్చి, గూట్లో హాయిగా, ప్రశాంతంగా జీవించేవి. అదే చెట్టుకు అడుగున ఉన్న పెద్ద తొరలో ఒక పాము నివసిస్తూ ఉండేది. సంతోషంగా ఉన్న పాపురాల జంటను చూస్తాముకు ఎందుకో ఈర్చ్యుగా ఉండేది. వాటి సంతోషాన్ని ఎలాగెనా చెడగొట్టాలని పాము సరైన అవకాశం కొన్నం ఎదురుచూస్తూ రేజిలు లెక్కిపెట్టసాగింది.

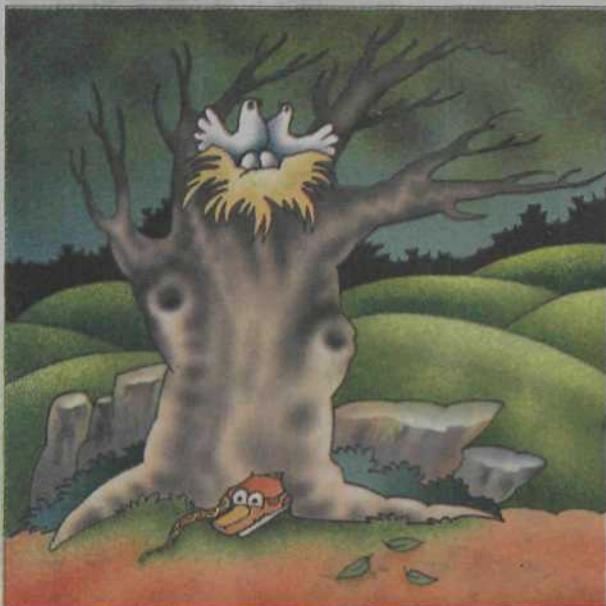
ఆదపాపురం గూట్లో రెండు గుడ్లు పెట్టింది. ఒకనాడు ఆహారంకొన్నం పాపురాలు ఎప్పటిలాగే ఎట్లో ఎగిరిపెళ్ళాయి. అదే అడుగుగా పాము చరచరా చెట్టుమీదికి ఎగ్గబ్రాకి పోయి, గూట్లో ఉన్న రెండు

గుడ్లూ కిందికి పడదసేపగల గొట్టింది. ఆ తరవాత చెట్టు దిగివచ్చి తన తెత్తులో త్యుగా పథుకున్నది.

మరికంఠసేపటికి పాపురాలు రెండూ తిరిగి వచ్చాయి. గూడు ఖాణిగా ఉండడం చూసి ఆద పాపురం గుండం విలవిలలాడింది. భోరుని ఏద్దింది. మగపాపురం దానిని బిద్దార్పలకపోయింది. తొర సుంచి మెల్లగా బయటకు తెంగిచూస్తాన్ని పామును చూసి ఆడపాపురం, “నా ఇల్లు కొల్లబోయింది. నేను పెట్టిన గుడ్లు నాశనమై పోయాయి. పొద్దుటి నుంచి నువ్వు ఇక్కడెకదా ఉన్నావు. ఇక్కడికెదెనా జంతుపూర్వావడం నీ కంట బడిందా? ఈ దుర్మాగ్దా నికి పాల్చినా కముపులో చిచ్చుపెట్టిందివో చూశావా? నా గుడ్లకు ఏమయిందో ఏమో!” అని దీనంగా పాపాయింది.

పాపురం ఏడ్యుడంచూసి పాము లోలోపల సంతోషించింది. ఈ దుష్ట కార్యం చేసినది తనేనని పాపురం అనుమానించండుకు పాము మను కాస్త కుదుటపడింది. తనే ఆ పని చేసిందని పాపురాలు పసిగట్టేలోగా ఆ నిందను మరెవ్వరిమీదికెనా తోసియ్యాలని పాము అలోచించింది. క్షణాలలో ఒక నీర్దయానికి వచ్చి,

“అదిగో, ఆ మూడోచెట్టు మీద ఉంటూన్న గడ్డ, ఇంతకుముందు మీ గూటిదగ్గర ఉండడం గమనిం చాను. దాని ముక్కుకు గుడ్లున్నాయి. నన్ను చూడగనే ఆ గడ్డ, పేలిడంత తెప్ప, ఈ పాపురాలు. ఏటికిరెండు గుడ్లు! ఎలా పిల్లలు చేసాయో చూసాను. అపంచేసేనాకు గిట్టిదు, అన్నది. నేను పగలగొట్టవద్దని అడ్డుకోబోయాను.

కాని బలహీనుళ్ళీ, ఆపలేకపోయాను. ఆ గద్ద అమాంతం గుడ్లను కింద పదవేసింది. ఆ మాట చెప్పుడానికి నాకు నేరు రావడంలేదు, చెల్లలా,” అన్నది పాము నీలికన్నీరు కారుస్తా.

అదే చెట్టుపైన మరొక కొమ్మీద ఆ గద్ద కూర్చుని ఉన్నదనికానీ, తాను దానిమీద మోపు తున్న నిందను అది వింటున్నదనికానీ, పాముకు తెలియదు. పాము మాటలు విన్న గద్ద పట్టరాని అగ్రహంతో, చెట్టుపైనుంచి ఒక్క చౌపుతో కిందికి

దూకి, పామును కాలిగోళ్ళతో పట్టి పైకెత్తి, వేగంగా నేలకెసి విసిరింది. ఆ దెబ్బతో పాము చచ్చింది. ఆ తరువాత గద్ద పాపురాలతో — తనకూ, వాటి గుడు పగలడానికి ఎలాంటి సంబంధంలేదని, నీచ స్వభావంగల ఆ పాము కావాలనే ఆ నిందను తనపై వేసిందనీ అనవసరమెన కదుపు మంటతో, నిష్టారణ ద్వేషంతో అదే గుడ్లను కిందికి తోసి ఉంటుందని చెప్పింది.

గద్ద మాటల్లో నిజం ఉందని పాపురాలు గ్రహించాయి. కోకాన్ని దిగమింగి, రోజులు గడిచేకొచ్చి దుఃఖం నుంచి కోలుకు న్నాయి. మళ్ళీ అడపొరుం మరిన్ని గుడ్లు పెట్టింది. పాటినుంచి అందమెన పిల్లలు పుట్టుకు వచ్చాయి. అన్ని కలిసి హాయిగా జీవించాయి. పొరుగున ఉన్న దుష్టబుధిగల పాము నుంచి తమకు విముక్తి కలిగించినందుకు దేవుడికి కృతజ్ఞతలు చెప్పు కున్నాయి!

ముగురు ఉపాధ్యాయినులు!

ముగ్గురు ఉపాధ్యాయినులు నిచి పెటుతున్నారు. నాకు పక్కనే నడిచి పెటుతూన్న ఒక శ్రీనుంచి పర్చు కొట్టేను ఒకడు పారిపోతున్నారు. తానిని చూసిన తెలుగు ఉపాధ్యాయుని, “దెంగ, దెంగ,” అని అరిచింది. పొంది అధ్యాపకురాలు “చెర..చెర..” అని అరహాగింది. కంతసెన్న ఆలోచించిన లెక్కలమేడమ, “420, 420,” అని చిగ్గరగా కేక వేసింది.

— ఎం.సి.నిఖిల్పె, బంగుళారు

కొనడానికి వచ్చిన వ్యక్తి : ఈ కుక్క విక్కాస మెందని రూథిగా చెప్పగలవా?
కుక్కల వ్యాపారి : గట్టిగా చెప్పగలను.
దీన్ని ఐదుశార్లు అమ్మాను. వెంట వెంటనే తిరిగి వచ్చేసింది!

—ప్రశాంత పాండె, ముంబై

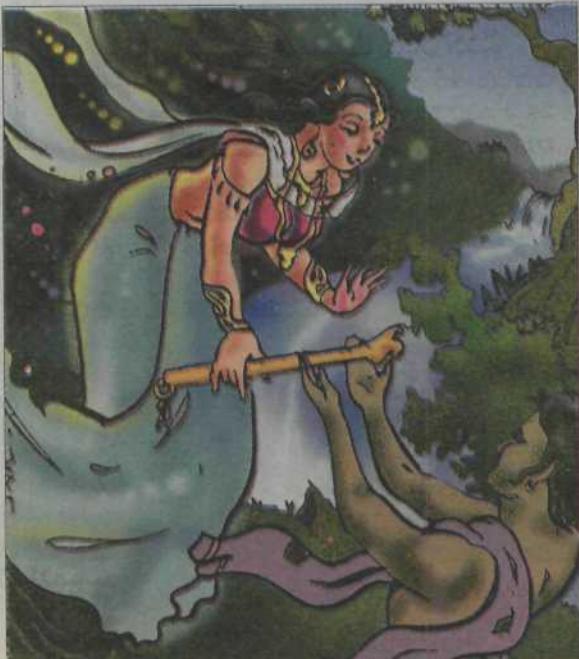
చెడుబుద్ది
చేటు
తెస్తుంది!

మాయా వేణువు

నిరుపేద అయిన సుమనుడికి పథ్యలు గేణ్ణు. వృధ్ఘరాలైన బామ్యతప్ప వాడికి ప్రపంచంలో నా అనేవాళ్ళు లేరు. బామ్య మరీ ముసలిది కావడంవల్ల ఏపనీ చేయలేక పోయెది. ఒంట్లో ఓపిక ఉన్నప్పుడు అడవికి వెళ్ళి ఎండు కట్టిలు ఏరి, వాటిని అమ్మి గంజి కాచుకుని మనవడికింత పోసి, తాను తాగేది. అదీ లేనప్పుడు బామ్య మనవడూ పస్తుల తసే అలమటించేవాళ్ళు. తనేదైనా పనిచేసి బామ్యకు సాయిపడుదామను కుంటే, సుమనుడికి ఎవరూ పని చెప్పేవాళ్ళు కారు. వాడింకా పసి వయసు దాటలేదు. తన నిస్సహితను తలచుకుని వాడు తరచూ బాధపడేవాడు.

ఒకనాడు సుమనుడు అడవిలోని ఒక

చెట్టుకిందకూర్చుని, తన దుష్టుతిని తలుచుకుని ఏదుస్తూ అలాగే నిద్ర పోయాడు. ఉన్నట్టుండి ఎవరో తట్టి లేవడంతో ఉలికి ప్రపంచి కళ్ళు తెరి చాడు. ఎదురుగుండా అందమైన దేవత! “నేను కొన్నాళ్ళుగా నిన్ను గమనిస్తున్నాను. నువ్వే ప్పుడూ విదారంగా కనిపిస్తున్నాపు. అయినా నీకు వచ్చిన కష్టం ఏమిట? నీ కష్టాలు తీర్చి రమ్మని దెవుడు నన్ను పంపాడు,” అన్నది దేవత.

సుమనుడికి ఆశ్చర్యంతో ఒక్క కణం నోట మాట రాలేదు. ఆ తరచాత తేరుకుని తన కష్టాలను దేవతతో చెప్పుకున్నాడు.

సుమనుడి కష్టాలు విని, దేవత జాలి పడింది. బామ్యకు సాయపడాలనే వాడి మంచి మనసుకు సంతోషించింది. వాడికి ఒక పిల్లనగ్రీవిని ఇచ్చి, “ ఇది ఒక మాయా వేణువు. తప్పు చెస్తున్న వాళ్ళు ఎదుట దీనిని ఉడావంటే వాళ్ళు శిలలుగా మారి పోతారు. దీనిని రెండవసారి ఉడావంటే వాళ్ళు మళ్ళీ మామూలు మానవరూపాలు పాండుతారు. సువ్వున్నాయ బద్ధంగా నడుచుకున్నంత కాలం ఇది నీకు ఉపయోగికరంగా ఉంటుంది!” అని చెప్పి దేవత మాయమయింది.

సుమనుడు పరమానందంచెందాడు. నలుగురికి ఏడైనా మంచి చేయాలన్న ఆలోచనతో అక్కడినుంచి బయలు దేరాడు. వాడు కొంతదూరం వెళ్ళి సరికి, వేగంగా మట్టున్న గుర్రాల డెక్కల చ్చుడు వినిపించింది. వాడు చటుక్కున పోదల చాటుకు వెళ్ళి దాకున్ని ఎవరా అని తెంగిచూశాడు. బందిపోటుదొంగలు

కొందరు ఒక అండమెన యువతిని గుర్తంచీద తీసుకు వున్నారు. ఆమె ఆ రాజ్యపు యువరాణి అని సుమనుడు ఊహందాడు. దొంగలు ఆమెను ఆహారించుకుని వెళుపున్నార్థమాట. సుమనుడు ఏంచేయాలో ఒక క్రష్ణం ఆలోచించి దేవత ఇచ్చిన వేణువును తీసి ఊడాడు. అంతే ఆ క్రష్ణమే దొంగలు శిలలుగా మారిపోయారు. సుమనుడు యువరాణిని సమీపించి, ఆమెను రాజభానికి వెళ్లి కొందరు సైనికులను పంపమని వేడుకున్నాడు.

యువరాణి గుర్తంపై ఎక్కి రాజభానికి వెళ్లి, జరిగిన సంగతి రాజుకు తెలియ జెప్పింది. రాజు కొందరు సైనికులను వెంటలేటుకుని, కుమార్తె సహా సుమనుడున్న చోటికి వచ్చాడు. వాళ్ళను చూడగానే సుమనుడు మళ్ళీ వేణువు ఊడాడు. శిలలుగా ఉన్న దొంగలు, మామూలు రూపాలకు వచ్చారు. సైనికులు వాళ్ళను పట్టి బంధించారు. యువరాణి, రాజు సుమనుళ్ళి ఎంతగానీ మెచ్చుకుని, రాజభవనానికి ఆహ్వానించారు.

సుమనుడు వాళ్ళపెంట రాజభవనానికి వెళ్లాడు. ధర్మబుద్ధి, మహిమగల వేణువూ కలిగిఉన్న సుమనుడు పరిపోలనా వ్యవహారాలలో ఎంతొ ఊహమెగపడగలడి రాజు భావించాడు.

మరునాడు రాజు సుమనుళ్ళి పిలిపించి, “కొంతకాలంగా ఖజానా నుంచి ఎవరో ఆభర

పాలూ, ధనమూ దొంగిలిస్తున్నారు. కాపలా భట్టులు ఎంత ప్రయత్నించినా వాళ్ళను పట్టుకోలేక పోతున్నారు. నీ మాయావేణువు సాయంతో వాళ్ళను పట్టుకోగలమే ప్రయత్నించి చూడు,” అన్నాడు.

“అలాగే, ప్రభూ! అయితే ఈ విషయంలో తమరూ నా వెంట వుండి, నాకు సాయం చేయాలి,” అన్నాడు సుమనుడు.

రాజు సంతోషంగా అందుకు అంగీకరించాడు.

ఆ రోజు రాత్రి, మరివ్వరికి తెలియకుండా రాజు, సుమనుడూ ఖజానా సమీపంలో దాక్కున్నారు. అర్ధరాత్రి సమయంలో ఖజానా అధికారి, దళనాయకుడూ కలిసి వచ్చి ఖజానాలోని నిధులను దొంగిలించడం చూసి రాజు ఆశ్చర్యంతో అవాక్యాలుపోయాడు. సుమనుడు మాయా వీణను ఊడాడు. దొంగతనానికి వచ్చిన ఇద్దరూ శిలలుగా మారిపోయారు. అంతలో అక్కడికి కాపలా భట్టులు వచ్చారు. రాజు సుమనుళ్ళి వచ్చి ఒక సారి వేణువును ఊడమన్నాడు. సుమనుడు వేణువును ఊడగానే ఖజానాధికారి, దళనాయకుడూ యథా రూపాలు పొంది, సిగ్గుతో తలవంచుకుని నిలబడ్డారు. కాపలా భట్టులు వాళ్ళను బంధించి చెరసాలకు లాక్కుపోయారు.

రాజు సుమనుడి సాయానికి అనందించి వాళ్ళి రాజభవనంలోనే ఉండమన్నాడు. వాడు బామ్మగుర్తించి చెప్పగానే, రాజు ఆమెను కూడా రాజభవనానికి రప్పించాడు. సుమనుడికి విద్యా బుద్ధులు నేరించాడు.

యువరాణివివాహసుతరు ఆ రాజ్యానికిరాణి అయింది. సుమనుడు ఆమెకు ప్రధానసలహాదారు అయ్యాడు. రాణికి వంచి సులహాలిస్తూ ధర్మపాలన సాగించడానికి సాయపడ్డాడు!

మంచి బుద్ధి
మంచి జీవితానికి
ఎనాది!

స్నేహం

అందమైన కోల్కతా నగర సమీపంలో ఒక చిన్నపల్లి. ఆపల్లెలో జాఫర్ అనే కుర్రవాడు తల్లి లజ్జేబేగం, చెల్లెలు నీలిమతో కలిసి ఉంటున్నాడు. ఆటలాడుకునే అతిపిన్న మయసులోనే వాడికి కుటుంబ బాధ్యతలను మోసే త్సీమర్ద్యాలు అబ్బాయి. పదేళ్ళ నాడేవాళ్ళ నాన్న పోయాడు. ఆప్పటినుంచి వాడే కుటుంబ శక్తాన్ని లాక్ష్మిస్తున్నాడు.

తూరుపు తెల్లవారకముందే, జాఫర్ పట్టణంలోని సంపన్న గృహస్థుల రమాపతి బాబు ఇంటికి పనికి బయలుదేరాడు. పట్టణంలో పూలమొక్కల విత్తనాల ప్యాకెట్టు కొని సంచీలో వేసుకుని, “ఈ పని దీరకడం నా అదృష్టం. భాన్‌దాదా దగ్గర తేటపని గనక నేర్చుకోకుండా ఉన్నట్టయితే నాగతి ఏం కాను? రమాపతి బాబు నన్నీపనికి పెట్టుకునేవాడేనా?” అని ఆలోచిస్తూ ముందుకు నడవసాగాడు. తన యజమాని రమాపతి బాబునూ, అయిన భార్య మౌసుమీని తలుచు కున్నాడు. తన అదృష్టంకోద్దీ వాళ్ళంతే దయా మయులు అని లోలోపల పాంగిపోయాడు.

రమాపతిబాబు ఇంటి గుమ్మంలో నిలబడి వాడి

కొసం ఎదురుచూస్తున్నాడు. ఆయన్ను చూడగానే జాఫర్ చిన్నగా నవ్వుతూ, “నమస్కారం బాబూ మోషాయ్! కొన్నిరోజుల్లో చూడండి, మన తేట అందంగా కథకళలాడ్చోతేంది. అప్పనా,” అన్నాడు.

అప్పుడే వాడి దృష్టి యజమాని పక్కన నిలబడి ఉన్న కుర్రవాడిమీద పడింది. దానిని గమనించిన రమాపతిబాబు, “జాఫర్, వీడు మా అబ్బాయి. అర్థున్. నగరంలో ఓ స్వాగత్లో చదువుతున్నాడు. ఈరోజే వచ్చాడు. మరికొన్ని వారాలు ఇక్కడే ఉంటాడు. నువ్వు వాళ్ళే ‘చేటాబాబు’ అని పిలవచ్చు,” అని చెప్పి, కొదుకుపేసి తిరిగి, “వీడు జాఫర్! మన తేటలో పనిచేస్తాడు,” అన్నాడు.

ఇద్దరు కుర్రవాళ్ళూ ఒకరినకరు చూసు కున్నారు. అంతలో రమాపతిబాబు కొదుకుతో, “అర్థున్! లోపలికిపెళ్ళ. పొద్దున్న ఇచ్చానే ఆ పుస్తకం చదువు. నేను ఇప్పుడే మౌసు,” అన్నాడు. ఆ తమాత జాఫర్కేసి తిరిగి తేటపని గురించి సూచనలివ్వ సాగాడు. అంతలో అర్థున్, “బాబా! నేను జాఫర్తో

సమీయిష్టు, నార్సీ
24 పరగణాస్

మాట్లాడి వెళతాను,” అన్నాడు. అయితే రమాపతి బాబు, “అర్జున్, నేను చైప్పినట్టు చెయ్య. లోపలికి వెళ్లు!” అన్నాడు.

అర్జున్ అయిప్పంగా లోపలికి వెళ్లాడు.

జాఘర్ యజమానిచెప్పే సూచనలను మోసంగా విన్నాడేతప్పు, అర్జున్ ను చూసినప్పుడు వాడిలో కలిగిన ఉత్సాహమంతా నీరుగారి వేయంది.

జాఘర్ ఆ రోజంతా కష్టపడి పనిచేశాడు. మనులో మాత్రం అలలు అలలుగా ఆలోచనలు: “అర్జున్కూడా నా ఈడువాడే... అయినా ఎంత అందంగా, పుండాగా ఉన్నాడు! వాడితే మాట్లాడాలనే అసుకుంటాను. అలాంటివాడితే మాట్లాడ్చు, స్నేహం చేయడం తనకు సాధ్యమయ్య పనేనా? ఇద్దరిమధ్య పెద్ద అగాధం ఉండికదా! నేనేమూ పనిచేస్తే తప్ప కఠుపు నింపుకోలేని కఠిక దరిద్రుణ్ణి! అర్జున్ ధనికుడు.. తాను సేవకుడు.. అతడు యజమాని!” ఇలా రకరకాల ఆలోచనలు!

ఆ రోజు సాయంకాలం ఇంటికి బయలుదేర డానికి సిధ్మమవుతూండగా, అర్జున్ నప్పుతూ తనిఁి రాపడంచూసి జాఘర్ అశ్వర్య పోయాడు. “జాఘర్! ఉదయమే నీతే మాట్లాడనందుకు భాధగా ఉంది. నిన్ను, ఒకవిషయం అడగాలని వచ్చాను,” అన్నాడు అర్జున్.

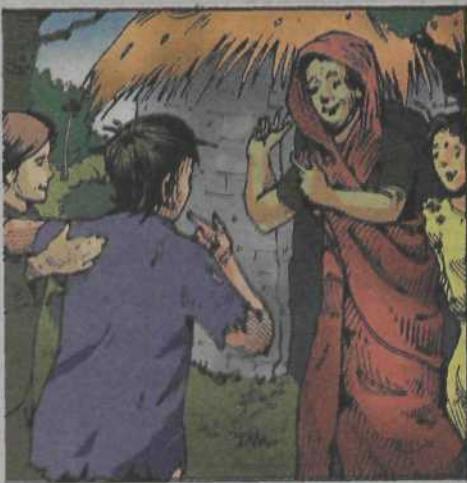
జాఘర్ ఏమిటి అన్నట్టు చూశాడు.

“నువ్వు నాకు స్నేహితుడిగా ఉంటావా?”
అంటూ ఆతస్మి సమీపించి చేయి అందించాడు.

జాఘర్ ఏం చెప్పాలో తెలియక అలాగే నిలబడ్డాడు. మోన్నీ అంగీకారంగా భావించి, అర్జున్ వాడిచేయి అందుకుని, “జాఘర్! ఇప్పుడు నాకెంతో సంతోషంగా ఉంది. నేను మంచి స్నేహితులకోసం తపాతపాదుతున్నాను. సూక్షలు హస్తల్లో నాకు ఒక్క స్నేహితుడుకూడా లేదంతే నమ్ము” అన్నాడు.

ఇద్దరిమధ్య మాటా, మాటా కలిసి స్నేహం మొగ్గతెచిగింది. ఇద్దరి మనసులూ కలిశాయి.

ఆటపాటలు కొన్నాగాయి. అయితే, తమ తేటలో పని చేసే కుర్రవాడికి, తన కొడుకూడా మధ్య పెరుగుతూన్న చెలిమిని అర్జున్ తల్లి పౌచ్చరికత్త గమనించసాగింది. తన తల్లి దండ్రుల మిత్రుల పిల్లలతో ఆడుకోవడానికి అర్జున్ ఆసక్తి కనబరిచేవాడు కాదు. ఆ విషయంగా అర్జున్ తల్లి వాళ్లి ఒకనాడు పౌచ్చరించింది. అందుకు అర్జున్, “అమ్మా! జాఘర్ చాలా

మంచివాడని నువ్వేకదా చెప్పారు. వాడంటే నాకు చాలా ఇష్టం!” అన్నాడు.

ఇలా కోన్నిరోజులు గడిచాయి. ఒకనాడు అర్జున్, జాఘర్ పుండే పల్లెను చూడాలన్నాడు. వెంటనే ఇద్దరు మిత్రులూ కలిసి కాలి నడకనే బయలు దేరారు. జాఘర్ తల్లి, చెల్లెలూ అర్జున్ను ప్రేమతో పలకరించారు. అతడి ఆప్యాయతకు వాళ్లు పొంగిపోయారు. వాళ్లు అమిత ప్రేమతో పెట్టిన ఫలపోర్చున్నారు. అర్జున్ చాలా ఇష్టంగా తిన్నాడు. నలుగురాళా కలిసి రోజంతా పోయగా గడిపారు.

స్నేహానికి లేవు
అడ్డుగోడలూ,
అగాధాలూ!

“అర్బున్! ఆలస్యమవు తోంది. మనం ఇప్పుడు బయలు దేరితేనే పొడ్చుగూకేకల్లా మీ ఇల్లు చేరుకోగలం,” అని పాచ్చరించాడు జాఫర్.

జాఫర్, అర్బున్త కలిని తిరుగు ప్రయాణ మవుతూ - అర్బున్ను తన పల్లెకు తీసుకు వెళ్లినందుకు అతని తండ్రికి కోపం వస్తుందేమోనని అనుమానించాడు. అనుకున్నదే తడవుగా బయలుదేరదం పల్ల, అర్బున్ తల్లిదండ్రుల నుంచి అను మతికూడా తీసుకోలేదు. పారబాటు జరిగిపోయింది. ఆ మిమయం తలుచుకుంటే వాడికి ఒకవిధ్మున భయం కలగుసాగింది.

జాఫర్ అనుమానం నిజమయింది. అర్బున్ కనిపించకపోయేసరికి వాడి తల్లి తండ్రులు విచారంతే ఒకచేట నిలబడుతేకపోయారు. పిల్ల లిధ్దరూ గలుగటా వస్తుండడం చూడగానే రమాపతి బాటుకు జాఫర్మీద కోపం కట్టులు తెంచుకున్నది. “ఎక్కడికి వెళ్లియస్తున్నారు? మాతో ఒక్కమాట్టినా చెప్పుకుండా మావాళ్లి తీసుకెళ్లడానికి నీకింత ధైర్యం? అనలు నిన్నుగురించి నువ్వేమనుకుంటు న్నావు? పెట్టు.. నీ ముఖం నాకు చూపకు..” అని పిడుగులా ఉరిమాడు రమాపతిబాటు.

ఒక్క నిమిషం నిశ్శబ్దం చేటు చేసుకున్నది. ఆ తరూత అర్బున్నెనమ్మదిగా, “బాబా! ఇందులో జాఫర్ తప్పేమీలేదు. నేనేవాళ్లపల్లెట్టారు చూడాలని వాళ్లి పెంటబెట్టుకు వెళ్లాను. వాళ్లి పనిలోకి రావడ్నని

చెప్పుకుడి, బాబా! బాబా, జాఫర్ను పంపేయకుడి!” అని అన్నాడు.

అయినా వాడిమాటలు తండ్రి వినిపించుకోలేదు. జాఫర్ను నానామాటలంటూ ఇంటిస్తుంచి గించేశాడు. అర్బున్ వేదనతే ఏడ్యుసాగాడు. యజమాని ఎన్నిమాటలన్నా జాఫర్ నేరు విపులేదు. మౌనంగా అక్కడిస్తుంచి లేచి వెళ్లిపాయాడు.

ఎట్టి, ఎట్టి అర్బున్ స్పూహకోల్పోయి పడి పోయాడు. దానిని చూసి వాడితల్లి మౌనమీ, దుఃఖంపట్టులేక బావురుమంది. ఆ కేక విని రమాపతిబాటు లోపలికి వెళ్లి చూసి, కంగారుగా డాక్టర్ను పిలిపించాడు.

రాజు: “రయీ, దాలా బలమంతుడై మనిషి ఎవరో తెలుసా?”

రవి: “ట్రాఫికోలీసు. ఒకచేతినే వాహనాలన్నిటినీ ఆపేస్తాడుకదా?”

- విజందసింగ్, కోట.

దాక్షర్ చట్టి వద్దాడు. అర్థన్నను పరీక్షించి చూశాడు. విపరీతమైన జ్వరు. బత్తు కాలిపోతున్నది. దాక్షర్ ఇంజక్కన చేసి, మందులిచ్చి వెళ్లాడు. మరునాటికల్లా జ్వరమయితే తగ్గింది గాని, అర్థన్ కట్టు తెచులేదు. అప్పుడ్పుచూ ఏదో పలవరిస్తున్నాడు. దాక్షర్ అతన్ని బాగా పరీక్షించాడ, తండ్రితో, “రమాపతిబాబు! ఎమయింది అర్థన్కి. మానసికంగా పెద్దపోక్క తిస్తున్నాడు,” అని అడిగాడు.

అర్థన్ మాటిమాటికీ, “బాబా! జాఘర్ను పంపేయకండి! జాఘర్ను పంపేయకండి!” అని పలవరిస్తున్నాడు.

ముగ్గురూ కొంతసేపు కొణ్ణి నిస్సహాయంగా చూస్తూ నిలబడ్డారు.

దాక్షర్, రమాపతిబాబును పక్కకు తీసుకుపోయి, “అర్థన్పాక్సుంచితెరుకుని, ఆర్గ్యం కుదుటపడాలంచే, మచునే ఆ జాఘర్ను విలిపించండి,” అన్నాడు.

భార్యకు ఇప్పుడే మస్తనిచెప్పి, రమాపతిబాబు జాఘర్వాళ్ల పల్లెకీ వెళ్లాడు. జాఘర్ను చూడగానే అయిన, “ ఏమీ అనుకోవు బాబు! కోపంతో ఎం మాల్హాడుతున్నానే తెలియక నిన్ను అనరానిమాటలన్నాను, నువ్వు ఇప్పుడే నాపెంట రావాలి. అర్థన్ నిన్ను చూడాలంటున్నాడు,” అంటూ జరిగింది చెప్పాడు. జాఘర్ను, వాడితల్లినీ, చెల్లెను తనమెంట రమ్మని పిలిచాడు. అందరూ బయలుదేరారు.

జాఘర్, అర్థన్ పడకగ్గరుని నిలబడి, “అర్థన్, నేము జాఘర్మీ వద్దాను. కట్టు తెరువు... నన్ను చూడు. బంధు అర్థన్!” అన్నాడు ఎంతో ఆప్యాయంగా.

అర్థన్ తన మిత్రుడి కంరస్యాన్ని గుర్తించి మెల్లగా కట్టు తెరిచాడు. జాఘర్ మళ్ళీ పిలిచాడు. అర్థన్ మరింత పెద్దగా కట్టు తెరిచాడు. జాఘర్ను చూసి మెల్లగా సవ్యతూ లేచి కూర్చోమానికి ప్రయత్నించాడు. ఇష్టరు మిత్రులూ ఒకరి చేయునేకరు

పట్టుకోవడంచూసి రమాపతిబాబు, మౌసుమీ, లజ్జె, నీలిమ అందరూ ఆసందబాష్యలు రాల్చారు.

ఈ సంఘటన తరవాత అంతా మారిపోయింది. దాలాపనులు చకచక జరిగాయి. రమాపతిబాబు, జాఘర్ కుటుంబాన్ని పెరట్లో ఉన్న తమ ఆపుట హానీలో ఉండమన్నాడు. జాఘర్ను, జాఘర్ కుటుంబాలు ఉండమన్నాడు.

అంకెల తమాయా

ఈ చిన్ని బాతులో దాగివున్న అంకెలను కనుకోగ్గొండి చూద్దాం.

‘ఇంక్రిష్ట్లు’
‘ప్రైల్సై’
‘ప్రెల్సై’
‘ఇల్లు’
‘ఇల్లి’
‘ఇల్లిజ్’
‘ఇల్లియి’
‘ఇల్లిఎల్లు’
‘ఇల్లింబు’
‘ఇల్లిన్జ్’

:ఇల్లిఎల్లు

- ఎ. అనితారాణి, థానే.

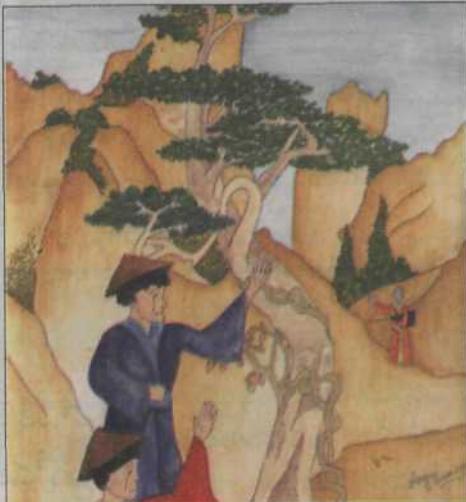
నీలిమనూ బడిలో చేర్చించాడు. అర్థన్మనుసులో, ఇంట్లో ఆసుచు వెల్లివిఠింది. ఆ తరవాత అర్థన్ - జాఘర్లు స్నేహాన్ని ఏ అగాధాలూ నిడించుతేచోయాయి!

స్నేహానికి లేవు
అడ్డుగోడలూ,
అగాధాలూ!

మృత్యుపర్వతం

జిహానుదేశంలో ఒకానెక్కుచు ఒక శాసనం అమలులో ఉండేది. దెబ్బె ఏట్టు నిండిన వృద్ధులను తీసుకెళ్ళి దూరంగా ఉన్న కొండల మీద వదిలిపట్టి రావలి. అదీ శాసనం. కట్టు కనిపించక, చెవులు వినిపించక శారీరకంగానూ, మానసికంగానూ బలహీనుపోయి, ఎలాంటి ప్రయోజనమూ లేకుండా ఉండి వయోధికుల భారం కుటుంబం మీదా, సమాజం మీదా పడకుండా ఉండాలన్న ఉద్దేశంతో ఆ శాసనం చేయబడింది.

ఆ కాలంలో ఒక గ్రామంలో ఇచ్చిరో, చిరో అనే ఇద్దరున్నదములు నుమీ అనే తమ తల్లితో కలిసి నివసిస్తుండేవాళ్ళు. పగలంతా పొలంలో కష్టపడి పనిచేసివచ్చే పిల్లలను, తల్లిచిరునవ్వుతో పలకరించేది. వాళ్ళకు వండిపెట్టేది. అయితే రోజులు గడిచేకొద్దీ అన్నదములు మనసుల్లో విచ్చాదం గూడుకట్టుకో సాగింది. తమ తల్లికిమాడా డెబ్బె ఏట్టు నిండపున్నాయి! వాళ్ళు రోజు దూరంగా ఉండి మంచుతో కుపుబడివున్న కొండకోసి కిటికీగుండా మౌనంగా చూసేవారు. వయోధికులు ఏళ్ళకు వరటి వంచిన అనుభవజ్ఞానం; వీవేకం—భావితరాలకు ఉపయోగకరంగా ఉండగలమ్మ

సత్కృష్ణి, ఆ సీతిలేని చట్టం మరిచిపోయిందని వాళ్ళు తరచూ భావించేవాళ్ళు.

బకనాటి సాయంకాలం తల్లి ఇద్దరు కొడుకులనూ దగ్గరికి పెలిచి, “నాన్నలారా! ఈరోజుతే నాకు డెబ్బె ఏట్టు నిండాయి. రేవే నన్ను తీసుకు వెళ్ళి కొండలమీద వదిలి పెట్టండి. కానున్నాన్ని ధిక్కరించ కూడు,” అన్నది.

అన్నదుమ్ములు మనసులు విలవిలిలాడాయి. ఇరువురూ అంతులేని విపొదానికి లోన య్యారు. అయినా శాసనం ఉల్లంఘించరానిదని తల్లి వాళ్ళకు నచ్చజెప్పింది. మరునాడు తెల్లవారేసరికి ప్రయోధానికి బట్టలు సర్పుకున్నది. అభిరుపారిగా వంట వుగించింది. భోజనాలయ్యాక ఇద్దరు కొడుకులూ వెంచరాగా ముత్తుపర్వతంకే బయలు దేరింది.

అందరూ చాలాదూరం ప్రయాణించేసి ఆ కొండ పాదతలం చేరుకున్నారు. ముగ్గురూ మెల్లగా కొండ ఎక్కసాగారు. దారికి ఇరువైపులా పెరిగి ఎండిపోయి వున్న రెల్లుకొసలు విరుస్తూ నడిచింది తల్లి. తనేమో తిరిగి రావడంలేదు. అయినా తిరిగి వెళ్ళప్పుడు తన పిల్లలుకు అన్వయాలూ ఉంటుందని ఆమె అలా చేసింది. కొంతసేపటికి ముగ్గురూ కొండజ్ఞిరాన్ని చేరుకున్నారు. తల్లిని అక్కడ వదలలేక వదిలి, కొడుకులు బాధతో తిరిగి తిరిగి చూస్తూ కిందికి నదవసాగారు.

కొద్దిసేపటికి పొద్దుశోయి చీకటి కమ్ముకి వడమే కాక మంచు కురవడం ఆరంభమయింది. అన్న దమ్ములు వేగంగా కిందికి దిగ్గసాగారు. ఉన్నట్టుండి మంచువాన ఉధృతమయింది. మంచుగడ్డలు పడ సాగాయి. అన్నదమ్ములు దారితెప్పారు. ఎటు వెళ్ళాలో తెలియక వెనుదిరిగి మళ్ళీ కొండపైకివెళ్ళి ‘అమ్మా’

పూజా చాబీ
విశాఖపట్టణం

అంజల్ లూనియా
ముంబై

'అమ్మ' అని అరిదారు. ఆసరికే మంచులో తడిసి ముడ్చుయిపోయి, సగం చుచ్చినష్టైతిల్ ఉన్న వ్యధురాలిక్ కొడుకుల కంఠస్వరూపం వినగానే ప్రాణం లేచిపచ్చినష్టై యింది. వాళ్ళు తమకు ఇంటికి వేళ్ళే దారి తెలియ లేదన్నారు. అమె లేచి, కొండమీదికి వచ్చినప్పుడు తాను తుంచిన రెల్లుపోచల అనవాలుగా దారి చూపు కుంటూ కొడుకుల పెంట ఇల్లుచేరింది.

ఇక్కువై తమ తల్లిని ఆ కొండమీదికి పంపకూడ దనికొడుకులు నిర్ణయించారు. అమెను తమ ఇంటి వెనకున్నచిన్న గుడిసలో దాచిపట్టి, న్యాయాధికారుల ఎవరికంటా పదకుండా జాగ్రత్తలు తీసుకున్నారు. ముగ్గురూ సంతోషంగా కాలం గడపసాగారు.

కొన్నాళ్ళకు ఆ ప్రాంతాన్ని పాలించే రాజుకు ఒకవింత కోరిక కలిగింది. ఆ రాజుంలోని పురుషులందరినీ పిలిపంచి, కొన్ని పరీకులు పెట్టులని నిర్ణయించాడు. తనుచేపే పనులను సక్రమంగా చేయని పారికి జరి మానా ఏధిసానని పాచ్చరించాడు. ‘మొట్టమొదటి పరీక్క! నాకుకి బూడిద తాడు కావాలి! తీసుకురంది!’ అని అజ్ఞాపించాడు.

జడమీ వింతపరీక్క అని అందహూ విస్తుపోయారు. ఇచ్చిరో, చిరో అన్నదమ్ములు ఇంటికి వెళ్ళి తల్లికి సంగతి చెప్పారు. అంతా విన్నసుమీ, “ ఇది దాలా సులభం. ఒకతాడు తీసుకుని ఉప్పునీళ్ళలో భాగా తడపంది. ఆ తరవాత దానిని ఒకలోపాపు పక్కానలో ఉంచి, నిప్పంబించండి. అది కాలి బూడిప్పతుంది. అయితే అందులోని ఉప్పు దానిని అలాగే తాడు రూపంలనే విగువగా పట్టి ఉంచుతుంది!” అన్నది.

ఇశ్వరస్వదమ్ములు తప్ప, మరెప్పరూ ఆ పరీకుల్ నెగ్గలేకపోయారు.

“ఇక రెండవపరీక్క! నూలుదారం గుచ్ఛినశంఖం కావాలి!” అని అజ్ఞాపించాడు రాజు.

దీనికికూడా సుమీ ఒక ఉపాయం చెప్పింది. “మొదట ఒక చిమను పట్టుకోండి. దాని వీపుకు సన్మటి నూలుదారం కొసను కట్టండి. ఆ తరవాత శంఖం ఉపరిభాగంలో ఉన్న రంధ్రంగుండా అది లోపరికి వేళ్ళేలా చేయండి. ఆ తరవాత శంఖం అదుగుభాగం ఉన్న రంధ్రం దగ్గర కొన్ని బియ్యపు గింజలుంచండి. బియ్యపు గింజలచేత అకర్మించబడే చిమ శంఖంలో శిరబడి పెలుపలికి ముంది. దాంతి పాటు, దానికి కట్టిన నూలుదారం కూడా ఇవతలికి వస్తుంది,” అని వివరించిని తల్లి.

అన్నదమ్ములు తెచ్చిన నూలు దారంగుచ్ఛిన శంఖాన్ని మాసి రాజు ఎంతగానే సంతోషించాడు.

“ఇక మండప పరీక్క. కొట్ట కుండానే శబ్దంచేసే థమరుకం కావాలి!” అన్నాడు రాజు.

అన్నదమ్ములు ఇంటికి వెళ్ళి, తల్లికి సంగతి చెప్పారు. అమె, “రెండువైపులా తెరిచి ఉన్న ఒక కూజాను తీసుకోండి. దాని రెండు పైపులా శబ్దంచేసే జంతుచూలను చిగించి, అతికించుడి అలా అతికించే ముందు కొన్ని తెస్తేగలను అందులో వేయండి. మీరా థమరుకాన్ని తీసుకువెళ్ళి రాజుగారికి ఇష్టండి. ఆయన దాన్నిచేత్తే ప్రైతినప్పుడు అది కదలచంవల్ల, లోపల ఉన్న తెసేట్ గలు రెఱ్లువిస్తునుని పెలుపలికి రాఘవికి ప్రయత్నిస్తాయి. అప్పుడవి చర్యాలకు తగలడంతో, థమరుకం కొట్ట కుండానే శబ్దంచేస్తుంది!” అన్నది.

అన్నదమ్ములు అలాగే చేశారు. తాను పెట్టిన మూడు పరీకులలోనూ విజయం సాధించినందుకు, రాజు పరమాందంచెంది, అన్నదమ్ములను అభిసందించాడు. అప్పుడు అన్నదమ్ములు, “ప్రభు! ఈ అభిసంద నలు, బహుమానాలు మాకు కాదు; మా ఇంటి వెనక అజ్ఞాతంగా ఉన్న మా తల్లిగారికి చెందాలి!” అంటూ అసలుసంగతి బయటపెట్టారు. విషయమంతా వివరించి, “మా తల్లికి ఇప్పుడు దెబ్బె ఏట్లు దాటసే. అయినా మేము అమెను మృత్యుపర్వతానికి చెర్చలేదు, ప్రభువలు క్షమించాలి!” అని వేదుకున్నారు.

“మనం వ్యధులను ఆదరించాలి. వాళ్ళ అనుభవ జ్ఞానాన్ని సక్రమంగా ఉపయోగించుకోవాలి. ఈ రెండు లక్ష్మీలకూ గొఢలిపెట్టులా ఇన్నాళ్ళూ కొనసాగుతూ వచ్చిన ఆ నీతిలేని శాసనాన్ని ఈ క్షణమే రఘుచేసుకొన్నాను. మీ తల్లిని తీసుకురంది!” అన్నాడు రాజు.

తరవాత ఆయన సుమీని తన సలహాదారుగా నియమించి గౌరవించాడు.

వ్యధులను
ఆదరిద్దాం! పెద్దల
అనుభవజ్ఞానాన్ని
గౌరవిద్దాం!!

మనదేశం గురించి తెలుసుకుండాం

క్వీజ్

మనదేశంలో నవంబర్ 14వ తేదీని బాలల దినోత్సవంగా జరుపుకుంటున్నాం. నవంబర్ బాలలమాసం. మన పురాణాలలో బాలల గురించిన కథలు చాలా ఉన్నాయి. పురాణ బాలలకు సంబంధించిన కొన్ని విశేషాలు ఇక్కడ ఇవ్వబడ్డాయి. వాటినిబట్టి ఆ పురాణబాలలు ఎవరో చెప్పగలరేమో ప్రయత్నించి చూడండి:

1. ఒక యువరాజు తన తండ్రి వాసప్రసానికి వెళ్ళాడు, సింహసనాన్ని అధిష్టించి 36,000 సంవత్సరాలు ధర్మపాలన సాగించి ఊర్ధ్వాలోకం చేరాడు. ఆయన అక్కడ ఇంకా సజీవుడుగా ఉన్నాడని పురాణాలు పేర్కొంటున్నాయి. ఆ యువరాజు ఎవరు? ఆయన తండ్రిపేరేమిటి?
2. సంతానంకోసం తపస్సుచేసిన ఒక మునిని దేవుడు - మందమతిగా చిరాయువుతో జీవించగల కొడుకు కావాలా లేదా వివేకవంతుడైన అల్పాయుముడు కొడుకుగా కావాలా అని అడిగాడు. ముని రెండవవాట్లి కోరుకున్నాడు. అలా జన్మించినవాడి పేరేమిటి? ముని పేరేమిటి?
3. తనమాట వినని కొడుకును ఒక రాక్షసరాజు చంపించడానికి రకరకాలుగా ప్రయత్నించాడు. అయినా, ప్రతిసారీ భగవంతుడు తన భక్తుడైన ఆ బాలుట్టి కాపాడాడు. అద్భుతమైన ఆ బాలుడు ఎవరు? అతన్ని రక్కించింది ఎవరు?
4. ఒక ఏడెళ్ళ బాలుడు, యజ్ఞంచేస్తూ గోవులను దానం ఇస్తూన్న తనతండ్రి దగ్గరికి వెళ్ళి నన్నెవరికిస్తావని అడిగాడు. యముడికిస్తానన్నాడు తండ్రి. ప్రత్యక్షమైన యముడి దగ్గర ఆ బాలుడు మరణ రహస్యాన్ని తెలుసుకున్నాడు. ఆ బాలుడు ఎవరు? అతని తండ్రిపేరేమిటి?
5. రాకుమారులు కొందరు వేటకు వెళ్ళారు. వాళ్ళవెంట వెళ్ళిన కుక్క ఒక నల్లటి కుర్రవాట్లిచూసి మొరగసాగింది. ఆ కుర్రవాడు కుక్కకేసి తిరగకుండానే బాణం ప్రయోగించి దాని నోరు మూయించాడు. రాకుమారులు ఆశ్చర్యంతో అతన్ని సమీపించి మీ గురువు ఎవరు అని అడిగారు. అతడు చెప్పాడు. ఆ పేరు వినగానే రాకుమారులు మరింత ఆశ్చర్యం చెందారు. ఎందుకంటే అతడి గురువే తమ గురువు! ఆ కుర్రవాడెవడు? రాకుమారులు ఎవరు?
6. పులి పిల్లలతో ఆడుకుంటూ ఒక పులి కొదమనోట్లోని దంతాలను లెక్కపెడుతూన్న బాలుట్టిచూసి ఒకరాజు ఆశ్చర్యపోయాడు. నీ తండ్రి పేరేమిటి అని అడిగితే ఆ బాలవీరుడు ఆ రాజు పేరే చెప్పాడు. ఆ బాలుడు ఎవరు? రాజు పేరేమిటి?

(సమాధానాలు వచ్చే నెలలో)

అక్ష్యోభర్ క్వీజ్ సమాధానాలు కూడా డిసెంబర్ సంచికలోనే

భారత సంస్కృతి-చరిత్ర

ఒక గోపు నాగరికతలోని ఘుట్టాలు
తరతరాలుగా సత్యం కోసం జరిగిన అన్వేషణ!

22. ఆస్తికుడు - నాస్తికుడు!

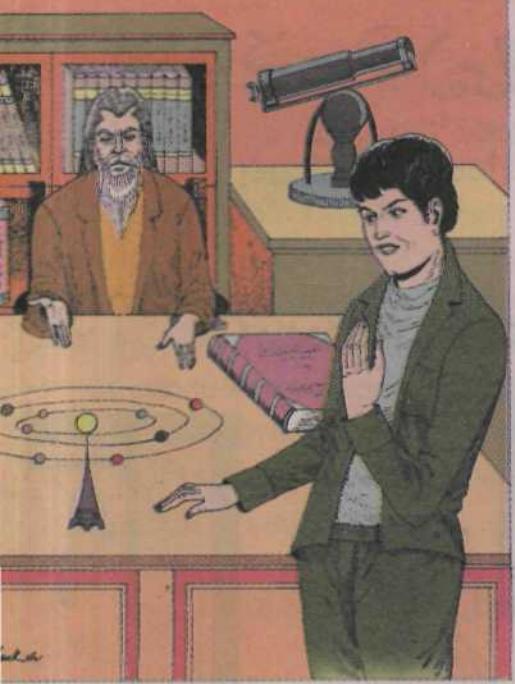
సందీపుడు వచ్చి విషయం చెప్పగానే, అతడి తల్లి జయశ్రీ మండిపడి, “అసలు నువ్వెందుకు ఆ సమావేశానికి వెళ్లాలు? వాళ్లలో కొండబ్బ నేను ఎఱుగుచును. ఏమీ తెలియకపోయినా, సర్వం తెలిసినస్తు విరపీగేరకం మనుషులు!” అన్నది కపుగా.

“అమ్మా! నేను అక్కడికి వెళ్లానేట్టు వాళ్ల అభి ప్రాయాలతో ఏకీభవించలేదు. పైగా వ్యతిరేకించాను. గోడకు వెలాడుతున్న చిత్రుచాసి చూపించి, ‘ఇక్కడ చిత్రం ఉందంటే, ఆ చీల్తాన్ని గీసినచిత్రకారుడు ఉన్నట్టే, ప్రపంచ సృష్టికి ఆధారంగా సృష్టికర్త తప్పక ఉండి తీరాలి’ అని వాదించాను,” అన్నారు సందీపుడు.

అప్పుడే గదిలోకి ఆడుగుపెట్టిన దేవనాథుడు, తల్లికుడుకులమధ్య జరుగుతూన్న ఆస్తికరమైన చర్చ ఎలా ఆరంభమయిందని అడిగాడు. సందీపుడు కారణం చెప్పాడు:

సందీపుడు చదువుతూన్న బడిలో హేతువాది, నాస్తికుడూ అయిన ఒక ఉపాధ్యాయుడు ఉన్నాడు. నెలానెలా ఒక ఆదివారం సాయంకాలం అయిన మిత్రులనూ, విద్యార్థులనూ తమ ఇంటికి ఆహ్వానించి, హేతువాదం గురించి, నాస్తికత్వం గురించి చర్చలు జరుపుతూ ఉంటాడు. అలాంటిసమావేశానికి వెళ్లివచ్చినందుకే సందీపుణ్ణి జయశ్రీ మందలిస్తున్నది.

“సందీపా! ప్రతిచిత్రం వెనకా ఒక చిత్రకారుడు ఉంటాడన్న నీ వాదం వింటూంటే, వెనకటికి ఒక శాస్త్రవేత్తకూ, ఆయన స్నేహితుడికి మధ్య జరిగిన ఒక సంఘటన నాకు గుర్తుకు వస్తున్నది. విజ్ఞాన శాస్త్రవేత్త ఆస్తికుడు. అంటే, దేవుడు ఉన్నాడని నమ్ముఢాడు. అంటే, ఆయన స్నేహితుడికి దేవుడున్నాడనే నమ్మకంలేదు. పరమ నాస్తికుడు. ఈ సమస్య గురించి వాళ్లు తరుచు వాద్యపవాదాలకు దిగేవాళ్లాగాని, ఆమోద

యోగ్యమైన పరిష్కారం మాత్రం లభించేదికాదు.

ఒకనాడు శాస్త్రవేత్త గదిలోకి ఆయన స్నేహితుడు వచ్చాడు. శాస్త్రవేత్త బల్లమీద మెరినే లోహంతో తయారుచేయబడిన సౌరమండలం నమూనా ఒకటి కనిపించింది. దానిని చూడగానే స్నేహితుడు, “చాలా అందంగా ఉంది. దీనిని ఎవరు తయారు చేశారు?” అని అడిగాడు శాస్త్రవేత్తను.

“ఎవరూ తయారుచేయలేదు. దానంతట అదే తయారయింది,” అన్నాడు శాస్త్రవేత్త.

“హాస్యాక్టులు తరవాత. దీన్ని ఎవరు తయారు చేశారో చెప్పి. చాలా బాపుంది. నేనూ ఒకటి కొను కుంటాను,” అన్నాడు స్నేహితుడు.

“మిత్రమా! సూర్యచంద్రులతో, గ్రహాలతో, అసంఖ్యాకమైన నక్షత్రాలతో మహాధృతంగా కనిపించే అసలైన సౌరమండలమే దానంతట అది రూపొందిం దని వాదించే నువ్వు - మేలుం దాని నమూనా దానంతట అదే తయారయిందని చెబితేమాత్రం నమ్మినంటాపెందుకు?” అని అడిగాడు శాస్త్రవేత్త.

స్నేహితుడు స్వర్ణ సమాధానం చెప్పులేక మౌనంగా అలోచించసాగాడు. శాస్త్రవేత్త చెప్పిన ఆ ఒక్కమాటతో

వాళ్ళిరువురిమధ్య అంతకాలం కొనసాగుతూ వచ్చిన వాదోపవాదాలు అంతమయ్యాయి,” అన్నాడు దేవనాథుడు.

“అయినా, దేవుడున్నాడని విషణుంచుచి మనుషులు ఉన్నారుండేనే నాకు నమ్మకశ్యం కావడంలేదు. అలోచనాపరుదైన మనిషి దేవుళ్లులా లేడనగలదు?” అని అడిగింది జయశ్రీ ఆశ్వర్యంగా.

“అమ్మా! దేవుడు ఉన్నాడు అని మాటలడడం ప్రారంభించిననాడే, దేవుడు లేదు అని చెప్పేవాళ్ళూ బయలుదేరారు. ఇక్కడ నువ్వు ఒక విషయం గమనించాలి. దేవుడిపేరు చెప్పే వాళ్ళందరూ నిజంగానే దేవుళ్లే నమ్ముతున్నారని అనుకుంటున్నావా? దేవుడిమిది నమ్మకం అన్నది ఒక అలవాటుగా, అదారంగా, చెప్పాలంటే ఒక మూర్ఖవిశ్వాసంగానే వస్తున్నది. నాస్తికులకు ఒక విధమైన అజ్ఞానం అనుకుంటే, అస్తికులూ మరొకవిధమైన అజ్ఞానంతోనే బతికేస్తున్నారు. అందువల్ల, వివేకంలోగానీ, తెలివీ తేటల్గోగానీ, మనస్సుకీతో మనలుకునే జీవన విధానంలోగానీ, అస్తికులని చెప్పుకునేవాళ్ళు నాస్తికులక్కు గొప్పవాళ్ళని రూఢిగా చెప్పలేము,” అన్నాడు దేవనాథుడు.

“అయితే, మన ప్రాచీన భారతసంస్కృతి దైవ నమ్మకాన్ని యుగయుగాలుగా ప్రభుధిస్తున్నదికదా? మరి అది నిజంకాదా?” అని అడిగింది జయశ్రీ ఆశ్వర్యంతో.

“నిజమే తల్లి! తరతరాలుగా సత్యాన్ని అస్వేచ్ఛిమ్మా జీవితంలోని అర్థాన్ని వెతుకుంటూ, ముందుకు సాగుతూన్న సంప్రదాయం మనది. మనకెన్న ఉదాత్త భావాలూ, సిద్ధాంతాలూ ఉన్నాయి. అయినా, వే ఒక్కటిగానీ మిగతావాటిని నాశుచేయడానికి పూనుకోలేదు. నిజానికి, భారతభూమిలోనే ప్రపంచమంగా నాస్తికవాదం ప్రారంభమై కొంతపరకు ప్రాచుర్యంకూడా పొందింది. దానిని చార్యాకుడనే తత్త్వవేత్త ప్రదారం చేశాడు. ఆయన లోకాయతవాదమనే అలోచనా విధానాన్ని, సిద్ధాంతాన్ని రూపొందించాడు. ప్రపంచమే సర్వస్వం అని బోధించిన బృహస్పతివంటి నాస్తిక తత్త్వవేత్తలూ ఉన్నారు,” అన్నాడు దేవనాథుడు.

“బృహస్పతి దేవగురువుకదా, తాతయ్యా?” అని

అడిగింది శ్యామల ఆశ్చర్యంతో.

“ ఈ బృహస్పతి వేరు. ఈయన ఒక పండితుడు. మహామేధావి. లోకాయత సిద్ధాంతాలను ప్రచారం చేసిన తత్త్వవేత్తలలో ఆజితుడు, సంజయుడనేవారు నుప్పినిష్టులు. అయితే, దార్శకుడికి అనంతరం ప్రాచీన ‘అఛివిక’ సిద్ధాంతాన్ని మళ్ళీ ప్రచారం చేసిన గోశాలుడే నాస్తికవారీనే అందులు ముఖ్యంగా చెప్పుకుంటారు. అయిన జీవితం విషాదాంతమయింది!” అన్నారు దేహాధుడు.

“ఎందుకు విషాదాంతమయింది?” అని అడిగింది జయశ్రీ.

“అడక్ అస్త్రికరవైన ఉదంతం,” అంటూ దేవాధుడు గోశాలుడి కథ చెప్పసాగాడు:

ఆహింసను పరమధర్యంగా భీధించే జై మతాన్ని స్థాపించిన వర్ధమాన మహావీరుడి సమకాలికుడు గోశాలుడు. మొదట ఇద్దరూ మంచి స్నేహాతులుకూడా. అయితే, క్రమక్రమంగా మహావీరుడంటే గోశాలుడికి అసూయ ఏర్పడిందని చెఱుతారు.

ఒకనాడు ఆ ఇద్దరు మిత్రులూ కలిసి అడవి మార్గంగుండా నడిచి వెటుతున్నారు. చిన్న చిన్న మొగ్గలతో ఒక చెట్టుకు అల్లుకుని ఉన్న పుట్టి పూలతీగ ఒకటి వర్ధమానుడి కంటబడింది. ఆయన దానిని సంతోషంగా గోశాలుడికి చూపుతూ, “మిత్రమా! ఆ

తీగను చూడు! ఈరోజు తీగకు మొగ్గలుగా ఉన్నావి ఒకటి రెండు రోజుల్లో పుప్పులుగా విషిస్తాయి! ప్రకృతి ఎంత అద్భుతమైనదో గమనించావా?” అన్నారు.

“అవి తప్పక వికించగలవని నువ్వు చెప్ప గలవా?” అని గ్రహించి అడిగాడు గోశాలుడు.

మిత్రుడి కంఠస్వరం విని ఒకగ్రుకుణం విస్తు పోయాడు మహావీరుడు. తనేదో యిధాలాపంగా ఆమాట అన్నారు. అయినా ఇప్పుడు అయిన తీవ్రంగా ఆలోచిస్తూ గుఫీరుడనుడయ్యాడు. ఒకగ్రునిమిపం కళ్ళు మూసుకుని తెరచి, “అప్పను! ఈ మొగ్గలు తప్పకుండా పుప్పులుగా విషించగలవు!” అన్నారు ఎంతో విశ్వాసంతో.

గోశాలుడు కాస్త వేళనగా, నర్గుర్గుంగా నవ్వాడు తప్ప, మరేమీ మాటల్లడలేదు. ఇద్దరూ కలిసి మళ్ళీ ముందుకు నడవసాగారు. కొంత సేపటికి ఒక ముని ఆశ్రమంచేరి, రాత్రికాషంతో అక్కడే పడుకున్నారు.

అర్ధరాత్రి అయింది. మహావీరుడు గాఢ నిద్రలో ఉన్నాడని గ్రహించి, గోశాలుడు గుట్టు చప్పుడు కాకుండా లేచి, ఆశమం నుంచి వెలుపలికి వచ్చి, చకచక మొగ్గల తీగ అల్లుకున్న చెట్టుదగ్గరికి చేరాడు. కసితో తీగను తెంచి, చుట్టుచుట్టి దాపుల నున్న ఒక గోతిలో పడవేసి, ఆశమానికి తిరిగివెళ్ళి పడుకున్నాడు.

రెండు రోజుల తరవాత ఇద్దరు మిత్రులూ అదే అడు మార్థగుండా పెళ్ళడం తటప్పించింది. రెండు రోజుల క్రితం ఆ తీగును చూసినప్పుడు వాళ్ళమధ్య జిరిగిన సంభాషణల గురించి మహావీరుడు మరిచి పోయాడు. గోశాలుడు మాత్రం ఆ చేటును సమీ పించబోతూ, “నువ్వుమొన్నమాసిన మొగ్గలు నువ్వు చెప్పినట్టు ఈ రోజు పూచి పుండర్పు!” అన్నారు హేతనగా నవ్వుతూ.

“నువ్వు అలా అనుకుంటున్నావా?” అని అది గాడు మహావీరుడు ఆశ్చర్యంగా.

“అనుకోవడంకాదు; నాకు దృఢంగా తెలుసు. పుష్పులు పూయలేదు,” అన్నాడు గోశాలుడు నమ్మకంతో.

మాటల్లాడుతూ వాళ్ళు తీగ ఉన్నచేటికి వేరారు. గోశాలుడు తెంచి గోతీలోపడమేసిన తీగ అక్కడే వేట్లు నింది. నిస్సరాతి కురిసిన వానకు మొగ్గలన్నీ రంగు రంగుల పుష్పులుగా పూచి కళకళలాడుతున్నాయి.

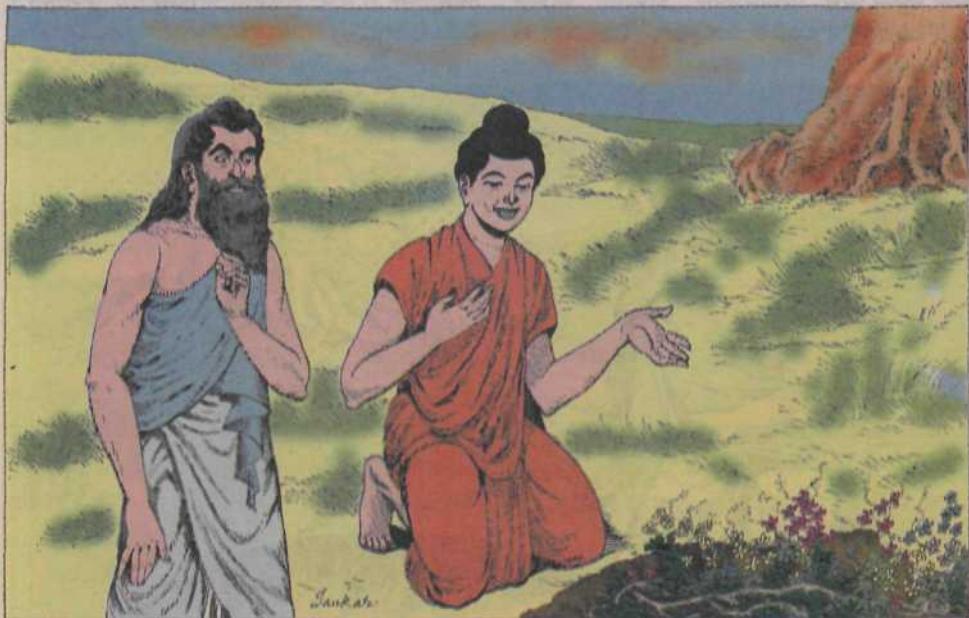
మహావీరుడు మందహసంచేస్తూ వాటిని చూపాడు గానీ, మరేమీ మాటలడలేదు. అయితే, తీరని ఆశాభంగానికి గురైన గోశాలుడు ఆవేశంతో ఒట్టుమరిచి మహావీరుణ్ణి సానామాటలన్నాడు. “అంతా ముందే

నిర్ణయమై ఉన్నట్టయితే, మనం ఎందుకు పని చేయాలి? మన చేతలకు అర్థం ఏమిటి? అసలు మానవజీవితానికి అర్థం పర్థం అంటూ ఉంటుందా?” అని మండిపదుతూ అక్కడినుంచి వెనుదిరిగి వెళ్ళి పోయాడు.

రోజులు గడిచేకొద్దీ ఆయన మహావీరుడిపట్ల, తీరని అసూయ, ద్వ్యాపం, పగ పెంచుకున్నాడు. మహావీరుడు ప్రధారందేసే ప్రతి సిద్ధాంతానికి ప్రతి కూలంగా ప్రచారం చేయడం ప్రారంభించాడు. అంతటితో ఆగకుండా, మంత్ర తంత్రాలతో మహావీరుడై మట్టుపెట్టుడానికి ప్రయత్నించాడు. అయితే మహావీరుడి మంచితనం, అధ్యాత్మికబలం ఆయన ప్రాణానికి కపచంగా నిలిచాయి. గోశాలుడు ఆయన మీదికి ప్రయోగించిన దుష్పతక్షులు, ఆయను ఏమీ చేయజాలక గోశాలుడి మీదికి తిరగబడ్డాయని చెబుతారు. గోశాలుడు రోగిగుస్తుడయ్యాడు. కొన్నాళ్ళకు మతచలించి మరణించాడు.

“నిప్పువ్వులా ఆరంభమయ్యే అసూయ క్రమంగా కారుచిచ్చులా మనిషిశీతాన్ని ఎలా నాశనం చేస్తుందే చూశారు కదా?” అన్నారు దేవనాథుడు కథకు ముగింపుగా.

— (ఇంకావుంది)

దేవిభాగవత కథలు

దనవుడికొడుకులు రంభుడూ, కరంభుడూ అనేవాళ్ళు తమకు పిల్లలు లేని కారణంగా చాలాకాలం తీవ్ర తపస్సు చేశారు. కరంభుడు పంచనద తీర్థంలో మునిగి తపస్సు చేశాడు. రంభుడు ఒక చెట్టుమీద ఎక్కు కూర్చుని తపస్సు చేశాడు.

ఇంద్రుడు మొనలిరూపంలో పంచ నదంలో ప్రవేశించి, కరంభుట్టి చంపేశాడు. తన తమ్ముడి చావుకు రంభుడు శోకావేశంతో అగ్నిహోత్రుడికి తన తల అర్పించటానికి చేత్తుకత్తి ఎత్తాడు.

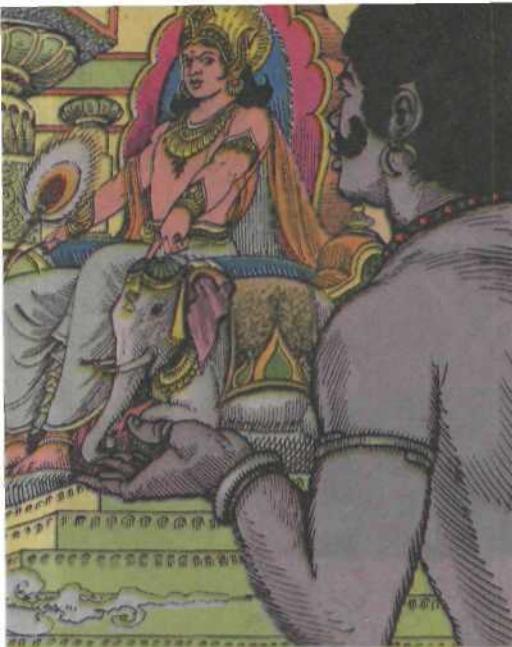
అప్పుడు అగ్ని ప్రత్యక్షమై, “ఎందుకు ఆత్మహత్య చేసుకుంటున్నావు? దానివల్ల ఇహమా, పరమా? నీ తపస్సు చూసినేను సంతోషించాను. కోరుకో, వరం ఇస్తాను,” అన్నాడు.

“దేవ, నీకు నామీద అనుగ్రహం ఉంటే నాకు అజేయుడెన ఒక కొడుకును ఇయ్యి! వాడు కామరూపీ, దేవతలకుగానీ, దానవులకుగానీ, జయించరానివాడుగా ఉండాలి,” అన్నాడు రంభుడు.

“అలాగేఅవతుంది,” అని అగ్నిహోత్రుడు అద్భుతమయ్యాడు.

రంభుడు తిరిగి వస్తూ, యక్కుల అధీ సంలో ఉన్న ఒక అందమైన ప్రదేశంలో ఒక గేదెను చూశాడు. ఆ మహిషి అతని పెంట పాతాళానికి వచ్చేసింది.

అక్కడ ఆ మహిషిని మరొక మహిషం పెంబడించింది. అదిచూసి రంభుడు ఆగ్రహ వేశంతో దాన్ని కొట్టాడు. ఆ మహిషం (దున్నపేతు) రంభుట్టి తన కొములతో పాటిచి పైకెత్తి, చంపేసింది. అది చూసి

మహిషురుభుడితోపాటు చిత్రమంటలలో కాలి పోయింది. ఆ మంటల నుంచి ఇద్దరు రాక్షసులు వెలువడ్డారు. ఒకడు మహిషుడు. ఇంకాడు రక్తబీజాడు.

రాక్షసులు మహిషాసురుణ్ణి తమ రాజుగా ఎన్నుకున్నారు. మహిషుడు కాంచన పర్వతం మీదగొప్పతుస్సుచేసి, బ్రహ్మదేవుణ్ణి ప్రత్యక్షం చేసుకుని, “మహాత్మా, నాకు చావు లేకుండా చేయ్యా,” అని వరం కోరాడు.

దానికి బ్రహ్మ, “పుట్టినవాళ్ళంతా చావక తప్పదు, చచ్చినవాళ్ళు పుట్టకా తప్పదు. చావకుండానీకు వరం ఎలా ఇయ్యగలను? భూమికి, సముద్రానికి, కొండలకూ సైతం నాశమం ఉన్నదిగదా! చచ్చిపోటానికి అవకాశం వదిలి మయ్యోరుకో, అలాగే ఇస్తాను,” అన్నాడు.

అప్పుడు మహిషుడు, “ ఆడది ఎలాగూ నన్ను చంపలేదు గనక, దేవతలలోగాని, దానపులలోగాని, మానపులలోగాని ఏ

పురుషుడి చేతా నాకు చావు లేకుండా అనుగ్గించు,” అని బ్రహ్మాను కోరాడు.

“అలాగే, కాని నీకు ఎప్పుట్టొక్కా స్త్రీ మూలం గానే చావు వస్తుంది,” అని బ్రహ్మ వెళ్ళి పోయాడు.

ఈ వరంపాంది ఉన్న మదుతో మహిషుడు స్వర్గాన్ని ఆక్రమించాలన్న ఉద్దేశంతో యుద్ధానికి సన్నద్ధుడుయ్యాడు. ఒక సేవకుణ్ణి పిలిచి, ఇంద్రుణ్ణి హాచ్చరించి రమ్యని పంపాడు. వాడు వెళ్ళి ఆమాట ఇంద్రుడికి చెప్పాడు.

ఇంద్రుడు ఆవేశంతో దిక్కాలకుల్లను సమావేశపరచి, వారితో ఇలా అన్నాడు:

“రంభుడికొడుకు మహిషుడు బ్రహ్మ వల్ల మాలు పాందిన మదుతో యుద్ధానికి సేనలను సన్నద్ధుచేస్తూ, ప్రగల్భాలు పలుకుతున్నాడు. వాడు స్వర్గాన్ని జయిస్తాడట. మహిషుడికి సేవకుడివిగా ఉంటావే, యుద్ధమే చేస్తావే తేల్చుకోమని వాడిమాత మచ్చి చెప్పి పోయాడు. అందుచేత మనం ఏం చెయ్యాలో తేల్పుంది. శత్రువు ఎంత బలపంతుడైనా కమించరాడు. జయాపజాయాలు దైవాధినమే అయినా ప్రయత్నం మానరాడు. సంధి చేయటం మంచిదే. కానీ ఇలాటి దుర్మార్గుడితో సంధి పిషమిస్తుంది. యుద్ధం చెయ్యాలన్న మన బలాలూ, శత్రుబలాలూ సరిగా అంచనా వెయ్యవలసి ఉంటుంది. అందుకు ఒక మనిషిని పంపుదాం.”

ఇంద్రుడు పంపిన దూత వెళ్ళి త్వరగా తిరిగి వచ్చి, మహిషుడి బలాలను గురించి చెప్పేసరికి ఇంద్రుడు విస్మయం చెంది, తన పురోవాతుడైన బృహస్పతిని, “మహిషుడు అంతులేని సేనలతో మనమీదికి యుద్ధానికి

వస్తున్నాడు. ఏమిటి ఉపాయం?" అని అడిగాడు.

ఇంద్రుడి కంగారుచూసి బృహస్పతి, "అపాయం ఎదురైనప్పుడు ధైర్యం విడిచి పెట్టరాదు. ధైర్యంగా ఉండు. అయ్యెది కాకుండా ఉండడు. అయినా శాయశక్తులా ప్రయత్నం చెయ్యవలసిందే! అందుకే కదా మహర్షులు మోక్షం కోసం తుస్సు చేస్తారు? అచ్చగా దేవణ్ణి నమ్మికుంటే పని జరగదు. మనం ప్రయత్నంచేసినా ఘలితం కలగడపోతే అది దైవికం," అన్నాడు.

దానికి ఇంద్రుడు, "దేవ, ప్రయత్నించక పని జరగదు. యతులకు విజ్ఞానమూ, బ్రాహ్మణులకు తృప్తి ఎలాగో రాజులకు శత్రు సంహరం అలాగు. నువ్వు అనుకూలంగా సలహా ఇస్తే నేను యుద్ధ యత్నం చేస్తాను. నాకు నువ్వు, వజ్రాయుధమూ, హరి హరులూ సహాయులు," అన్నాడు.

బృహస్పతి ఇంద్రుడితో, "నేను నిన్న యుద్ధంచెయ్యమనిగానీ, వద్దనిగానీ సలహా చెప్పును. మీమీ బుధికి తోచిన ఉపాయాలు అలోచించండి," అన్నాడు.

అప్పుడు ఇంద్రుడు బ్రహ్మను శరణు జొచ్చి, "మహిమాదు అనేవాడు మదించి స్వర్థంమీదికి సైన్యంతో దండత్తి తస్తున్నాడు. వాడినుంచి నాకు చాలా భయం కలుగు తుస్తది. నా దురమ్మ చూడు!" అన్నాడు.

ఇంద్రుడి మాటలు విని బ్రహ్మ, "మనం శివణ్ణి, విష్ణువునూ వెంటబెట్టుకుని యుద్ధం చెయ్యటం మంచిది. ముందు కైలాసానికి పోదాం," అన్నాడు.

ఇద్దరూ కలిసి శివుడి వద్దకు వెళ్ళి

సంగతి చెప్పారు. తరవాత ముగ్గురూ కలిసి విష్ణువు వద్దకు వెళ్ళారు. అందరూ కలిసి మహిమాదితో యుద్ధం చెయ్యటానికి నిర్ణయం జరిగింది. హరసమీద బ్రహ్మ, గరుత్వంతుడి పైన విష్ణువూ, ఎద్దుమీద శివుడూ, సెమలిమీద కుమార స్వామీ, ఏనుగు మీద ఇంద్రుడూ ఎక్కు యుద్ధ నికి బయలుదేరారు. దేవసేనలూ, రాక్షస సేనలూ ఒకదాన్ని ఒకటి ఎదుర్కొన్నాయి.

యుద్ధం భయంకరంగా సాగింది. ఎంత శార్యపరాక్రమాలు ప్రదర్శించినా దిక్కాలకులూ, ఇంద్రుడూ, త్రిమూర్తులూ మహిమాది ధాటికి తట్టుకోలేక చివరకు పారిపోయారు. స్వరూప మహిమాడి వశమయింది. మహిమాదు ఇంద్రుడి సింహసనం మీద కూర్చుని, పదవులన్నిటా తన రాక్షసులను

నిలిపి, దేవతల ధనాగారాలన్నీ స్వాధీనం చేసుకుని, స్వర్గసుఖాలు అనుభవిస్తూ పాలించసాగాడు. దేవతలుకొండలూ, గుట్టలూ పట్టి పోయి, అష్టకష్టాలూ పడ్డరు.

ఇలా కష్టాలు పడుతేక దేవతలు ఒకసారి బ్రహ్మకోలుపుకుపెట్టి, “ఒక్కమహిషాసురుడు మమ్మల్నందిని జయించి, మాకు ఇటుమటి దుస్సితి తెచ్చిపెట్టాడుగదా, తండ్రించివాడివి, మా దుస్సితి ఎందుకు చూడవు? సర్వజ్ఞాడివి, మా గతి ఏమిటి?” అని వాపోయారు.

“నేన్నో చెయ్యమంటారు? వాడు తనను ఏ పురుషుడూ చంపకుండా వరం పొందాడు. వాళ్ళిచుపితే ఆడదే చంపాలి. మనం ముందు శివుడితోనూ, తరవాత విష్ణువుతోనూ ఆలోచిద్దాం,” అన్నాడు బ్రహ్మ.

దేవతలందరూ బ్రహ్మపెంట శివుడి వద్దకు వెళ్ళారు.

“ ఏం పనిమీద వచ్చారు?” అని శివుడు వారిని అడిగాడు.

“నీకు తెలియనిదేమున్నది? మహిషాసురుడు స్వర్గం ఆక్రమించి ఇంద్రుళ్ళీ, దేవతలనూ అష్టకష్టాలపాలు చేశాడు. వాట్టుతమ గతి ఏమిటని అడుగుతున్నారు,” అన్నాడు బ్రహ్మ.

శివుడు చిరునవ్వు నప్పి, “దేవతలకు ఈ అనథ్రం కలిగించినది నువ్వేకదా! నీ వరంవల్ల వాళ్ళి ఏ మగవాడూ చంపలేదు. మరి వాళ్ళి చంపటానికి ఏ ఆడదాన్ని పంపుదాం? నీ భార్యను పంపుతావా? నా భార్యను పంపనా? లేక ఇంద్రుడి భార్య పోతుందా? మన భార్యలలో ఒకతెక్కూడా యుద్ధం చెయ్యగలది కాదే! అందుచేత ఏంచేస్తే బాగుంటుందో విష్ణువును అడుగుదాం. అతను నాకన్న తెలివిగలవాడు,” అన్నాడు.

అందరూ కలిసి విష్ణువువద్దకు వెళ్లారు. వాళ్లు వచ్చిన పని విని విష్ణువు, “మనమంద రఘూ మహామణితో యుద్ధంచేసి ఓడినవాళ్లయ్యే గదా! వాళ్లి ఆడద చంపాలంటే మన అందరి తేజస్వుతోనూ ఒక స్త్రీని తయారు చేసి, ఆమెకు మన ఆయుధాలిచ్చి, ఆమె చేత మహామణితో యుద్ధంచేయించాలి,” అన్నాడు.

విష్ణువు ఇలా అంటూండగానే దేవతలందినిసుంచే రకరకాల తేజస్వువెలువడి, అదిక్రమంగా ఏక్షేమ, పద్మానిమిది చేతులు గల స్త్రీ మూర్తిగా తయారయింది. దేవతలు ఆమె చేతులలో తమతమ ఆయుధాలు ఉండారు. ఆమె దేవతలతో, “భయపడుకుండి. ఆ రాక్షసుణ్ణి సేను చంపుతాను!” అంటూ సియసాదు చేసింది.

దాన్ని విని మహామణుడు, “ఎప్పు ఈ ధృని చేసినది? వెళ్లి, వాళ్లి పర్చితీసుకురుది! నా చేత చావుడెబ్బతిను దేవతలకు ఇంత సాహసం ఉండి!” అన్నాడు తన వాళ్లతో.

వాళ్లు వచ్చి మహాదేవి అపతారం చూసి బెదిరిపోయి, మహామణితో, “ఎవోసియం ఎక్కి మచ్చింది. ఒంటినిండా ఆభయాలు, పద్మానిమిది చేతులలో ఆయుధాలు!” అని చెప్పారు. మహామణు తన మంత్రితో, “ఎలాగైనా ఆ స్త్రీని

తీసుకురా! నా పట్టమహాపిగా చేసుకుం టాను!” అన్నాడు.

మంత్రి వచ్చి, దూరంగా నిలబడి దేవితో, “అమ్మా నువ్వెవరు? ఇక్కడికి ఎందుకు వచ్చారు? సర్వలోకాలకు మహాపాశురుడు నిన్ను వెళ్లాడకోరుతున్నాడు,” అన్నాడు.

దేవి చిన్నగా నవ్వి, “వాళ్లి చంపటానికి వచ్చాను. నువ్వు మంచివాడివిలాగున్నావు. నిన్ను చంపను. మీ ఏలికు నేను వచ్చినపని చెప్పు!” అన్నది.

మహామణు తన మంత్రి మాటలు నమ్మి లేక, రాయబారానికి తన సేనాపతిని తామ్రుణ్ణి పంపాడు. దేవి వాళ్లి చంపింది. అంతటితో మహామణి ప్రేమఫుట్టం అంతమయింది. అతను దేవితో యుద్ధానికి తన సేనాపతు లను పంపాడు. అందరూ దేవిచేత చచ్చారు. తరవాత మహామణు దేవి సంగతి తేల్చుకొనేటందుకు వచ్చాడు. ఇద్దరికీ యుద్ధం జరిగింది. మహామణు కామరూపి కాపటంచేత, అనేక రూపాలు ధరించి దారుణ యుద్ధం చేశాడు. చివరకు దేవి వాళ్లి చక్రాయుధంతో తల నరికి చంపేసింది. దేవతలు పరమ సంతోషం పొంది, దేవిని స్తోత్రం చేశారు.

నిత్య సంతోష

భీమయ్య, రామయ్య ఇరుగు పారుగున వుంటున్నారు. రామయ్య ఎప్పుడూ సంతోషంగా వుండేవాడు. అయితే, భీమయ్య మాత్రం ఎప్పుడూ విచారంగా వుండేవాడు.

రామయ్యకు నాలుగెకరాల పాలం వుంది. అతడి ఆనందానికి అదే కారణం అనుకుని, భీమయ్య రాత్రింబవశ్వ కష్టపడి పనిచేసి జాగ్రత్తగా డబ్బు కూడచెట్టి, ఏడాదిలో అయిదెకరాల పాలం కొన్నాడు. అయినా, రామయ్య అతనికంటే ఎక్కువ సంతోషంగా పున్నాడు. అందుకు కారణం ఏమై ఉంటుంది అని భీమయ్య చాలా త్రిపంగా అలోచించ సాగాడు.

రామయ్యకు పెళ్ళయింది. అతడి భార్య చక్కని చుక్క. అతడి ఆనందానికి అదే కారణమనుకుని, భీమయ్య ఊరూరాగాలించి, అందచందాల్లో రామయ్య భార్యను మించిన పిల్లను ఎంచుకుని పెళ్ళిచేసు కున్నాడు. అయినప్పటికీ, భీమయ్య

సంతోషం రామయ్య సంతోషాన్ని కొంచెం కూడా మించలేదు.

భీమయ్య తన ప్రయత్నాలు మానలేదు. రామయ్య రెండంతస్థల మేడ కడితే, తను మూడంతస్థల మేడ కట్టాడు. రామయ్య రోజు పదిమందికి అన్నదానంచేస్తే తను ఇరవైమందికి అన్నదానం చేశాడు. అలా అనుక్కణం రామయ్యతో పోటీపడుతూనే పున్నా, భీమయ్యసంతోషం మాత్రం రామయ్య సంతోషంతో ఏమాత్రం పోటీ పడలేక పోయింది.

రామయ్య సంతోషానికి కారణం ఏమిటా అని భీమయ్య ఎప్పుడుచూసినా, ఆయన చర్యలను గమనిస్తూ ఉండేవాడు. ఆయన ఏపని చేసినా దానికి రెండింతలుగా తాను చేసేవాడు. అంఱనా ప్రయోజనం లేక విచారంగా ఉండేవాడు.

ఇలా వుండగా-ఆ ఊరుకు ఒక సాధువు వచ్చాడు. రామయ్య ఆయనను తన ఇంటికి

ఆహ్వానించి భక్తిశాస్త్రములతో సుకల మర్యాదలూ చేశాడు.

ఆయన వినయవిధేయతలకు సాధువు ఎంతో సంతోషించి, “నీకేం కావాలో కోరుకో, నాయనా!” అన్నాడు.

అందుకు రామయ్య, “స్వామీ! నా భార్య గుణవత్తి. నా పిల్లలు బుద్ధిమంతులు. నాకున్నదానితో నాకు రోజులు హాయిగా గడవడమేకాక, మరి కొండరికి ఎంతో కొంత సాయపడగలుగుతున్నాను. అనారోగ్యం మా కుటుంబం దరికి రాదు. ఈ అద్భుతం మాకు కలకాలం నిలిస్తేచాలు! ఆ విధంగా జరగాలని అనుగ్రహించండి!” అన్నాడు రామయ్య.

“నీ సంతృప్తి మెచ్చుకోతగ్గది. భగవం తుడు నిన్ను తప్పక అనుగ్రహిస్తాడు!” అని

సాధువు రామయ్యను మనసారా ఆశీర్వదించాడు.

తర్వాత సాధువు, భీమయ్య ఇంటికి వెళ్ళాడు. భీమయ్య, ఆయనను గౌరయంతో ఆహ్వానించి రామయ్యకంటే రెట్టింపు ఘనంగా సత్కరించాడు.

సాధువు సంతోషించి ఏం కావాలో కోరుకో మన్నాడు.

“నా పారుగునవున్న రామయ్య ఎందు లోనూ సన్న మించకుండా పుండేలా, అనుగ్రహించండి స్వామీ!” అన్నాడు భీమయ్య వెంటనే.

సాధువు ఆశ్చర్యపడి, “నీవు నీకొసం ఏమైనా కోరుకో. ఫరవాలేదు. ఇతరుల ప్రస్తావన తేవడం అధర్యం!” అంటూ భీమయ్యను పొచ్చరించాడు.

“స్వామీ! నా సంతోషం రామయ్యను మించడంలోనే వున్నది. మీకు చేతనైతే అనుగ్రహించండి. లేకుండే నా అదృష్టం ఇంతేనని సరిపట్టుకుంటాను,” అన్నాడు భీమయ్య.

సాధువు ఒక క్షణం కళ్ళు మూసుకొని ఆలోచించి, “నీ కోరిక తప్పక తీరుతుంది. అయితే, అందుకు రామయ్య అనుమతించాలి,” అన్నాడు.

భీమయ్య చిన్నబుచ్చుకుని, “మీకు ఇష్టం లేకపోతే ఇష్టం లేదని చెప్పండి. అంతే కానీ నేను తనను మించడానికి రామయ్య అనుమతి లభిస్తుందనుకో వద్దు,” అన్నాడు.

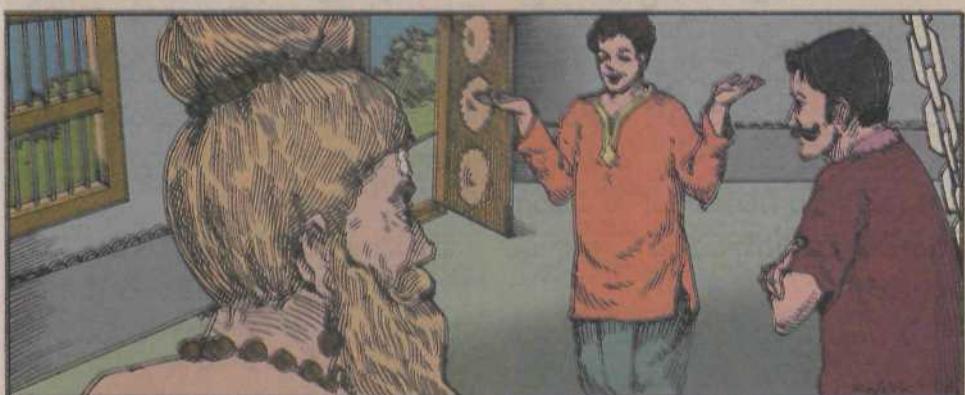
‘పెరివాడా! అనుమతిస్తే నీవు రామయ్య కంటే వైభవంగా వుంటావు. అనుమతించక పోతే, రామయ్య తక్కువగా వుంటాడు. ఈ విషయం రామయ్యకు తెలియదుకాబట్టి – రెండువిధాలా నీకే లాభం. నా మాట విని వెంటనే అతడికి కబురుపంచించు,” అన్నాడు సాధువు.

భీమయ్య, రామయ్యకు కబురు వంపాడు. రామయ్య వస్తూనే భీమయ్య కోరిక తెలుసు కుని, వెంటనే తన అంగీకారం తెలిపాడు.

సాధువు ఆశ్చర్యపడి, “నాయనా! ఎవరైన ఇతరులకంటే గొప్పగా వుండాలనుకుంటారు. భీమయ్య నీ కంటే గొప్పగా వుండడానికి అంగీకరించడంలో నీ ఉద్దేశమేమిటి?” అని అడిగాడు.

“మహాత్ములు, తమకు తెలియనిదేముంది! ఇరుగుపొరుగులు మనకంటే తక్కువగా వుంటే, వారిలో మనషుట్ట అసూయా ద్వేషాలు రేగి మనను బాధిస్తాయి. వారు మనకంటే గొప్పగా వుంటే, మనను పట్టించుకోరు; లేదా మనపై జాలితో సాయపడతారు. అదీకాక, మన ప్రగతికి మాత్రమే సంతోషపడితే, కేవలం అప్పుడప్పుడుమాత్రమే సంతోషపడగలం. ఇతరుల ప్రగతి చూసి సంతోషించే వారికి నిత్య సంతోషం! ఎందువల్లనంటే, ఎప్పుడూ ఎవరో ఒకుప్రగతిని సాధిస్తూంటారుగదా!” అన్నాడు రామయ్య.

ఆ మాటలతో భీమయ్యకు రామయ్య సంతోషంలోని రహస్యం తెలిసిపోయింది. ఇది చెప్పడానికి సాధువీ ఏర్పాటుచేశాడని అర్థం చేసుకుని, అతడారోజు నుంచీ తన కంటే ఎక్కువగా ఇతరుల ప్రగతికి సంతోషిస్తూ నిత్యసంతోషి అయ్యాడు.

దీపావళి ప్రత్యేకం!

కనకయ్య కలల పందెం!

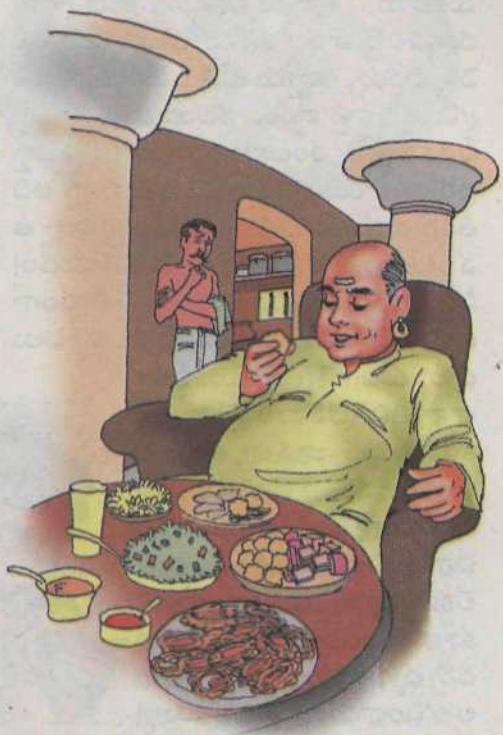
చెన్నయ్య మంచి వంటవాడు. అద్భుతంగా వంటచేసేవాడు. వాడికిభార్య, కుటుంబం అంటూ లేదు. వంటపని కోసం ఆ ఊరూ, ఈ ఊరూ తిరుగుతూ పాట్టిపోసుకునేవాడు. కన్నెళ్ళు ఇలా గడికావ్వెన్నా ఒకవేట స్థిరుడాలనుకున్నాడు. ఒక ధనికుడి ఇంట వంటవాడిగా చేరడు.

ఆ ఇంటి యజమాని కనకయ్య పరమ పిసినారి. పెళ్ళిచేసుకుని పిల్లల్చికంటే, తన ఆస్తిని పిల్లలకు వంచవలసి వస్తుండన్న భయంతో పెళ్ళికి స్వస్తిపరికిన పెద్దమనిషి!

ఆయనకూ ముసలితనం పైబడుతున్నది. వేళకు ఇంత వండిపెట్టడానికి, బట్టలూ అవీ ఉత్కడానికి ఒక మనిషికావలసి వ్యాపు. అయితే, పెళ్ళియినవాణ్ణి పనిలోకి తీసుకుంటే వాడి భార్యాపిల్లలను పోయించవలసి వస్తుంది కదా! అందువల్ల ఏ బాదరబందిలేని సేవకుడి కోసం ఎదురు చూస్తున్న కనకయ్య, చెన్నయ్య విపరాలు తెలియగానే సంతోషంతో పొంగిపోయాడు. ఇంతకాలానికి తాను ఎదురు చూస్తున్న వంట మనిషి దొరికాడని ఆనందంతో పనికి కుదుర్చు కున్నాడు. అయినా, తన కదుపుకు కూడా సరిగ్గా తినని తన యజమాని పిసినారితనం చూసి చెన్నయ్య బాధపడ్డాడు. ఆయినా తిన కుండా, తననూ తిననియకుండా చీటికి మాటికి చీవాట్లుపెట్టే యజమానిని చూస్తే వాడికి జాలి కలిగేది.

* * * * *

దీపావళి పండుగ వచ్చింది. ఊరు ఊరంతా ఉత్సాహం ఉరకలు వేస్తాంది. ఇళ్ళన్నీటినీ శుభ్ర పరచి అలంకరించారు. ఘుమఘుమువులాడే పిండివంటలు చేసుకుంటున్నారు. ఇరుగు పారుగును చూసి చెన్నయ్యకూడా దీపావళికి చేసే పిండి వంటలు చేశాడు. అయితే ఆ సంగతి వాడి

యజమానికి తెలియదు. వండుగకూ యజమాని తనను ఏమీ అనడన్న నమ్మకంతో ఆయను అడగుండానే అన్ని వంటలూ తయారుచేశాడు.

భోజనానికి కూర్చున్న యజమానికి ఎదురుగా ఉన్న వంటలను చూడగానే ఒక్కసారిగా కళ్ళు చెదిరి, కదుపు తరుక్కుపోయింది. “ఏమిటి చెన్నయ్య, ఈ వంటలు! కొంపతీసి నెలకు సరిపడా ఈ రోజే వండేశావా ఏమిటి?” అని అడిగాడు పశ్చ పశ్చపటలాడిస్తూ, కోపం బాధ మిళితమెన కంఠ స్వీరంతే.

“ ఈరోజు దీపావళి కద బాటూ! కనీసం సంవత్సరానికి ఒక్క పండుగరోజైనా తమరు కదుపునిండా రుచికరమైన భోజనం చెయ్యాలని

జన్మి వంటలు చేశాను,” అన్నాడు చెన్నయ్య
చేతులు మెల్లగా జోడించి.

“అప్పనవును. పండుగకదా! ఆమాట
మరిచాను,” అన్నాడు కనకయ్య. తాను గట్టిగా
మందలిస్తే వాడు తనను అసహించుకుని
వెళ్లిపోవచ్చు. అప్పాడు తనకే సమస్యకదా? అని
గ్రహించి కాస్త శాంతం నటించాడు కనకయ్య.
వీడు చేసిన వంటకాలకేమో చాలా ఉబ్బి
ఖర్చుయిపోయింది. ఎంత మొత్తుకున్నా అది
తిరిగి రాదు. ఇప్పుడు చేయగలిగిందల్లా ఆ
వంటకాలన్నిటినీ తానోక్కడే తినేయడం!
వీష్టిందుకు తిననివ్వాలి? అని తీవ్రంగా
ఆలోచిస్తూ తినడం ప్రారంభించాడు. వంటలు
చాలా రుచిగానే ఉన్నాయి. పీకల
దాకా తిని బేవెమని తేణ్ణాడు.
కడుపు పెద్ద బానలా తయార
యింది. వండిన వంటలన్నిటినీ
తినేశాడుగానీ, ఎంత ప్రయత్నిం
చినా జిలేబీలను మాత్రం ముట్టుకో
లేకపోయాడు. అయినా, వాటిని
కూడా చెన్నయ్యను తిననివ్వకూడ
దన్న ఉధసంకల్పంతో ఒక పథకం
అలోచించాడు. “చెన్నయ్య!
జిలేబీలను చేసిన వెంటనే తిన

కూడదు. కొన్ని గంటల తరవాత తింటినే
రుచిగా ఉంటాయి. కాబట్టి వీటిని తీసుకెళ్లి
భద్రంగా దాచిపెట్టు. సాయంకాలం తింటాను,
అన్నాడు.

చెన్నయ్య అలాగే వేశాడు. సాయంకాల
మయింది. అయినా, కనకయ్యకు ఏమాత్రం
భకలి కాలేదు. అయినా జిలేబీలన్నిటినీ తనే
తినాలనుకున్నాడు. అందుపల్లి చెన్నయ్యను
కేకవేసి పిలిచి, ఇవాళ పండుగ కదా! సరదాగా
ఒక పండం వేసుకుండాం. అప్పుడే పండుగ
శోభిస్తుంది. ఇష్టరం ఇప్పుడే వెళ్లి పడుకుండాం.
ఆసక్తికరమైన కలలు కనడానికి ప్రయత్నించాం.
పాద్మిని లేపగానే మన ఇష్టరిలో ఉత్తమమైన

కలను వివరించేవారికి జిలేబీలు! ఏమంటావు?”
అని అడిగాడు. యజమాని మాటకదా! చెన్నయ్య
ఎలా కాదనగలడు? “అలాగేబాబూ!” అన్నాడు.

కనకయ్యసంతోషంగా వెళ్లి పడుకున్నాడు.
“తెల్లవారేసరికి ఆకలి అందుకుంటుంది! జిలేబీ
లన్నిటినీ నేనే తినేస్తాను! నేను చెప్పిదే అద్భుత
మెన కల, అని బుకాయిస్తాను. నా మాటకు
వీదురాడలేదు కదా ఈ మందమతి వెధవ!”
అనుకుంటూ నిద్రలోకి జారుకున్నాడు.

కొంతసేపటికల్లా కనకయ్య ఆనందంగా
గురకపెట్టడం చెన్నయ్య విన్నాడు. వాడి కడుపు
అకలితో నకసకలాడుతోంది. మెల్లగా అడుగు
మీద అడుగువేసుకుంటూ వంటగిలోకి

వెళ్లాడు. పాత్ర మూత తీసి జిలే
బీలు ఒక్కొక్కటిగా తినసాగాడు.

పాద్మిట్టుంచి వాడేమీ తినలేదు.
వాడు వండిన వంటలన్నీ యజ
మాని బకాసురుడిలా తీసేయడం
పల్ల వాడిమేమీ మిగలలేదు. ఇప్పు
దేమో ఒక్క జిలేబీకూడా మిగల్లు
కుండా అంతా తినేసి వెళ్లి గుట్టు
చప్పుడు కాకుండా పడుకున్నాడు.

* * *

కనకయ్య తెల్లవారగానే నిద్ర
లేచి, “చెన్నయ్య! నీకు రాత్రి ఎలాంటి కల
వచ్చిందేమిటి?” అని అడిగాడు ఆద్యాగా.

“భయంకరమైన కల బాబూ!” అన్నాడు
చెన్నయ్య చేతులు జోడిస్తూ.

“నాకెలాంటి కలవచ్చిందో తెలుసా? మహా
అద్భుతమైన కల! ఎనుగు మాల వేయడంతో
నేనెక అందాల రాజకుమారిని వివాహమాడి,
ఆమె రాజ్యానికి రాజునయ్యాను. పట్టాభిపేక
ఉత్సవం పూర్వయ్యాక నేనూ, రాణీ దర్శారులో
కొలువుదీరాము. మంత్రులూ, సామంతులూ,
సేనానాయకులూ, పండితులూ, ప్రముఖులూ,
రాజోద్యేగులూ జేజేలు పలికారు. అప్పరసలను
తలదన్నే నర్తకీమణుల అద్భుత నాట్యాన్ని

తిలకించాము. రాజ్యంలోనే పేరుగాంచిన గాయసీగాయకుల అధ్యుత గానాన్ని రోజంతా వీనులవిందుగా అలకించాము. అదౌక అధ్యుత అనుభవం! అదినరే, నీకు ఎలాంటి కలవచ్చిందో ఇంకా నువ్వుచెప్పనేలేదే!” అన్నాడు కనకయ్య.

“అదో చెప్పుమంటారు బాబూ! అటు కట్టు ముశాన్ లేదో తెలియదు. కాళికాదేవి కట్టురు ముతూ నా ముందుకు ఉరికి, ‘అప్రామ్యదా! సంతోషంగా గడపవలసిన ఈ పండుగపూట పాధ్యమ్యుంచీ ఏమీ తినకుండా పసుతో పడుకు న్నావా? ఇప్పుడే వెళ్లి వంటగదిలో ఉన్న జిలే బీలన్నిటినీ తినేస్తావా? లేక గొంతు నులిమి చంపేయమన్నావా?’ అని హుంకరించింది బాబూ. నేను భయంతో వటికిపోతూ, ‘తల్లి ఆ పని మాత్రం చేయలేను. నేనూ, నా యజమానీ ఒకపండం వేసుకున్నాం. ఆ పండం ప్రకారం— బ్రహ్మండమైన కలక్షన్వారే వాటిని తినాలి. అదీ తెల్లవారాకే సాధ్యం. కాబట్టి దయతలచి నన్న బలవంతపెట్టువద్దు. నా యజమానికి ఇచ్చిన మాటను తప్పలేను,’ అని చెప్పాను. అయితే ఆమె నా మాట వినిపించుకోలేదు. ‘నా మాటకు ఎదురాడకు! వెళ్లి జిలేబీలు తిను! నా ఆజ్ఞను తిరస్కరించావో ఇప్పుడే హతమారున్నాను,’ అంటూ త్రిశూలాన్ని ప్రపాతింది బాబూ. పండుగ పూట ప్రాణాలు కోల్పోవడం ఇష్టంలేక జిలేబీ లను తినపలసి వచ్చింది!” అన్నాడు దీనంగా ముఖం పెట్టి చెన్నయ్య.

ఇంతపెద్దకథ విని విసిగిపోయిన కనకయ్య, “నాకు ఎలాంటి చప్పుడూ వినిపించ లేదే! పక్కగదిలోనే కదా నిద్రపోతున్నాను. నువ్వు పిలిచి ఉంటే నీ రక్కణకు వచ్చి ఉండేవాట్టి కదా? కలలో ఎవో బెదిరించారని జిలేబీలన్ని తినేశావే!” అన్నాడు బాధగా.

“తమ సహాయం తీసుకోవాలనే అనుకున్నాను, బాబూ! అయితే మీరు రాజ దర్శారులో సింహాసనంమీద రాణిగారి పక్కన కూర్చుని నర్తకీమణుల నాట్యాన్ని తిలకిస్తున్నారు

వురి! మీ చుట్టూ, మంత్రులూ, అంగరక్కులూ, భట్టులూ చెప్పలేనంత మంది! అయినా, ధైర్యంచేసి మీ ఎదుటికి చొచ్చుకు రావడానికి ప్రయత్నించి ముందుకు అడుగు వేశాను. వెంటనే ఇద్దరు భట్టులు నా రక్కపట్టి ఇవతలికి లాగి వెనక్కు తోసేశారు. వాళ్లు నన్న తమ దరిదాపులకు రానిస్తే ఒట్టు!” అన్నాడు చెన్నయ్య చెప్పలేని నిస్పహయతను కనబరుస్తా.

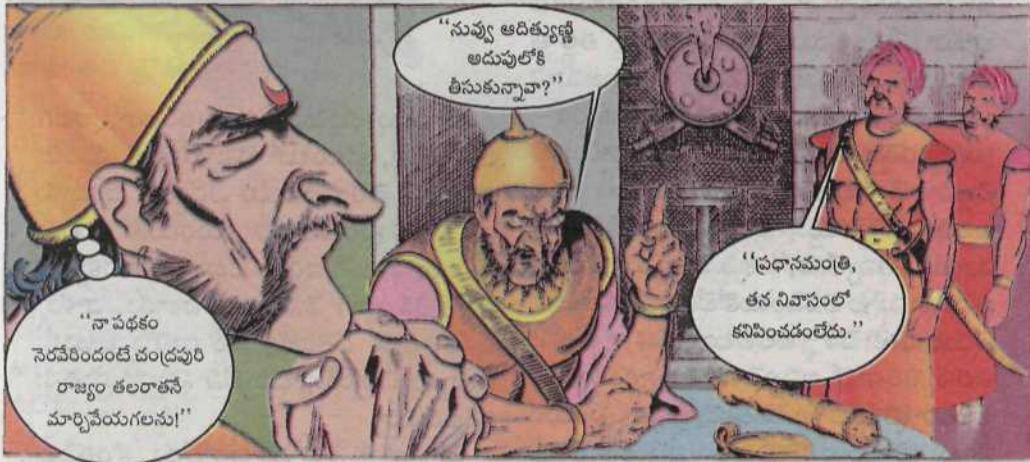
కనకయ్య నోట మాటరాలేదు. కొంతసేపు వెనంగా ఉండిపోయాడు. తన ఎతుకు పైఎత్తు వేసిన చెన్నయ్య తెలివిని మనసులోనే మెచ్చుకున్నాడు. తన సీడలో బతుకుతూన్న వాట్టి మోసం చేయాలన్న తన మూర్ఖపుటాలోచనకు సిగ్గుపడ్డాడు. తెలివైనవాడూ, నమ్మకస్ఫూర్ము అంఱున చెన్నయ్యను వదులుకోవడానికి ఆయనకు మనసాపులేదు. అయినా, కూర్చుని తిన్నా తరగని ఆస్తి తనకున్నది. ఎందుకీ విసినారితనం అని బాధతో ఆలోచించాడు. ఆ రోజు నుంచి తానూ కడుపునిండా తింటూ, చెన్నయ్యకూ ఇంత పెడుతూ సుఖంగా కాలం గడిపాడు.

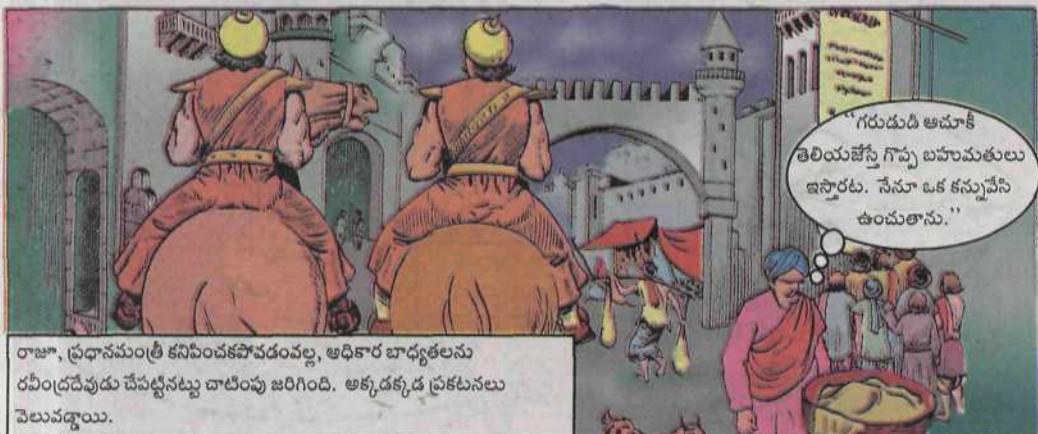
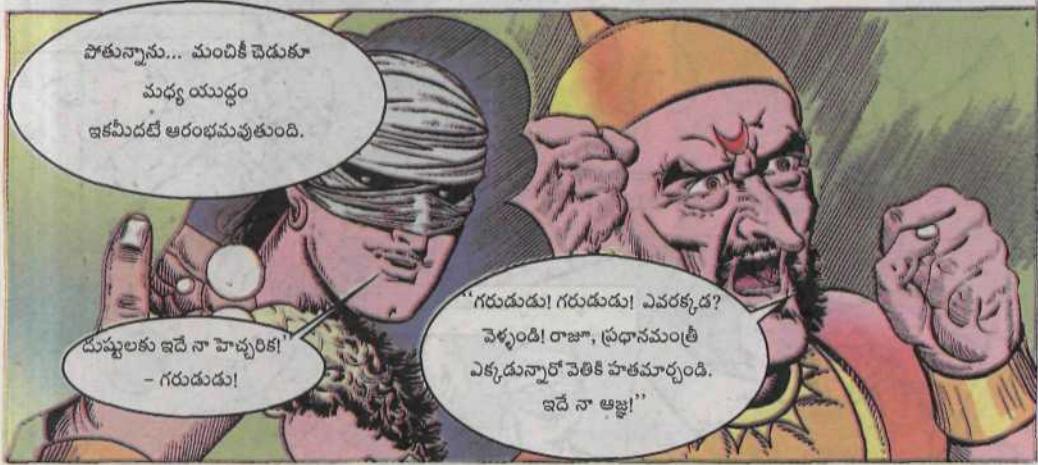
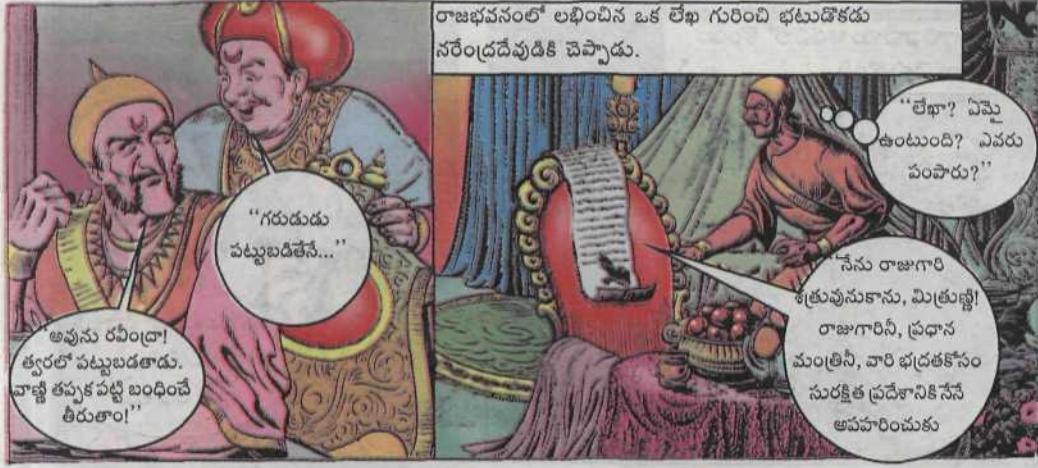
ఇడీక చందమామ కానుక!

లజేయుడు గరుడుడు¹⁰

చిత్రాలు: పాటి

తండ్రి ఆదేశం ప్రకారం అదిత్యును గరుడుగానుణై పూజందాడు. పూజామందిరమంటా వింట వెలుపల్క నెందిపోయింది. విగ్రహం పొదలవద్ద ఉన్న తక గాలికి సుయులు లియగులూ పెద్దదికాపాగింది. అదిత్యుడి శరీరంలో మార్పులు వచ్చాయి. ఆ మార్పులు అదిత్యుడికి మాత్రమే కనిపొయింది. ఆశిషి దివ్యశక్తిలు సంకొల్పాయిని. దివ్యవాహని ఏనిపించింది. గరుడురెలాగా వేషాలు భరించన పలుపురు మళ్ళీ రాజ్యాంధ్ర అభాకల్లాం ర్షిపంచాగారు. అందరూ పట్టుపుడ్లూ. శెల్మారగానే అంటే ఉపిక విధించమని రాజు ఆశ్చర్యసందర్భం. దానని ఏని సోచించి ఆశిషి కొచ్చు పూజారిపోతారు.

రాజుగారి వాహను అడవిలో కొండలు
గుండా వెళుతోంది.

"మహా! ప్రిభూ!
ప్రజలను మాంసిస్తున్న
వాక్యందరూ సేవాధిపతి
అనుబరుతే..."

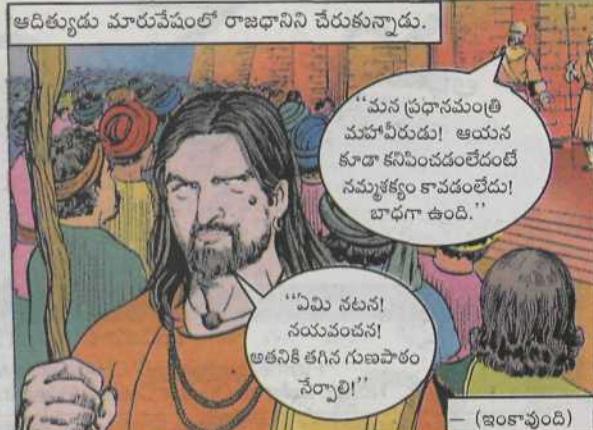
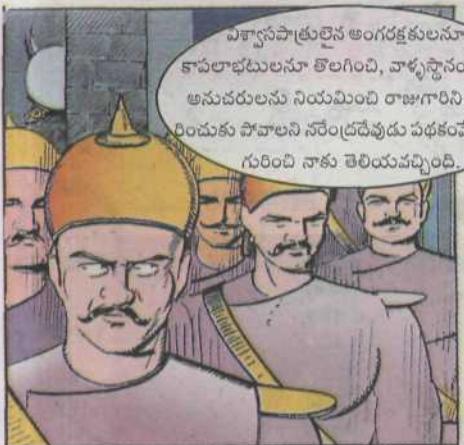
...గురుదుడిలా వేషాలు
ధరించి,
నానా విధాలుగా

...ప్రజలను వేధిస్తున్నారు.

ప్రజలను చుప్పుతున్నారు.

ఇశ్వరు నిప్పు పెటుతున్నారు.

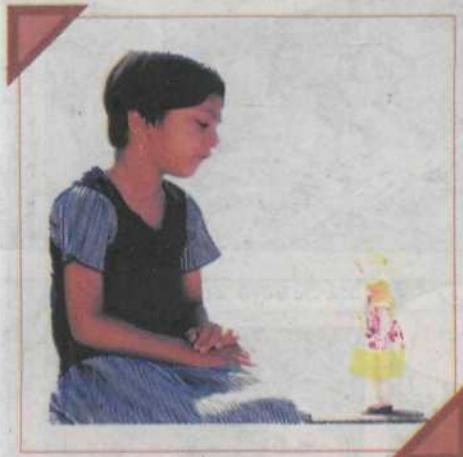
రకరకాల రాక్షసుల్యాలకు
పాల్పుతున్నారు.

వ్యాఖ్యలు
రాయండి!

ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ

ఈ ఫోటోలకు ఒక్క మాటలోగాని, చిన్న వాక్యంలోగాని వ్యాఖ్యలు రాయగలరా? రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం ఉండాలి.

వ్యాఖ్యలను కాంపిటీషన్ ప్రోక్రెస్‌ప్లైన్ రాసి ఈ నెల 20 వ తేదీలోగా మాకు అందేలా పంపాలి. ఫోటోలు జనవరి 2002 సంచికలో ప్రచురిస్తాం. ఈత్తమమైన వ్యాఖ్యకు రూ. 100 బహుమానం.

ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ: చందులూ, 82, డిపెన్స్ ఆఫ్సర్స్ కాలనీ,
కొట్టుతాంగల్, చెన్నయ్ - 600 097.

అభివందనలు

సెప్టెంబర్ 2001 సంచికలో బహుమతి

పొందిన వ్యాఖ్యలు పంచినవారు:

శోభా పాటి రాజేశ్వరమూర్తి

20/564-ది, ప్రంంగ తోట

ముచిలీపట్టు-521 001 (ఆంధ్ర)

చందులూ పొందిన వ్యాఖ్యలు

మొదటి ఫోటో : చందులీగా ఇచ్చట!
రెండవ ఫోటో : నలుగురితో ముచ్చట!!

చందులూ సంపత్తిరచండా:

ఇండియాలో రూ. 120లు

Payment in favour of CHANDAMAMA INDIA LIMITED

No. 82, Defence Officers Colony, Ekkatuthangal, Chennai - 600 097

Printed and Published by B. Viswanatha Reddi at B.N.K. Press Pvt. Ltd., Chennai - 600 026 on behalf of Chandamama India Limited, No. 82, Defence Officers Colony, Ekkatuthangal, Chennai - 600 097. Editor : Viswam

అప్పుడును

గైడ్ స్టోర్ సెచ్చులక్

**ఆరుణ్ణ
ఎన్క్రీమ్స్**
2>ఎవ<1

రూ. 15/-
మాత్రమే

సమర్పిస్తున్నాం

**ఆరుణ్ణ
ఎన్క్రీమ్స్**

గైడ్ స్టోర్ పోటీ!!

**ముహర్ల
బసామటి**
3 రొట్ కంట్రోల్ ట్రైఫ్లూ

**2వ
బసామటి**
10 రొట్ కంట్రోల్ ట్రైఫ్లూ

**3వ
బసామటి**
500 వెక్ట
ట్రైఫ్లూ

**ఆరుణ్ణ
ఎన్క్రీమ్స్**

5 వేరు వేరు

ఆరుణ్ణ గైడ్ స్టోర్ రూల్స్
నేకరించండి!

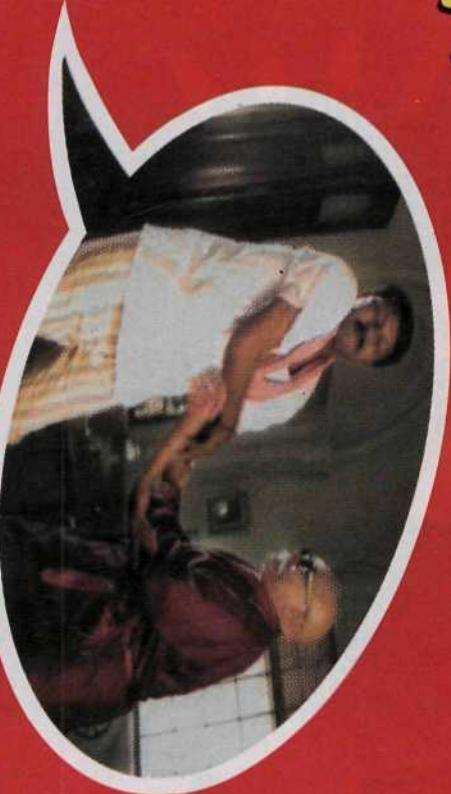
ఇంకా అనేక బసామతులు
గెలవండి!!

CHANDAMAMA (Telugu)

NOVEMBER 2001

Regd. with RNI. No. 1114/57
Registered No. TN/Chief PMG-868/2001

MAHA LACTO MAZAA!

The Best Lacto in Town

India's largest selling sweets and toffees.